28 OLDAL * ÁRA 4 DINAR

Poštarina u gotovom plaćenal

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVIII. évfolyam. Szubotica, 1927. VASÁRNAP január 16. 14. szám

Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—58
Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg. 5. szám (Minerva-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Zmaj Jovin trg 5. (Minerva-palota)

A bacillusok utja

Madridban, a spanyol influenza metropolisában százezer ember esett náthalázba és a járvány egész Európán végigsöpör, mintha a nemzetközi óvóintézkedések szükségének szemléltetésével akarná figyelmeztetni a kontinens népeit arra az összetartásra és vállvetett munkára, amely nélkül a világ nem gyógyulhat ki a háboru ütötte sebekből.

A Népszövetség naponta bulletint ad ki a betegség terjedésének mértékéről és irányairól. Ez a nagytekintélyü, de kis hatáskörü internacionális testület minden alkalmat megragad arra, hogy az egyes nemzetek érzékenységének kimélése mellett az emberi együvétartozás gondolatát előmozditsa. Kell-e e tekintetben semlegesebb terület, mint a politikai vonatkozásokkal össze nem bonyolitott, hatalmi szempontoknak alá nem vetett közegészségügy? A Népszövetség tehát siet eleget tenni az egészséget közvetlenül veszélyeztető tömegjelenségekre élénken reagáló közvélemény érdeklődésének és lelkiismeretesen összegyüjtött adatok alapján pontos grafikont tesz közzé a náthaláz utjáról.

Ámde nemcsak a járványos betegség sürgeti az országhatárokon átcsapó pusztitásaival az emberi szolidaritás nemzetközi frontjának kiépitését, hanem a politikai rendszerek abnormitásai is epidémikusan sugárzanak szét a népek közt és ezek ellen is közös védőoltásokkal kell magukat a nemzeteknek immunizálniok. Amikor a bolsevizmus veszélye imminens volt, minden országban azonos defenzivával védekeztek a fertőzés ellen. Később, amikor elterpeszkedett a háboru eredményeit féltő imperializmus, gazdasági romlást árasztva maga körül, ugyancsak nemzetközi egységként bontakozott ki a népek békeakarata, amely a poshadt külpolitikai atmoszférát Locarnó szellemével frissitette fel. Macdonald, mint angol premier és Herriot, mint a francia kormány elnöke voltak az elemi erővel felszinre tört pacifista irányzat reprezentánsai és szuggesztiv lelkesedésük delejes fluidumként futott végig a népek idegein. A belpolitikában Európaszerte népszerüvé vált a baloldali orientáció, amely a béke legmegbizhatóbb biztositékának látszott. Ezekbe az időkbe esik bele a Népszövetség működésének legtermékenyebb korszaka, mert megvolt a kongruencia a népszövetségi ideológia és a nagyhatalmak hivatalos külpolitikájának irányelvei között.

Mihelyt Németországot felvették a Népszövetségbe és megtörténtek a német-francia közeledés első lépései, előbujt leshelyéről az olasz fasizmus és megkezdte offenziváját a világbéke ellen. Mussolini belefullad a saját belpolitikai győzelmeibe, ha az olasz expanziv törekvéseket levegőhöz nem juttatja és a béke status-quoja halálos csapás volna a fasizmusra. A duce előbb Franciaországgal huzott ujjat, most pedig gyürüt próbál kovácsolni az S. H. S. királyság körül. A fasizmusnak máris sikerült a külpolitikai nyugtalanság magvát elvetnie, amitől a maga létének prolongálását reméli. A nagynehezen konszolidált békét válsággal fenyegeti egyetlenegy országnak a demokrácia alapelveivel szembehelyezkedő kormányzati politikája. A fasizmus is olyan epidémiának bizonyul, amelynek roncsoló hatása nem korlátozódik az olasz népre, hanem egész Európa légkörét az erőszak bacillusaival inficiálja.

A Népszövetség akkor emelkedne igazán hivatása magaslatára, ha a közegészségügyi osztályon kivül felállitaná a politikai higiénia osztályát is, ahol számontartanák és publikálnák azoknak a baktériumoknak terjeszkedési mérvét és irányvonalát, amelyek az európai békét ássák alá. A náthalázzal majdcsak megbirkózunk a Népszövetség statisztikai kimutatásai nélkül is, de mi lesz a békével, ha legfőbb oszlopa az a Népszövetség, amelynek egyik vezető tagállama állandóan a háboru Pandora-szelencéjét nyitogatja? A természet titokzatos mélységeiből ekszplodáló elemi csapások a genfi iroda széljegyzetei nélkül is fejlesztik a nemzeti különbségeket áthidaló emberi együvétartozás érzését, de a béke ügye látja kárát, ha a Népszövetség elzárkózik a politikai egészségtan törvényeinek propagálása elől.

Hóry András beogradi követ tanácskozása a magyar külügyminiszterrel

Bethlen a magyar országgyülés külügyi bizottsága előtt fog felvilágositásokat adni római utjáról — Csehszlovák lapvélemények az olasz-magyar közeledésről — A kisantant egysége — irják a csehszlovák lapok — a pozsonyi kisantant konferencián kifejezésre jut

Budapestről jelentik: Hóry András beogradi magyar követ szombaton reggel Budapestre érkezett és

délelőtt kihallgatáson jelent meg Walkó Lajos külügyminiszternél, a kinek részletes jelentést tett Bethlen miniszterelnök római utjával kapcsolatban a beogradi hivatalos körökkel folytatott megbeszéléseiről.

Ezekkel a megbeszélésekkel kapcsolatban illetékes helyen a következő felvilágositást adták a sajtó számára:

— Hóry András beogradi magyar követet tudvalevőleg e tisztség alól már hetekkel előbb felmentette a magyar kormány és a római követség élére nevezte ki. Tehát

követi minőségében Hóry semmiféle tárgyalást nem folytathatott volna Beogradban, csupán bizonyos felvilágositásokat adott a Bethlen utjával kapcsolatban elterjedt hirekről a jugoszláv kormánynak.

Hóry András egyébként a napokban visszautazik Beogradba, utazásának azonban most már kizárólag az a célja, hogy Alekszandar királynál bucsukihallgatáson jelenjen meg, azután pedig *végleg elhagyja Beogradot és Rómába utazik*, hogy átvegye a római magyar követség vezetését.

Bethlen *római utjának* előkészületeit és az ezzel kapcsolatos külföldi hireket egyébként változatlan érdeklődéssel figyeli a magyar politikai élet, miután pedig Bethlen terveit illetően a kormánypártban is teljes a tájékozatlanság,

mozgalom indult meg, hogy az uj országgyülés összeülését követő valamelyik napra, valószinüleg február harmadikára, vagy negyedikére összehivják az országgyülés külügyi bizottságát, hogy alkalmat adjanak Bethlennek, hogy a Ház tagjait római utjának céljáról informálhassa.

A külügyi bizottsag ülései mindenkor bizalmasak és igy erről az üléséről sem tudhat meg semmit a közvélemény.

Apponyi kivánatosnak tartja a fiumei szabadkikötő ügyében való megállapodást

Budapestről jelentik: Bethlen miniszterelnök római utjával kapcsolatban szombaton először nyilatkozott aktiv magyar politikus és pedig gróf Apponyi Albert, aki fogadta az *Az Est* munkatársát és annak kérdéseire a következőket mondotta:

— A miniszterelnök *római utját* ma már nyugodtabban itélik meg, mint az első napokban és ez mindenesetre kedvezőbb talajt teremt nekünk. De még az a tény, hogy a magyar miniszterelnök meglátogatja olasz kollegáját és hogy vele Magyarországot érintő különböző kérdésekről fog tárgyalni, semmi körülmények közt sem alkalmas arra véleményem szerint, hogy akár nálunk, akár másutt nyugtalanságot idézzen elő.

— A miniszterelnök római utja — azt hiszem — tisztára gazdasági vonatkozásu és

semmi oka sincs a külföldnek, hogy ne vélekedjék másként mint ugy, hogy Magyarország a befejezett pénzügyi szanálás után közgazdasági fejlődésünk égető problémájává teszi a tengerre való kijutás kérdését. A tárgyilagos szemlélet pedig megállapithatja, hogy ez a kijutás számunkra a leghelyesebben mégis csak Fiumén keresztül eszközölhető, nem pedig Spliten át,

amely kétszáz kilométerrel távolabb esik Magyarországtól és amely vasuti szempontból nagyobb közlekedési akadályokkal bir, mint Fiume. De ettől eltekintve,

olyan számosak a gazdasági és politikai érdekkapcsolatok Olaszország és Magyarország között hogy az ilyen közvetlen eszmecserét mindenki csak üdvösnek és kivánatosnak tarthatja.

Ami pedig Magyarország külpolitikai helyzetét illeti, kétségtelen, hogy Középeurópában Magyarország helyzete tényleg egyre javul. Maga az a tény, hogy a magyar miniszterelnöknek egy nagyhatalom vezető államférfiával való találkozása olyan hullámzásba hozza az egész európai közvéleményt, amelyet Bethlen *római utazásának* első hire előidézett, maga ez a tény is mutatja, hogy mennyire emelkedett Magyarország sulya a világpolitikában.

Az ujságiró ezután azt a kérdést intézte Apponyihoz, hogy a külpolitikai helyzet ilyen alakulása után remélhető-e a Millerand-féle kisérőjegyzékben foglaltak mielőbbi megtörténte, amire Apponyi a következőket felelte:

— Bármennyire kivánatos volna is, nem hiszem, hogy elérkezett volna ennek az ideje. Sajnos a békeszerződések, amelyeket annakidején a nagyhatalmak lekötöttek, még mindig olyan érzékeny pontjai nemcsak Franciaországnak, hanem még a velünk rokonszenvező Angliának is, hogy

ebben a kérdésben semmit sem remélhetünk.

Az ujságiróknak arra a kérdésére, lehetséges-e, hogy Bethlen római utjával kapcsolatban a királykérdés is megoldást nyer, Apponyi a következőképen nyilatkozott:

— Abban a legendakörben, amely a római ut körül kialakult, szó volt a királykérdés bizonyos irányban való megoldásáról is. Ezeknek a hireknek én soha hitelt nem adtam és pedig azért nem, mert a miniszterelnök, amennyire én ismerem, mindenfele kritikát megérdemel, mint azt, amely öt könnyelmü politikusnak akarná bemutatni. Már pedig

az ugynevezett királykérdés megoldása, amit a fáma az olaszországi uttal kapcsolatba hozott, a legkönnyelmübb politikai kaland volna.

Gróf Apponyi Albert nyilatkozata, mint a magyar miniszterelnök római utjával kapcsolatban elhangzott első politikai nyilatkozat, nagy feltünést keltett magyar politikai körökben.

A kisantant egységes az olasz-magyar közeledéssel szemben

Prágából jelentik: A csehszlovák sajtó szombaton is vezércikkekben foglalkozik Bethlen római utazásának tervével és az ezzel kapcsolatban felmerült kombinációkkal. A Tribuna, amely külpolitikai értesüléseit rendszerint a külügyminisztériumból kapja, vezércikkében a következőket irja:

— Közvetlen szomszédságunkban

kisérletezések folynak olyan irányban, hogy Olaszország segitségével szétrobbantsák a kisantantot.

Csehszlovákia sorsa ugyan nem függ össze szorosan a kisantant sorsával, a magyar királykérdés azonban egész Európára nézve sulyos problémát jelent.

Déli szövetségesünket, ugy látszik be akarják keriteni és az az uj államszövetség, amely a jelek szerint az Adria-tengertől a Fekete-tengerig akarja kiterjeszteni befolyását, szemmel láthatólag a divide de impera jelszavat akarja érvényrejuttatni.

sutrikus kezek mindenütt titokzatos hálókat szőnek és a győztes az lesz, aki a legtöbb tapasztalattal és hidegvérrel rendelkezik. Csehszlovákia külügyminiszterének, Benes dr.-nak eddig bőven vannak tapasztalatai és hidegvére is csodálatraméltó — fejezi be a Tribuna sokat sejtető vezércikkét.

A Narodni Politika vezércikke szerint

a római ut első következménye az lesz, hogy a nemzetközi közvélemény a jövőben bizalmatlanul fogja nézni Bethlen minden lépését. Elhamarkodott az az öröm — irja a lap — amelyet Magyarországon azok a tulzott hirek táplálnak, hogy a kisantant szétbomlott

es hogy Románia önállóan fog eljárni a Habsburgoknak a magyar trónra ültetése tekintetében. Erről bizonyságot fog tenni a kisantant külügyminisztereinek Pozsonyban összeülő konferenciája. Ennek ellenére is helyes azonban figyelemmel kisérni mindazt, ami déli szomszédságunkban történik.

A szovjet lapjai Jugoszlávia helyzetéről és az angol befolyás erősödéséről

Moszkvából jelentik: Nagyon érdekes a szovjetunió hivatalos lapjának, a Pravdának vezércikke Bethlen római utjával kapcsolatban. A cikk ugy látja,

Olaszország és Magyarország közt a szerződés hamarosan létre fog jönni és ez még jobban megszilárditja Európában az angol befolyást.

A kisantant, a francia politika előőrse — irja a lap — megbukott és Jugoszláviában valóságos pánikot keltett az olasz-magyar közeledés, amely

a délszláv királyságot egyre inkább az orosz szovjetunió felé tereli. A jugoszláv sajtó nem győzi elég nyomatékosan sürgetni az uj alakulás következtében a Szovjetoroszországhoz való orientálódást, csakhogy ez már elkésett.

A magyar-olasz közeledés kiegészitő lánca az olasz-román szövetségnek és az angol vezetés alatt tömörülő reakciós blokk mindjobban erősbödik. Északon a balti-államok, középen Lengyelország, délkeleten Románia és Magyarország: ezek a szovjetellenes bekeritő politika pillérei.

Az olasz-magyar közeledés nemcsak csapás Franciaországnak a Balkánon és általában Középeurópában szerzett befolyására, hanem még inkább fenyegetés a szovjetunió ellen, csakhogy a szovjetunió nyugodtan és szivósan figyeli az angol diplomácia izzó tevékenységét és meg fogja adni rá a kellő választ.

Általában az egész szovjetsajtó megállapitja, hogy a francia befolyás csökkenését és Anglia befolyásának növekedését jelenti a Balkánon és Középeurópában az olasz-magyar közeledés és a lapok céloznak arra, hogy a szovjet-diplomácia Franciaországban és Jugoszláviában keresi jövő politikájának legbiztosabb támaszait.

Csehszlovákia németbarát politikát kezd

Londonból jelentik: A *Daily Chronicle* berlini levelezője tolából feltünést keltő cikket közöl a középeurópai politika irányváltozásáról, melyet a német-olasz és az olasz-albán szerződések idéztek elő. A lap véleménye szerint a csehszlovák külpolitika lényeges változás előtt áll, amennyiben ki kiván válni abból a vasgyürüből, amelyet Franciaország és Lengyelország vont Németország köré. Csehszlovákiában ugyanis elvesztette népszerüségét az az erősen franciabarát politika, amelynek főképviselője Benes dr. volt. Ezzel egyidejüleg

növekvőben van a Németországhoz való baráti közeledés tendenciája és ennek a »pro-német« mozgalomnak élén állitólag maga Masaryk köztársasági elnök áll.

Hir szerint Benes dr. is közeledett már az utóbbi időben ehhez az irányváltozáshoz, melynek legjelentősebb mozzanata a német-csehszlovák kereskedelmi szerződés megkötése lesz. Természetesen Ausztriának Németországhoz való csatlakozása erősen befolyásolni fogja Csehszlovákia külpolitikáját, mivel abban az esetben, ha Csehszlovákia továbbra is francia érdekkörben marad, Ausztria csatlakozása teljesen izolálni fogja a köztársaságot.

A rejtélyes Bánffy

A volt magyar miniszterelnök Bukarestben tárgyalásokat folytatott Averescu miniszterelnökkel

Bukarestből jelentik: Bánffy Miklós grof volt magyar külügyminiszter, akinek titokzatos tárgyalásait a közvélemény nagy figyelemmel kiséri,

visszatért Budapestről és a fővárosban fontos megbeszéléseket folytatott Goga Octavián belügyminiszterrel és Averescu miniszterelnökkel.

A volt magyar külügyminiszter bukaresti tárgyalásainak azért tulajdonitanak nagy jelentőséget, mert

Bánffy pár nappal ezelőtt Budapesten Albrecht főherceggel folytatott titkos megbeszéléseket

és utána rögtön Bukarestbe utazott és megkezdte tárgyalásait a román kormány tagjaival. Általában az a vélemény, hogy Bánffynak a magyar királykérdés megoldása körül van fontos missziója, még pedig valószinüleg az, hogy

Albrecht főherceg, a sokat emlegetett magyar trónigénylő házasságát egy román hercegnővel előkészitse.

A házasság eszméje, beavatottak szerint, Olaszországé, melynek az a célja, hogy *Magyarországot Romániával kibékitse* és ezzel mindkét országot lekösse maga mellé. Ezzel magyarázzák, hogy

Bánffy Miklóst repatriálása után Ferdinánd király kihallgatáson fogadta.

A volt magyar külügyminiszter bukaresti tárgyalásai nagy feltünést keltettek a román politikai körökben.

Megszünik a Budapesti Hirlap

Rákosi Jenő és fia két és félmilliárd koronát követelnek a vállalattól

Budapestről jelentik: A »Budapesti Hirlap« körüli legutóbbi események közül a legérdekesebb, hogy *Rákosi* Jenő, a lap évtizedeken át volt főszerkesztője pört inditott a vállalat ellen, amelytől *egymilliárd korona végkielégitést követel.* Másfélmilliárdra perelte a részvénytársaságot Rákosi Jenő fia, dr. *Rákosi* Gyula, a lap volt szerkesztője is.

A részvénytársaság kényszerfelszámolási ügye jelenleg felebbezés alatt áll, mert azt Rákosi Jenő másik fia, *Rákosi* Lajos földbirtokos, a vállalat főrészvényese perorvoslattal támadta meg és ebben az ügyben az itélőtábla a jövő héten fog dönteni.

A most birtokban levő részvényesek ugy tervezik, hogy ha a tábla is hozzájárul a kényszerfelszámoláshoz, ugy a *vállalat a »Budapesti Hirlap« cimü napilapot megszünteti,* hogy ezzel is dokumentálja a Rákosi-családdal szoros nexusban álló részvénytársaság megszünését és a »Budapesti Hirlap« helyett »Pátria« cimen rövidesen uj napilapot fog kiadni.

Letartóztatták Pécsett Cserta Bélát

Az emigrációból hazatért volt rendőrkapitány ellen a megszállás alatti rendőri tevékenysége miatt nyomoznak

A Vajdaságban is sokan ismerik Cserta Bélát, aki pécsi joghallgatóból és ujságiróból lett a megszállás alatt a Linder-rezsim rendőrkapitánya Pécsett. A Linder Béla ellen annak idején Pécsett tervezett merénylet leleplezésében fontos szerepe volt Csertának, aki akkor *az egyik merénylő revolvergolyójától meg is sebesült.* Pécs kiürítése után Cserta Béla is Jugoszláviába emigrált és a legutóbbi időkig a Vajdaságban tartózkodott. Miután azonban Cserta Béla nem tudott megfelelően elhelyezkedni, *megindította az akciót hazatérése érdekében* és miután a magyar hatóságoktól olyan bizonyitványokat kapott, hogy nincs ellene semmiféle eljárás folyamatban és hogy hazatérését engedélyezik, *vissza is tért Magyarországra.*

Mint most Pécsről jelentik, Cserta Bélát Pécsett a rendőrség letartóztatta, bár Cserta hatósági engedéllyel tért vissza Magyarországra. Szombaton a rendőrség már meg is kezdte Cserta kihallgatását és abban az irányban folytatja ellene a nyomozást, hogy volt-e része Dózsa István magyar főhadnagy meggyilkolásában. A megszállás alatt ugyanis *Dózsa István nemzeti hadseregbeli főhadnagy átszökött Pécsre az akkori magyar kormány titkos megbizásával.* A rendőrség azonban Dózsát letartóztatta és akkor általában nagy feltünést keltett, hogy Dózsa rendőrségi vallatása közben kiesett az utcára a rendőrség egyik szobájának második emeleti ablakából. Hivatalosan akkor ugy állitották be a dolgot, hogy Dózsa főhadnagy, aki félt a várható büntetéstől, vallatása közben kiesett az utcára a rend*leugrott a második emeleti detektivszoba csukott ablakán keresztül — az üvegtáblákat fejével bezuzva* — az utcára és ott holtan terült el, az ügyészség azonban vádat emelt az akkori rendőrség több vezetője és detektivje ellen, hogy Dózsát kidobták az ablakon.

Ebből az ügyből kifolyólag folyik most a nyomozás Cserta Béla ellen, aki a rendőrségen tett vallomásában a leghatározottabban tagadja, hogy bármi köze is lett volna Dózsa vallatásához, mert annál egyáltalán jelen sem volt.

Radiókészülékek és alkatrészek
az összes gyártmányok legolcsóbban Radio laboratórium 33
Sa a Miodragović Finomechanika Radio Novisad, Kr. Petra ul. 13. szám az udvarban.

50 milliós költséggel terrasz épül Beogradban

Siklójáratok szállitják a közönséget a Moszkva-kávéházig

Beograd város képviselőtestülete elhatározta, hogy végre fogja hajtani azokat a városszabályozási terveket, amelyek különösen az uccai forgalom megkönnyitése céljából már égetően szükségesek. A beogradi vasuti állomástól a város szivébe feljutni rendkivül körülményes, mert a vasuti állomás völgyben van, a város pedig hegyen épült s az emelkedés olyan nagy, hogy a Terázjára csak kerülővel juthat fel ember és jármü.

Még 1924-ben Beograd városa pályázatot irt ki a Moszkvától a Kraljica Notreiáig elterülő rész átrendezésére. A pályázat negyedik diját *Záborszky* Gyula *magyar épitész nyerte* meg és most Záborszky vállalatát bizták meg a munka elvégzésével.

A munka ötven millió dinárba kerül. A térkomplexumot azonban a kisajátitások után ugy fogják kihasználni, hogy a terrasz oldalán lakóházak épülnek és a házbérekből, meg az épitendő sikló jövedelméből akarják a kiadásokat amortizálni. A Terázián három nagy árkádos kapu épülne, amelyeken át a Szerémségbe gyönyörü kilátás nyilna.

Az igy nyert helyiségekben vendéglő, mozi és egyéb szórakozó helyek lennének, valamint gőzfürdő épitését is tervbe veszik.

Beograd városa ezzel a Halászbástyaszerü épülettel igen szép, szinte monumentális épitkezéshez jutna, amely nagyban szépitené a város látképét. Ezt az óriási épitkezést már február első napjaiban megkezdik, ugy hogy a beogradi tavaszi szezon nem lesz hijával a munkának.

A pancsevói hid

négy éven belül felépül

Huszonegy millió aranymárkába kerül a hid felépitése

Beogradból jelentik: A miniszteranács szombat délelőtti ülése kizárólag a pancsevói hid felépitésének ügyével foglalkozott. A miniszteranács hosszu vita után elhatározta, hogy a hid vasszerkezetét Németországból rendeli meg a jóvátételi számla terhére és *a hidat négy éven belül át kell adni a forgalomnak.*

A Beograd—pancsevói vasuti vonal irányát és a hid helyét még nem állapitották meg, de ettől függetlenül a német szállitó cégek kötelezték magukat, hogy megkezdik a hidalkatrészek szállitását. A hid és a vasuti vonal helyéről most tárgyal a közlekedésügyi minisztérium egy bizottsága.

A közlekedésügyi miniszter délután kommüniké bocsátott ki a pancsevói hid megrendelésének részleteiről. A kommüniké szerint a kormány végleg elhatározta, hogy a pancsevói hid épitését német gyáraknak engedi át 21,099.628 aranymárka végösszegért. Ebből az összegből 16,829.158.50 reparációs számlára megy, a többit készpénzzel fizetik. A hidat a szerződés aláirása után négy év mulva át kell adni a forgalomnak. Az uj szerződés, amelyet a német vashidépitő konzorciummal és a Siemens vállalattal kötnek meg, annak a szerződésnek a helyére lép, amelyet 1923 decemberében a Honef céggel kötöttek meg.

Ugy Szerbia, mint Bánát szempontjából rendkivül fontos a vasuti összeköttetés kérdése, amelyet a kormány annyi idő után végre elintézett, mert ezáltal a fejlett bánáti kereskedelem és ipar minden tekintetben sokkal kedvezőbb helyzetbe jut.

KISEBBSÉGI ÉLET

A temesvári mezőgazdasági kamara legutóbbi ülésén kinos jelenet játszódott le. Az ülésen felszólalt néhány sváb gazda, akik német nyelven mondták el beszédeiket. Budeanu Pavel liberális képviselő igen kíméletlen hangon kijelentette, hogy a mezőgazdasági kamara tárgyalásain a kisebbségeknek anyanyelvüket használniok nem szabad. A felszólalás kinos feltünést keltett és a sváb tagok már elhagyni készültek a termet, amikor dr. Cioban Aurél Averescu-párti szenátor és a mezőgazdasági kamara elnöke szólásra emelkedett és a leghatározottabban kijelentette, hogy a kisebbségeknek igenis joguk van a mezőgazdasági kamara ülésein anyanyelvüket használni annál inkább, mert hiszen a kamara majdnem összes tagjai ismerik a kisebbségi nyelveket, a mezőgazdasági kamara pedig nem állami intézmény, tehát a sovén álláspontnak helyet adni nem lehet. A közgyülés napirendjét ez után az elnöki enunciáció után csak ugy tárgyalták le, hogy mindenki a saját anyanyelvén beszélt.

*

Majláth Gusztáv grófi, erdélyi katolikus püspök beadványt intézett a közoktatásügyi minisztériumhoz, melyben sürgeti az összes függőben levő iskolaügyi kérdések elintézését. A beadványban többek között kéri, hogy a székelyudvarhelyi és dési középiskoláknak adják meg a nyilvánossági jogot és engedjék meg, hogy Dávid Endre marosvásárhelyi tanár a katolikus leánygimnáziumban tanithasson. A püspök ezenkivül kéri, hogy a zsidó diákok szabadon beiratkozhassanak a gyulafehérvári katolikus gimnáziumba, miután ott nincs zsidó középiskola, valamint, hogy a zsidó diákok mindenütt szabadon beiratkozhassanak a magyar felekezti iskolákba, ha szüleik magyar anyanyelvüeknek deklarálják magukat.

*

A renegátok, a pártot elhagyók ellen éles nyilatkozatot tett közzé az erdélyi magyar párt. Várady Aurél dr., a kolozsvári tagozat ügyvezető elnöke a liberális pártba belépett magyarokról a következőket mondotta: »A magyar pártot nem lepte meg az a névsor, melyet a lapok közöltek. Az ismerős nevek viselői között akadnak olyanok, a kik a közelmultban egyenesen antiliberális célzattal még a nemzeti pártra esküdtek. Tény az, hogy minden magánérdeket nem áll módunkban kielégiteni és igy akadnak haragos testvéreink, a kik más politikai atmoszférában igyekeznek a maguk számára babérokat szerezni és a magyarság érdekeit előbbre vinni. Mindenesetre gondunk lesz rá, hogy a párttagozat minden tagja megismerje a liberális magyarok névsorát és őket megfelelő elbánásban részesitse. A magyar párt, amint azt a multban is tette, most is renegátoknak tekinti mindazokat, akik más nemzetiségü pártokban helyezkednek el.«

*

Losoncon történt még a mult esztendőben, hogy Kompis rendőrbiztos elrendelte a ledöntött Kossuth-szobor talapzatán k ledöntését. A rendőrfőnök hirhedt rendeletét azzal indokolta, hogy Kossuth Lajos »antidemokratikus« és »a Habsburg-ház hive« volt. Az eredeti indokolással végrehajtott rendelet ellen Losonc város képviselőtestülete felebbezett a zólyomi zsupáni hivatalhoz, mely Kompis intézkedését helybenhagyta és döntését végérvényesen állapitotta meg. A város képviselőtestülete a zsupáni döntés ellen panaszt nyujtott be a legfelsőbb közigazgatási bírósághoz. A legfelsőbb állami fórum most tárgyalta az ügyet és a panasznak formai okokból helyt adott. A közigazgatási bíróság itélete a zsupáni hivatal döntését azzal az indokolással semmisitette meg, hogy emlékmüvek eltávolitásának kérdésében Szlovenszkón végérvényesen nem a zsupáni hivatal, hanem a felhatalmu minisztérium illetékes dönteni. A bíróság határozata értelmében Losonc város képviselőtestületének módjában áll az ügybn felebbezést benyujtani a szlovenszkói teljhatalmu miniszterhez.

*

Az erdélyi magyar párt hetekkel ezelőtt beadványt intézett a közoktatásügyi miniszterhez, melyben panaszt tett, hogy sok helyen, különösen Csikmegyében magyar tagozatokat, magyar iskolákat tartanak fenn olyan tanitókkal, akik nem tudnak magyarul. A miniszter a beadványra a következő választ küldte a magyar párt parlamenti csoportjához: »A december 7-ikén előterjesztett kérdésükre azt válaszolom önöknek, hogy ott, ahol csak magyar tanulók vannak, a tanitóknak tudniok kell magyarul.«

Kedvezően haladnak
a francia-német tárgyalások
Kilátás van arra, hogy még január 31-ike előtt létrejön a megegyezés a német leszerelés kérdésében

Párisból jelentik: A német leszerelés kérdése a szombati reggeli lapok értesülése szerint a megoldás utján van.

Különösen kedvező mederben folynak a tárgyalások a németországi keleti erődök ügyében és ha nem jön közbe valamilyen előre nem látható akadály, ugy számitani lehet arra, hogy január 31-ike előtt létrejön a két állam között a megegyezés.

hacsak a német kormányválság nem nyulik el tulhosszura.

Még a *Petit Parisien* is elismeri, hogy *a németek által pénteken átnyujtott irásbeli javaslatok kielégitőek*, noha még némi pótlásra szorulnak. Az *Echo de Paris* értesülése szerint

a versaillesi szövetségközi katonai bizottság Briand kivánságára ellenjavaslatokat fog kidolgozni.

Briand külügyminiszter egyébként elég erősnek érzi pozicióját ahhoz, hogy a leszerelést végérvényesen dülőre vigye.

Anglia kénytelen megegyezni a kantoniakkal
Diplomáciai tárgyalások a Kinában érdekelt hatalmak sanghai-i együttmüködéséről

Londonból jelentik: Az angol kormány néhány napja élénk diplomáciai jegyzékváltást folytat a Kinában érdekelt hatalmakkal. A diplomáciai tárgyalások elsősorban arra vonatkoznak, hogy

miképen lehetne biztositani Sanghaiban az európai hatalmak együttmüködését, ha erre az események alakulása következtében szükség lenne.

Londonba érkező jelentés szerint Hankauban péntek este fáklyásmenetet rendeztek a kantoni hadsereg főparancsnokának, San-Kai-Csek tábornoknak tiszteletére és a tábornok szállása előtt huszezer ember éltette a főparancsnokot.

A *Daily Mail* értesülése szerint

az angol kormány számára most már nem marad más hátra, mint hogy kiegyezzen a kantoni kormánnyal.

Azok a kisérletezések, amelyek a hankaui külföldi érdekeltségek egyesitését célozták, nem vezettek eredményre és az angol kormány álláspontja most az, hogy addig nem tesz további kedvezményeket a kantoni kormánynak, amig az nem adja vissza az angol koncessziókat az elfoglalt tartományokban.

Szélcsend a politikában
Hirek radikális—demokrata koalicióról

Beogradból jelentik: Politikai körökben nagy feltünést keltett a *Politika*-nak az a közlése, amely szerint

egy demokrata párti vezető politikus ugy nyilatkozott, hogy Uzunovics ajánlatot tett a demokratáknak a radikálisokkal való ujabb koalicióra.

A demokraták ennek a kombinációnak megvalósulása esetén Radicsék helyeit foglalnák el a kormányban. Erről a hirről sokat beszéltek politikai körökben, de általában ugy vélik, hogy

a radikális—demokrata koalició esélyei ezidőszerint minimálisak,

már csak azért is, mert a demokraták sem mutatnak hajlandóságot a kormányba való belépésre.

Ami a szlovén néppártot illeti, *Korosec* visszatérését várják és azt hiszik, hogy

Korosec Beogradba való visszaérkezése után meg fognak indulni a tárgyalások közte és Uzunovics között.

Élénk kommentárokra adott alkalmat az a körülmény is, hogy Radics Dráva-menti agitációs utja elmaradt. Hir szerint

Radicsék olyan információkat kaptak erről a vidékről, hogy ellentüntetések várhatók és ennek a párt nem akarta vezérét kitenni.

A pártvezérek közül *Davidovics* Ljuba és *Jovanovics*Ján Szomborba utaztak az ellenzék ottani népgyülésére. Ugyancsak Szomborba utazott *Trifkovics* Márkó, a parlament elnöke is, továbbá dr. *Kraft* István, a német párt elnöke, akik a szombori radikálisok, továbbá a magyar és német párt együttes gyülésén vesznek részt. *Radonics* Ján dr. Szuboticára utazott a radikálisok és a magyar párt vasárnapi népgyülésére.

A pénzügyi bizottság szombat délutáni ülését egészen váratlanul, a vita megkezdése nélkül felfüggesztették. Az ülés napirendjén a földmivelésügyi tárca költségvetése szerepelt, miután azonban *Jovanovics* Vásza helyettes földmivelésügyi miniszter nem jelent meg az ülésen, a vitát nem lehetett megkezdeni. *Radonics* Ján elnök azt javasolta, hogy ehelyett vegyék elő az egészségügyi minisztérium költségvetését. Az elnök inditványa ellen az egész bizottság tiltakozott. *Demetrovics* Juraj független demokrata, *Grgin* Dusán radikális, *Ratajlovics* Milos demokrata és *Kezsman* horvát parasztpárti hangsulyozták felszólalásukban, hogy a házszabályok értelmében az előre megállapitott napirendet nem lehet megváltoztatni, hanem a további vitát el kell halasztani. A bizottság végül ugy is határozott, hogy a költségvetési vita folytatását a legközelebbi ülésre halasztja.

A pénzügyi bizottság hétfőn délelőtt ül ujból össze.

Pénzt vagy életet!
Borbélysegéd, mint haramia

Becskerekről jelentik: Kellemetlen kalandja volt néhány nap előtt *Kertesi Sándor noviitebeji gazdálkodónak*. Kertesi késő este ment hazafelé, amikor egyszerre a sötét utcán valaki eléje ugrott és rákiáltott:

— *Pénzt, vagy életet!*

Kertesi fölismerte a támadót, *Kolozsvári* Sándor borbélylegényt.

— *Ne okoskodj Sándor!* — válaszolta neki.

Kolozsvári, amikor látta, hogy felismerték, bottal ütlegelni kezdte Kertesit és addig ütötte, amig az eszméletlenül rogyott össze. Kertesi később magához tért és hazament, másnap pedig feljelentést tett a csendőrségen támadója ellen. A csendörök elfogták az utonálló borbélyt és szombaton beszállitották a becskereki ügyészség fogházába.

Öt hónapig
előzetes letartóztatásban
Titkos kommunista szervezet után kutat az államrendőrség

A szuboticai államrendőrség már hónapok óta nyomoz egy jugoszláviai titkos kommunista szervezet után, a melynek egyik tagját, *Csóvics* Lucián huszonötéves hajófütőt *még a mult év szeptember 20-ikán letartóztatták.* A nyomozás azonban nem vezetett teljes eredményre, csupán annyit sikerült megállapitani, hogy a kommunista szervezet a párisi jugoszláv kommunista szervezettel áll összeköttetésben.

Szeptember 20-ikán tartóztatták le Bezdánban Csóvics Luciánt, aki a *Dobro Polje* kereskedelmi hajón teljesitett szolgálatot. Letartóztatására az szolgáltatott okot, hogy a *Srp i Csekics* (Sarló és Kalapács) cimü, Párisban megjelenő kommunisa lap többezer példányát találták nála. A bezdáni rendőrség átadta a szuboticai államrendőrségnek, amely megindította a nyomozást. Csóvics kihallgatása alkalmával elmondta, hogy semmi köze sincs a kommunizmushoz, a lapokat, amelyek gondosan be voltak csomagolva, Pozsonyban kapta azzal, hogy szövetáru, amelyet Beogradban kellett volna **átadnia** egy előtte ismeretlen embernek, aki jelentkezni fog nála.

A rendőrség, miután több hónapi nyomozás árán sem sikerült a szervezetet leleplezni, Csóvicsot szombaton átszállitotta a szombori ügyészségre.

Haza kivánkozott a betörő pincér
Tiltott határátlépés miatt tartóztatták le és betörések miatt folyik ellene az eljárás

A szuboticai vasuti rendőrség pénteken éjjel letartóztatta ifju Lakatos József tizennyolc éves szuboticai pincért, akiről kiderült, hogy a napokban utlevél nélkül szökött át a határon Magyarországból. A vasuti rendőrség Lakatost átadta a városi rendőrségnek, ahol tiltott határátlépés miatt meginditották ellene az eljárást, egyben nyomozást inditottak annak megállapitására, hogy a pincér nem követett-e el valami bünselekményt.

A nyomozás váratlan eredménnyel végződött, *kiderült, hogy Lakatos a mult évben sorozatos betöréseket követett el Szuboticán. Dr. Momirovics* Veljkó rendőrfőkapitány-helyettes szombaton délelőtt hallgatta ki Lakatost, akinek vallomása alapján még a délelőtt folyamán *letartóztatták özvegy Lakatos Józsefnét, Lakatos József anyját, valamint Szitai Anna szuboticai leányt.* A kihallgatás részleteit, a nyomozás érdekében a rendőrség még titokban tartja.

Ezzel egyidejüleg eljárás indult még Schlechter Ádám, Kovács István és Rubesa Márk szuboticai lakosok ellen, a kikről kiderült, hogy szintén utlevél nélkül szöktek át Magyarországból.

A meglopott tolvaj

Egy vádlott, aki ismeretlen tolvajtól lopott el egy zsák bőrt

A szuboticai törvényszéken szombaton *Pavlovics* István törvényszéki elnök büntetőtanácsa érdekes bünügyet tárgyalt. A bünpernek két vádlottja volt. Maluscsek József, aki lopás büntettével volt vádolva és az orgazdaság büntettével vádolt Szalai György. A vád szerint Maluscsek József 1925 decemberében a Szuboticáról Szentára haladó vonat egyik teherkocsijából, amely szabályszerüen ólomzárral volt ellátva, egy zsák bőrt a vonat melletti kukoricásba kidobott és ezt a lopott bőrt a másodrendü vádlott utján értékesitette.

A szombati főtárgyaláson a közvádat *dr. Csulinovics* Ferdo államügyész képviselte, a védelmet *Csányi* Tibor dr. ügyvéd látta el. A bíróság először Maluscsek József vádlottat hallgatta ki, aki kijelentette, hogy nem érzi magát bünösnek az ellene emelt vádban. Annyit elismer, hogy a kérdéses napon a kukoricaföldön járt, elálmosodott és amikor hajnalban felébredt, a kukorica közt egy zsák bőrt talált, amelyet a városba hozott. Mikor a csomagot felbontotta látta, hogy ötvenkét darab papucsnak és bocskornak való bőr van benne. A bőrt átadta Szalai Györgynek értékesitás céljából, de nem mondta meg neki, hogy honnan vette.

Az elnök figyelmeztette a vádlottat, hogy a rendőrség előtt beismerte, hogy a bőrt lopta. A vádlott kijelenti, hogy a rendőrség előtt valóban beismerte, hogy lopta a bőrt, oly módon, hogy kidobta a vasuti kocsiból a kukoricaföldre, azonban ezt csak azért tette, mert félt, hogy a rendőrök megverik. Most azonban, ugy mondja, ahogy történt és pedig, hogy a bőrt a kukoricaföldön találta.

A másodrendü vádlott Szalai György, aki lopásért már három évet ült, kijelentette, hogy nem érzi magát bünösnek, mert nem tudta, hogy hogyan került a bőr Maluscsekhez. A bőrt ő adta el.

A vádlottak után *Kopilovics* rendőrt hallgatták ki, aki elmondta, hogy amidőn tudomására jutott a lopás, felkereste Maluscseket lakásán és ott mindjárt vallatni is kezdte. Maluscsek már ekkor is beismerte, hogy a szentai vonatból a téglagyár mellett kidobott egy zsák bőrt. Ezután a hatodik köri laktanyára kisérte, ahol kihallgatták. A tanu kijelentette, hogy sem ő, sem más egy ujjal sem nyult a vádlotthoz. *Sztantics* Antal rendőr tanu kihallgatása következett ezután. Ő is jelen volt Maluscsek kihallgatásánál, aki Szalai György jelenlétében ismerte be, hogy a bőrt a vonatból lopta. A rendőrségi kihallgatásnál Maluscsek és Szalai közt — mint a tanu mondja — heves összetüzés fejlődött ki, amelynek során Maluscsek szemenköpte Szalait. Az elnök kérdést intéz a vádlottakhoz, hogy miért vesztek össze akkor a rendőrségen, mire Szalai kijelenti, hogy azért vesztek össze, mert azzal vádolta Maluscseket, hogy a bőrt lopta. Ezután még *Rothauser* Gyula bőrkereskedőt hallgatta ki a bíróság szakértőként. Véleménye szerint a lopott bőr értéke háromezerkétszáz dinár.

A bizonyitási eljárás ezzel befejeződött nyert és a perbeszédek után a bíróság meghozta az itéletet, mely szerint mindkét vádlottat bünösnek mondta ki és pedig Maluscseket lopás büntettében, Szalai Györgyöt pedig orgazdaságért és ezért Maluscsek Józsefet egy évi és hat havi börtönre, Szalait pedig egy évi börtönre. A bíróság az indokolásban kimondotta, hogy nem látta bizonyitottnak azt, hogy Maluscsek a bőrt lopta, de az kétségtelen, hogy a bőr lopás utján került a kukoricaföldre és hogy Maluscsek azt onnan eltulajdonitotta. Az ismeretlen tettes a zsák bőrt azért rejtette el a kukoricaföldön és boritotta be kukoricaszárakkal, hogy ezt onnan alkalmas időben elviszi. *A vádlott tehát tolvajtól lopott.* Az elitéltek felebbeztek, mert nem érzik magukat bünösöknek.

Ötszáz vasuti szabadjegyet ad ki a közlekedésügyi miniszter

Hetvenöt százalékos vasuti jegykedvezményt kapnak az ujságirók

Beogradból jelentik: *Miroszavljevics* Szvetiszláv tábornok, közlekedésügyi miniszter szombaton fogadta az ujságirókat és nyilatkozott előttük a kedvezményes vasuti jegyek ügyéről. A miniszter elmondta, hogy a legutóbbi pénzügyi törvény 125. szakasza értelméken a közlekedésügyi minisztert bizták meg a kedvezményes vasuti jegyekre vonatkozó szabályzat kidolgozásával. A pénzügyi törvénynek erre a szakaszára azért volt szükség, mert a közvélemény tiltakozott a vasuti jegykedvezmények elharapózása ellen, ami az államra is nagy anyagi kárral járt. 1925-ben 2600, 1926-ban 2260 állandó vasuti szabadjegyet adtak ki, ezenkivül több mint 60.000 személyzeti, rezsi és egyéb kedvezményts jegyet. *Jovanovics* Vásza volt közlekedési miniszter erre nézve szabályzatot dolgozott ki, amelyet a kormány gazdasági és pénzügyi bizottsága elé terjesztett, közben azonban lemondott. Jovanovics Vászával egyetértésben Miroszavljevics közlekedésügyi miniszter bizonyos módositásokat végzett a szabályzaton, amely most a következő vasuti jegykedvezményekről intézkedik:

Változatlanul megmaradnak

1. azok a vasuti jegykedvezmények, amelyeket a közlekedésügyi személyzetről, a rokkantakról, az állami számvevőszékről, a munkások védelméről, a csendőrökről szóló törvények és a parlamenti házszabályok irnak elő.

2. Olyan kedvezmények, amelyek feltétlenül szükségesek (hadügy-, belügy-, pénzügyminisztérium, vasutasok iskolába járó gyermekei. Ezenkivül minden miniszter kabinetje egy-egy vasuti szabadjegyet kap.)

3. Kedvezmény viszonossági alapon a bel- és külföldi közlekedési vállalatok számára.

4. Állami alkalmazottak, tartalékos tisztek és bizonyos föltételek mellett vándorszintársulatok 50%-os jegykedvezményt kapnak.

5. Hivatásos ujságirók és minden napilap sezrkesztősége egy-egy állandó jegyet kapnak, amely 75%-os vasuti jegykedvezményre jogosit.

6. Megmaradnak azok a kedvezmények, melyeket a közlekedésügyi tarifa ir elő.

Bizonyos esetekre vonatkozólag a miniszertanács megszüntette a miniszter diszkrécionális jogát. Amikor különösebb kedvezmény szüksége merül fel, az illető miniszter a miniszterelnökhöz fordul, aki azután elrendeli, hogy a közlekedésügyi miniszter a kedvezményt adja meg.

— Ezzel az uj szabályzattal — mondotta a miniszter — *az állandó vasuti szabadjegyek száma 550-re csökken és a kormány legalább száz millió dinárt takarit meg.*

Határozott a minisztertanács a folyamhajózási törvény és szabályrendelet módositása ügyében is. A törvény 19. szakasza tanácsadó bizottság alakitását irja elő a közlekedés javitására és a tarifára vonatkozó fontosabb kérdések letárgyalására. A zagrebi kereskedelmi és iparkamara kérte, hogy ezt a tanácsadó bizottságot bővitsék ki a zagrebi, noviszadi, becskereki, oszijeki és szarajevói kamara megbizottaival. A miniszter és előterjesztése alapján a minisztertanács ezt a kérést teljesitette. A bizottság háromhavonként egyszer ül össze.

Végül kijelentette Miroszavljevics közlekedésügyi miniszter, hogy *minél intimebb viszonyba akar kerülni a sajtóval és ezért a resszortjára vonatkozó fontosabb ügyeket személyesen fogja közölni az ujságirókkal.*

Készenlétben...

A szuboticai egészségügyi hatóságok megtették az óvintézkedéseket a náthaláz ellen

A náthaláz, amely a többnyire tulzó hirek szerint fél Európát rettegésben tartja, a szuboticai egészségügyi hatóságokat is arra készteti, hogy minden szükséges óvintézkedést megtegyenek arra az esetre, ha a járvány ide is elérkezik. A városi tiszti főorvosi hivatal megtette az előkészületeket arra az esetre, ha a járvány Szuboticára is bevonulna.

Dr. *Pavkovics* Milutin városi tiszti főorvos szombaton délelőtt felkereste *Gyorgyevics* Dragoszláv polgármestert, akit kért, intézkedjen, hogy a járványkórház, amelyben a Szuboticán letelepedett bolgár emigránsokat helyezték el, minél előbb a főorvosi hivatal rendelkezésére álljon. Gyorgyevics polgármester megigérte, hogy intézkedni fog és igy a bolgár emigránsokat már a napokban kitelepitik a járványkórházból. Értesülésünk szerint a városi főorvosi hivatal kötelezővé teszi minden gyanus megbetegedés bejelentését és az esetleges betegeket kezelés végett a járványkórházba szállitják ki. A járványkórházat ebből a célból megfelelően átalakitják és berendezik.

A levéltitok

Irta: Bajdosó Péter

Megállapithatjuk, hogy ugy az alperes, mint a felperes meglehetősen izgatott kedélyállapotban szállnak föl a városi gőzvasutra az »Arany Bárány« *fogadó előtti megállónál.*

Izbéki Sándor alperesnek meg volt a *maga oka, hogy kijöjjön a rendes* kerékvágásból. Kupec ember lévén, a lóvásárból jött, ahol nem tudott egy valamirevaló gebét venni. Legalább is egy olyan jószágot, amin a napiköltségét megkereste volna, ha többet nem is. Pókos lábu, pulykalépésü, kehes és vak dögöket hajtottak be a gazdák és ugy kitartották az árából ezeket a négylábu virsliket, hogy még csak szólni sem lehetett hozzá. Hát mit keressen ilyesmiken a szegény kupec-ember? Legföljebb csak ráfizet. Igazán megbolondult ez az egész világ: senki sem tudja, hogy mit kérjen, ha egyszer van valamije. Legjobb volna, ha az egész vásárt szétverné a zápor.

Izbéki Sándor mérgiben nagyokat csapott az *ostornyéllel a csizmája szá*rán és egy tanyai emberbe bele is kötött, aki pedig nem kötözködni, hanem lovait eladni jött a vásárra.

— Hát aztán ezek is eladók volnának?

— Ha már egyszer vásáron vannak, csak eladók tán vagy mi a szösz!

— Hm... Aztán mért nem viszi kend ezeket a jószágokat valami pesti kiállitásba? Első dijat nyerhetne kend velük, mert ilyen vén dögöket maguk a kegyelmes miniszter urak se láttak.

— Nem muszáj megvenni.

— Isten mentsen, csak mondom, hogy jó volna ha kend ezeket elvinné Pestre futtatni. Fogadjunk, hogy ezektől mindenki elfutna.

A végin mégis csak megkérdezte, hogy mire tartja? Akkor aztán hallott Izbéki akkora summát, hogy mérgiben még a kalapját is földhöz vágta:

— Azt mondom én kendnek, hogy vigye haza a gebéit, mert ezek ugy se tudnák kendet hazavinni.

A sajátnevelésü jószágoknak ez a mérhetetlen lebecsülése méregbe hozta a gazdát is, aki már a lőcsöt fogdosta, hogy majd azzal mond ellent Izbékinek, de egy kupectársa elcibálta Izbékit a gazda mellől:

— Hadd itt komám, mert még majd ingyen is odaadják, aztán az is a tiéd lesz.

Szó sincs róla, mérgesek voltak a kupecek, mert nem tudtak olcsón vásárolni és mérgükben nagyokat ittak a vásárállási kocsmában.

Izbéki Sándorban tehát nem csupán egy kis méreg, de bizonyos mennyiségü ital is volt, amikor a gőzvasutra fölkapaszkodott. A kalauzzal tréfált, egy menyecskét megölelgetett. A kalapját félrecsapta, már a szeméből kinevetett a jókedv és a szivarja füstjét olyan hányavetien fujkálta jobbra-balra, mintha az övé lenne ez a gőzvasut, a bennülők meg a vendégei volnának. Különben is Izbéki Sándort ugy ismeri mindenki, hogy józan állapotban csöndes magaviseletü valaki, de ha italos, kötekedő.

Ez az alperes és ez az ő lelkiállapota a fölszállásnál.

A felperes Bokros István ur, a városi adóhivatal ismert nevü tisztviselője. (Azért ismert a neve, mert az adóintóket és az árverési hirdetményeket ő szokta aláirni.)

Bokros ur a pénzügyigazgatóságnál volt hivatalos ügyben és onnan beszaladt a postára, ahol egy jeligés levelet vett át, amiből nagyon kellemetlen dolgokat olvasott ki a gőzvasuton. Többek között azt is, hogy jó lesz az ostrommal fölhagyni, mert majd a férjem beszél a polgármester urral.

Nem csoda, ha Bokros ur ugy érezte magát, mintha nem is a gőzvasuton, hanem a pokolban volna. Nem érti. Egy tisztességes nő hogyan ragadhatja magát ilyen meggondolatlanságra?

Még egyszer előveszi a levelet és olvassa. Izbéki mellette ül. Nézi az urat, nézi a levelet. Annyira nézi, hogy hamiskás tekintete szinte odatapad a sorok közé.

Bokros észreveszi. Megdöbben. Zsebrevágja a levelet és végignézi a mosolygó pofáju embert:

— No hallja?!

Izbéki vállat von.

— Nem hallok én semmit.

Az emberek oda sanditanak. Bokros ur érzi, hogy neki most ki kell mutatni uri fölényét ezzel a tolakodó paraszttal szemben.

— Amit maga csinált, az szemtelenség! Érti? — kiáltott rá nyers, hivatalos hangon.

Izbéki még a tréfacsinálás álláspontjára helyezkedik. Fölpattan, lekapja a kalapját és mélyen meghajol:

— Igenis, értettem, nagyságos uram!

A gőzvasuton nevetnek. Bokros urat sérti a helyzet és tovább méltatlankodik.

— Disznóság valakinek a levelébe belenézegetni. Ilyen neveletlenség csak olyan paraszttól telik ki, mint maga. Majd én megtanittatom.

Izbéki Sándort elfutja a méreg, de meg a dölyf is.

— Engem? Izbéki Sándort, a kupecet? Kicsike legény maga ahhoz uram!

— Fogja be a száját! Tudom én, kinek hivják, paraszt!

— Maga tán ur? Ha ur, akkor kutyát szur.

A gőzvasut vásári publikuma megint nagyot nevet. Bokros ur fölugrik.

— Szemtelen! Leszállittatom és átadom a rendőrnek — és Bokros ur le is ugrik a legközelebbi megállónál. Rendőr nincs. A gőzvasut jókedvüen tovább szalad.

Izbéki Sándor már el is felejtette az egész haszontalanságot, amikor egyszer a biró elé citálják: becsületet sértett, botrányosan viselkedett. Ej, a kutyaárját itt fizetni vagy ülni kell, mert Bokros ur bepörölte.

— Igaz-e, hogy ekkor meg ekkor a gőzvasuton ült.

— Ültem én azon, tekintetes uram, többször is.

— Ismeri Bokros urat, ugy-e?

— Ugy vélekszem rá.

— Elismeri-e, hogy a gőzvasuton ültében a Bokros ur levelébe belehajolt, ugy olvasgatta.

— Nem tagadom.

— Tudja, hogy levéltitok?

— Nem tudtam.

— Az nem mentesiti. Elismeri-e, hogy panaszost is sértegette.

— Csak visszaadtam, amit nekem mondott.

Minden a jegyzőkönyvbe kerül.

— No, irja alá Izbéki.

Izbéki szégyenlősen lehajtja a fejét és ugy vallja be:

— Nem tudok irást, tekintetes uram.

A jegyzőkönyvvezető elneveti magát, a biró a panaszosra mered, aki zavarában a kalapjára ül és csönd.

Izbéki Sándor nem tudja, hogy mi a fene leli e percben a tekintetes urakat.

Uzunovics miniszterelnök Szuboticán

Trifkovics Márkó Szomborban beszél vasárnap

A miniszterelnök résztvesz a magyar párt és a radikálisok szuboticai pártvacsoráján — Radonics Jován lesz a délelőtti gyülés első szónoka — Petrovics Milivoj bácskai főispán nyilatkozott a választások tisztaságáról

Népgyülések tömege az utolsó agitációs vasárnapon

A szuboticai radikális-párt végrehajtóbizottsága szombaton délután öt órakor ülést tartott, amelyen a vasárnapi népgyülés előkészületeiről tárgyaltak.

Az ülésen véglegesen összeállították a szónokok névsorát. A szónokok: dr. *Radonics* Jovan képviselő, *Vidákovics* Antal, *Gyorgyevics* Dragoszláv, dr. *Klein* Adolf, *Jurics* Márkó, dr. *Sántha* György, dr. *Nagy* Ödön, *Märzweiler* Antal és *Andrássy* György lesznek. A gyülés délelőtt tiz órakor kezdődik a városház előtti téren s a Városi kávéház előtt.

Vasárnap este a radikális-párt a Hungária összes termeiben pártvacsorát rendez. *A pártvacsorán résztvesz Uzunovics Nikola miniszterelnök, aki szombaton éjjel tizenkét órakor vagy vasárnap délben érkezik* Szuboticára a radikális-párt meghivására. A miniszterelnök a pártvacsorán beszédet is fog tartani a politikai helyzetről.

A népgyülés, valamint a pártvacsora iránt nagy érdeklődés mutatkozik, mert ez az első alkalom, amikor a miniszterelnök Szuboticára jön és egyébként is először tart a radikális-párt es a magyar párt együttes népgyülést Szuboticán.

Radics Pavle és Krajacs Ján miniszterek Szuboticára jönnek

A horvát parasztpárt szuboticai szervezete szombaton délben értesitést kapott a zagrebi központtól, amely szerint *Radics* Pavle agrárreform miniszter és *Krajacs* Iván dr. kereskedelemügyi miniszter jövő vasárnap, január 23-án Szuboticára érkeznek, hogy személyesen is meggyőződjenek a tartományi választások lefolyásáról.

A választási agitáció utolsó napja

A választási törvény értelmében vasárnap tarthatók utoljára népgyülések és ezzel a tartományi választási agitáció megszünik, mert hyolc nappal a választás előtt nem szabad több gyülést tartani. Az utolsó napot minden párt igyekszik felhasználni. Szuboticán a radikális és magyar párt gyülésén kivül a horvát parasztpárt és a polgári ellenzéki blokk a város külterületén és a tanyákon fognak gyüléseket tartani. A különböző szuboticai pártszervezetek vasárnap Szubotica város területén negyven választási népgyülést és szélesebbkörü különböző pártértekezletet es pártvacsorát rendeznek.

Petrovics Milivoj főispán nyilatkozata

Szomborból jelentik: Szomborban vasárnap délelőtt két nagyszabásu népgyülést tartanak. Az egyik népgyülés, amelyet a radikális-párt rendez közösen a magyar és német pártokkal a városház előtti téren, különös jelentőségü, mert résztvesz rajta számos képviselővel együtt *Trifkovics Márkó, a parlament elnöke.* A szombori radikális-párt a népgyülésre meghivta *Makszimovics* Bózsó belügyminisztert is, aki azonban szombaton közölte Petrovics *Milivoj* főispánnal, hogy a népgyülésen nem vehet részt, mert ugyanakkor Belgradban kell egy választási mitingen megjelennie. Trifkovics Márkó három napig marad Szomborban és ez alatt az idő alatt meglátogat több környékbeli községet, ahol népgyüléseket fog tartani. A szombori népgyülésen, mely fél kilenckor kezdődik, beszélni fog dr. *Kraft* István, a német párt elnöke és *Prokopy* Imre, a magyar párt főtitkára.

A másik népgyülést, amelyet az egyesült ellenzék rendez a Slobodа nagytermében, szintén délelőtt fél kilenckor tartják meg. A népgyülésen résztvesz Davidovics Ljuba, Marinkovics Voja és a földmives párt elnöke, Jovanovics Jóca.

A *Bácsmegyei Napló* munkatársa felkereste Petrovics Milivoj főispánt, aki a választásokról igy nyilatkozott:

— A tartományi választások a legtökéletesebb tisztaságban, *a törvények betüjének és szellemének legpontosabb betartásával fognak végbemenni.* Sem legitimácia, sem egyéb olyan eszköz, mely a választók szabad akaratának megnyilvánulását gátolná, nem lesz. *Mindenki meggyőződése és lelkiismerete szerint szavazhat. Ez különben Makszimovics Bózsó belügyminiszter ur kivánsága is,* aki nekem személyesen fejezte ki ezt az akaratát. Én már utasitást adtam az összes főszolgabiráknak, hogy semmiben sem akadályozható a választók szabad akaratának megnyilvánulása, azzal az utasitással, hogy ezt a rendeletemet az alájuk rendelt közegekkel ismertessék és annak betartását szigoruan ellenőrizzék.

Grol Milán »magyar dzsemijet«-ről beszél a paktummal kapcsolatban

Grol Milán, a szuboticai választókerület nemzetgyülési képviselője interpellációt intézett a belügyminiszterhez a kormánypártok választási agitációjával kapcsolatban. Az interpelláció a következőképen hangzik:

— *A Radics-párt* a szuboticai kerületben és általában a Vajdaság területén uj agrárszövetkezeteket szervez, amelyeknek ujból földosztást igér. Elegendő ehhez, ha valaki huszonöt dinárt fizet beiratási dij cimén az agrárszövetkezetbe, más szóval a horvát parasztpártba. Szubotica város komeszárja, akinek polgármesteri titulusa van, Szuboticának állitólagos kétszázmillió angol kölcsönt igér, már tudniillik azoknak a boldogoknak, a kik elhiszik azt, hogy a komeszárral ellátott község nagyobb hitelt élvez Angliában, mint maga a pénzügyminiszter.

— Még egy lépéssel tovább ment *Nincics* Momcsiló, aki paktumot kötött a magyar párttal. *A paktum értelmében a magyar párt a hatóságok teljes aktiv támogatása mellett szervezkedik községről-községre, azzal, hogy ezek a most elsősorban megszervezett szavazók ezuttal a radikális listára fognak szavazni.* Hogy másodszor mi történik ezzel *a magyar dzsemijettel*, az majd csak a második szavazás alkalmával derül ki.

A továbbiakban a boszniai erőszakosságokról beszél az interpelláció és támadja Szrskics minisztert, Andrics Vlada államtitkárt és más radikális képviselőket. Végül kérdi a minisztert, hajlandó-e utasitani az alárendelt hatóságokat, hogy hagyjanak fel a nép zaklatásával.

A demokrata párt kommünikéi

A tartományi választásokra való tekintettel a demokrata-párt ismét megkezdte mindennapi kommünikék utján nyilvánosságra hozni a választási erőszakosságokat. Az első ilyen kommüniké szombaton jelent meg.

Radikális—magyar párti gyülések Petrovoszelón és Sztaribecsén

Petrovoszelóról jelentik: A radikális-párt és a magyar párt pénteken délután agitációs gyülést tartott Petrovoszelón. A gyülésen nagy néptömeg jelent meg.

Trifkovics Száva, a sztaribecsei radikális-párt elnöke nyitotta meg a gyülést, majd átadta a szót *Pavlovics* Sztoján sztaribecsei bankigazgatónak, a járási radikális—magyar párt listavezetőjének, aki a magyarság és a szerbség összetartásáról beszélt. Utána dr *Balassa* Pál petrovoszelói jelölt mondott beszédet.

— Nincs semmink, üres a tarisznyánk — mondotta. — Ha azt akarjuk, hogy legyen valamink, tartsunk ki becsületesen a megállapodás mellett. Ha eleget teszünk ennek, akkor meg abban a teljesen valószinütlen esetben is, ha a választásokon elbukunk, győzünk, mert elismerik, hogy velünk lehet megállapodást kötni. Ha azonban nem tartjuk meg a paktumot — a jövoben senki sem fog szóbaállni velünk.

Király Károly dr. a paktum történetét ismertette, majd dr. *Szijacsics* Jnakó nemzetgyülési képviselő tartott magyar és szerb nyelvü beszédet. Kijelentette, hogy a megegyezés az első komoly lépés abba az irányba, hogy a magyarokról mindenki elismerje, hogy részt kivánnak venni az ország kiépitésében. A radikális-párt az ország kiépitését ugy képzeli el, hogy *ne legyenek első és másodrendü állampolgárok, hanem egyforma kötelességei és egyforma jogai legyenek mindenkinek.*

A gyülés után a vidéki vendégek tiszteletére bankett volt, amelyen *Rajics* Száva, *Nikolics* Jóca, *Göndör* Mihály és mások mondtak beszédet.

Szombat délután Sztaribecsén tartottak népgyülést.

Bánáti népgyülések

Becskerekről jelentik: A demokrata-párt pénteken Leonovácon és Cseszteregen tartott népgyülést. A gyülésen *Razsics Mileta* cseszteregi iskolaigazgató, a párt járási listavezetője és *Krulics Bogdán* tartottak beszédet.

Szombat este a független demokrata-párt Becskereken a Tomasevác-uccai Borgics vendéglőben tartott gyülést, a melyen dr. *Erdelyanov* Pera, dr. *Dosen* Vojiszláv és *Grujics* Novák beszéltek.

Vasárnap, a választási agitáció utolsó napján az egész Bánátban mindenfelé több népgyülést tartanak. A becskereki radikális-párt délelőtt a Korona-szállóban tart népgyülést és ugyanitt lesz vasárnap délután a magyar párt gyülése is. Ugyancsak vasárnap tartanak népgyülést a szocialisták és ennek a gyülésnek a szónoka Divac Nedeljkó volt nemzetgyülési képviselő lesz. A radikális-párt még Német- és Szerb Elemérent tart gyüléseket, a demokrata-párt pedig Melencén.

Agitációs gyülést tartott a radikális-párt Lazarevón is, ahol dr. Rajics Tósa nemzetgyülési képviselő és *Petrovics* Vaszilije becskereki tanfelügyelő, a becskereki járási radikális-párt listavezetője beszéltek.

„ALADDIN"
CSODALÁMPA
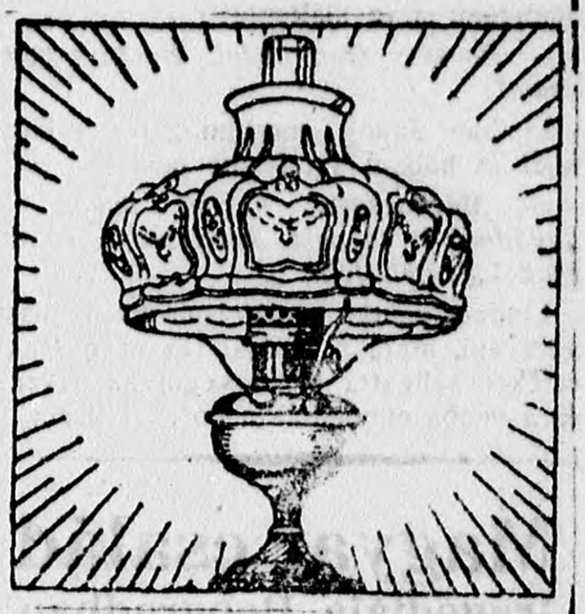
1 liter petróleummal 16 óán át
80
gyertyaerővel világit!
BARZEL D. D.
„Aladdin"-osztálya, Subotica 13
Kerjen árjegyzéket. 51

Drámai jelenetek

a leobeni bünpör tárgyalásán

A vádlott anya és leánya térdre rogyva kértek bocsánatot a családfőtől, akit meg akartak gyilkolni

Bécsből jelentik: A leobeni esküdtszék szombaton folytatta *Lindner* Jánosnénak, valamint leányának és *Schuirer* György gépügynök bünpörének tárgyalását. A tizennégy éves *Lindner* Brunhilda kihallgatásával kezdték meg a tárgyalást, aki elmondotta, hogy észrevette, hogy anyja viszonyt folytat Schuirerrel. A leány elmondotta, hogy anyja nagyon rosszul bánt apjával, különösen azóta, amióta a gepügynök házukba került és náluk lakott, mint albérlő. Azt határozottan tagadta, hogy neki viszonya volt Schuirerrel. Elmondotta, hogy amikor Schuirer nem akart a lakásért és élelmezésért fizetni és ezért apja idegeskedni kezdett, a szülei közt napirenden voltak a veszekedések és a helyzet tarthatatlanná vált. Egy heves jelenet után anyja és Schuirer behivták egy különálló szobába és ekkor anyja felvetette azt a tervet, hogy az apát el kellene tenni láb alól. Revolvert vásároltak és őt bizták meg, hogy lőjje le apját. Erre nem akart vállalkozni, de annyit kérték és fenyegették, hogy nem tudta mitévő legyen. Elmondta ezután a támadás lefolyását. Apját elhivta az erdőbe azzal az ürüggyel, hogy ott anyja várja. Apja előrement és ő öt lépésnyi távolságból rálőtt. Apja véresen terült el a földön és ekkor odasietett a közelben tartózkodó Schuirer, aki még kétszer rálőtt a földről feltámaszkodó emberre, majd előkerült anyja is és mindhárman ütlegelni kezdték a sulyosan sebesült embert. Csakhamar azonban emberek közeledtek az erdő felé és igy kénytelenek voltak menekülni és otthagyni az embert.

Megrázó drámai jelenetek közt hallgatta ki ezután a biróság a gyilkos támadás áldozatát, Lindner János főkertészt. Amikor Lindner a terembe lépett, *felesége és leánya felugrottak a vádlottak padjáról és sirva borultak lábai elé.* Tizennégy éves leánya, Brunhilda átkarolta apja lábait és zokogva kiáltotta:

— *Bocsáss meg apám!*

A jelenetet megdermedve nézte ugy a biróság, mint az esküdtszék tagjai és a közönség.

Lindner kijelentette, hogy vallani akar és elmondta, hogy házassága az első időben boldog volt, később azonban rájött arra, hogy az asszony rossz utakon jár, miután azonban felesége javulást igért, megbocsátott neki. Attól kezdve, hogy Schuirer befurakodott a házba, az asszony teljesen elhidegült tőle és pokol lett az élete. Ezután elmondta a támadás lefolyását. A végzetes napon Brunhilda lánya kihivta az erdőbe. Először nem akart menni, mert rosszat sejtett, később azonban mégis elindult leányával. Amikor az első lövéstől összerogyott, Brunhilda azt kiáltotta Schuirernek:

— *A fegyver agyával verd szét a fejét!*

Ezeknél a szavaknál a tizennégy éves lány felugrott a vádlottak padjáról, odarohant apjához, hangosan felsirt, a lábai-

hoz vetette magát, azonban a zokogástól nem tudott szóhoz jutni. A főkertész lábai elé vetette magát az asszony is, aki zokogva könyörgött:

— *Bocsáss meg nekem és Brunhildának, az a Schuirer volt az ördög!*

A börtönőrök csak nagynehezen tudták visszavezetni az asszonyt és leányát a vádlottak padjára és a lány közben állandóan sirva kiáltozta:

— *Bocsáss meg apám! Bocsáss meg apám!*

Lindner János megsimogatta a lány fejét és halkan azt felelte neki:

— *Megbocsátok nektek, neked is, anyádnak is és nem haragszom rátok, csak legyetek jók!*

Lindner ezután a már ismert tényállást adta elő, majd a bíróság az orvosszakértőket hallgatta ki és végül az ügyész és a védők elmondták a pörbeszédeket.

Magyar család tragédiája Beogradban

Két évi börtönre ítélték Horvát Jován kávéfőzőt, aki hasbaszurta feleségét

Beogradból jelentik: Szombaton délelőtt tárgyalta a beogradi törvényszék azt a véres családi drámát, amely ez év augusztusában *Horváth* Iván kávéfőző és felesége, a dombovári származású *Findeis* Mária között történt. Az asszony, akin férje konyhakéssel életveszélyes sebeket ejtett, kéthónapi kórházi ápolás után felgyógyult. Horváth Iván önmagát is megsebesitette és csak néhány nap mulva javult meg állapota, mire a rendőrség letartóztatta.

A tárgyaláson az asszony azt vallotta, hogy férje, Horváth Iván azon az éjjel szokása szerint részegen tért haza és veszekedni kezdett vele. Ez reggel hat óráig tartott, amikor felment a lakásba a házmester és követelte Horváth Iván-tól a hátralékos házbért. Miután a házmester eltávozott, a veszekedés fokozattabb erővel folytatódott, ekközben Horváth konyhakést vett elő, amivel hasba és mellbeszurta a feleségét.

A vádlott azzal védekezett, hogy ittas állapotban nem tudta, mit cselekszik. A bíróság két évi börtönre ítélte Horváth Ivánt.

A spanyolnátha front

Továbbterjed a járvány Németországban, Csehszlovákiában és Luxemburgban

Budapestről jelentik: A budapesti tiszti főorvosi hivatal jelentése szerint Budapesten még eddig egyetlenegy spanyolnátha megbetegedés sem fordult elő. Eddig csupán influenzás megbetegedések történtek a szokottnál nagyobb számban, amelyek azonban enyhe lefolyásuaknak látszanak.

Mint Prágából jelentik, a járvány a csehszlovák fővárosban az állandó esőzés következtében állandóan fokozódik, de csak egyes esetekben lépett fel tüdőgyulladásos komplikáció, amely halálozást is idézett elő. Az orvosok véleménye szerint a megbetegedések nagyrésze a spanyoljárványnak egy könnyebb fajtájába tartozik és a bajt kellő elővigyázattal lokalizálni lehet. Pozsonyban péntek estig huszonkét megbetegedés fordult elő. A hatóságok erélyes óvóintézkedéseket tettek a járvány terjedésének megakadályozására.

Kolozsvári jelentés szerint, pénteken Erdélyben, különösen Kolozsváron is több náthalázas megbetegedés történt. A betegség azonban enyhe lefolyásunak igérkezik.

Mint Brüsszelből jelentik, a spanyoljárvány már Luxemburgra is átterjedt. A fővárosban pénteken igen sok ember betegedett meg és megkapta a betegséget Beck, luxemburgi miniszterelnök is.

Egy berlini jelentés végül arra számol be, hogy Berlin kórházaiban szombat reggel 1035 spanyolbeteget ápoltak. Péntek óta az emelkedés 57, ami az előző napok szaporulatához arányitva arra a következtetésre enged, hogy a járvány csökkenőben van. A munkáspénztár kórházaiban 953 náthalázas beteget ápolnak.

Ujból Marx kancellár kap megbizást a német kormány megalakitására

A szociáldemokraták hajlandók támogatni az uj Marx-kormányt

Berlinből jelentik: *Curtius* dr. deszignált kancellár szombaton megjelent *Hindenburg* köztársasági elnöknél és személyesen tett jelentést arról, hogy

kormányalakitási tárgyalásai meghiusultak.

Hindenburg elnök ezután *Westarp* grófot, a német nemzetiek és *Guerardot*, a centrumpárt vezérét fogadta, majd délután fél hatkor

Marx volt kancellár jelent meg Hindenburgnál kihallgatáson.

Ennek az audienciának nagyobb jelentőséget tulajdonitanak, mert ugy tartják, hogy

Marx és a szociáldemokraták közt tárgyalások folytak arról, hogy ujra ő vegye át a kormány vezetését.

A szociáldemokrata párt hir szerint *Gessler* hadügyminiszter feláldozása esetén hajlandó az uj Marx-kormányt támogatni.

Rendben folyik az adófizetés

Váratlan hivatalvizsgálat a szentai járásban

Szentáról jelentik: Bogojevics Iván pénzügyminiszteri inspektor a szentai járási pénzügyigazgatóságnál váratlanul hivatalvizsgálatot tartott. A vizsgálat eredményét nem közölte a nyilvánossággal, csupán annyit jegyzett meg, hogy sem sikkasztásról, sem egyéb viszszaélésről nincs szó. Bogojevics inspektor hétfőn kezdi meg a szentai fogyasztási adóhivatal müködésének felülvizsgálását.

A *Bácsmegyei Napló* szentai munkatársa beszélgetést folytatott Bogojevics inspektorral, aki kijelentette, hogy a szentai járás adófizetőivel a legnagyobb mértékben meg van elégedve. A szentai pénzügyigazgatóság területén mindössze *huszonöt millió dinár adó hátralék van*, amelynek behajtására csak a tartományi választások lezajlása után kerül sor. Kijelentette Bogojevics inspektor azt is, hogy főkép a Szerémségben maradtak el nagyon az adófizetéssel, aminek az az oka, hogy a szerémségiek a hadiadóra nem fizettek adóelőleget, mint a Vajdaságban. A Szerémségben körülbelül százmillió az adóhátralék, amelynek behajtása körül a pénzügyminisztérium a legszigorubban fog eljárni.

Noviszadon is létrejött a megegyezés a radikálisok és a magyar párt között

A magyar párt husz tagot küldhet a kiszélesitett városi tanácsba

Noviszadról jelentik: A radikális-párt és a magyar párt közt létrejött választási megegyezés keresztülvitele Noviszadon a radikális-párt kettészakadása miatt eddig nehézségekbe ütközött. A radikális-párt nem is vett fel választási listájára magyar párti jelöltet, elhatározta azonban, hogy *a választási támogatásért a magyar pártot más uton fogja kielégiteni.* Hosszas tárgyalás után ezen az alapon a radikális-párt egyezséget kötött a magyar párttal, melynek alapján *a magyar párt husz tagságot kap a kiszélesitett tanácsban,* akiknek kinevezése még a választások előtt meg fog történni.

A megegyezés értelmében a városi tanács a következő husz magyar párti kinevezéseket kérte a belügyminisztertől. Fáth Ferenc apát-plébános, dr. Vilt Vilmos, a katolikus hitközség elnöke, Ábrahám János könyvkereskedő, dr. Brezsovsky Nándor orvos, Achs Izor gyáros, dr. Wagner Károly orvos, Wagner Tivadar kereskedő, Profuma Béla nyugalmazott polgármester, Horváth Lajos református lelkész, id. Szabó János gazdálkodó, Juhász József gazdálkodó, Palásti András gazdálkodó, Rédei Gergely gazdálkodó, Nagy Győző kereskedő, Czervesz Antal mészáros, id. Varsányi György gazdálkodó, Takács József lakatos, Grossinger János gyógyszerész, Pekló Béla épitész és Baksa András.

A radikális-párt a megegyezésben kötelezte magát, hogy *az uj névjegyzékbe ezerötszáz magyar választót fognak be iktatni.*

A radikális-párt a cionistákkal is megkötötte választási paktumát, melynek alapján a cionisták két, esetleg három lyet kapnak a kiszélesitett tanácsban. A cionisták jelöltjei: Locker Vilmos, dr. Sattler Mátyás és dr. Handler Zsigmond.

Két és fél évi börtönre itélték a csehszlovák hajóstársaság sikkasztóját

A sikkasztó pénztáros nyomorával védekezett

Noviszadról jelentik: A csehszlovák hajózási szindikátus noviszadi kirendeltsége mult évi február 18-án feljelentést tett a noviszadi rendőrségen, hogy Szlávik Ferenc Péter, a kirendeltség pénztárnoka február 15-én háromszázezer dinár elsikkasztása után megszökött.

Szlávik Ferenc Péter csehszlovák születésü osztrák állampolgár, aki a közös hadseregben mint főhadnagy szolgált. Mielőtt Jugoszláviába jött, Bulgáriában élt, ahol állitólag kereskedő volt, de a forradalom után otthagyva feleségét és üzletét Jugoszláviába menekült. Eredetileg Zemunban akart megtelepedni, de rövidre rá már Noviszadon kért letelepedési engedélyt, miután azonban nem kapott, a csehszlovák szindikátushoz ajánlkozott, ahol hivatalnoknak szerződtették és rövidesen pénztárnokká léptették elő. Sebera Bohus igazgató távollétét arra használta fel, hogy kitöltött három csekket, egyiket 40.000 és két csekket 120.000—120.000 dinárra és azokat két noviszadi banknál beváltotta ezenfelül 100.000 dinárt kivett a kézipénztárból. A sikkasztott pénzből 20.000 dinárt felesége részére egy bankban helyezett el, amelyet a rendőrség lefoglalt.

Szlávik február 16-án osztrák utlevéllel Maribornál hagyta el az országot és Bécsbe ment, ahol egy rövid ideig tartózkodott, majd Svájcba szökött, ahol annyira biztonságban hitte magát, hogy saját nevén volt bejelentve. A zürichi rendőrség március nyolcadikán az egyik zürichi szállóban letartóztatta. Hosszas kiadatási eljárás indult meg, mert Ausztria a saját állampolgárát a maga részére kérte, végül mégis Jugoszláviának adták ki és május 12-én Rakeknál átvették a jugoszláv határrendőrségi közegek, akik beszállitották a noviszadi ügyészség fogházába. Letartóztatása alkalmával négy elegáns uj bőrönd és kétszázezer dinár készpénz volt idegen valutában nála.

A sikkasztó pénztárnok bünügyében szombaton volt a főtárgyalás, amelyet nagy érdeklődés kisért.

A tárgyalás megnyitása után dr. Macák Mátyás védő kérte a tárgyalás elhalasztását, mert a vádtanács által kijelölt Milosics Géza tanu nem lett beidézve. A bíróság elrendelte Milosics beidézését.

Szlávik vallomásában elmondta, hogy harminchat éves. Bécsben kereskedelmi akadémiát végzett, bankhivatalnok lett egy ideig Szófiában hivatalnokoskodott onnan Jugoszláviába jött, ahol Beogradban megismerkedett Sebera Bohussal, a noviszadi kirendeltség vezetőjével, aki hivatalnoknak szerződtette, majd pénztárnok lett. Beismeri, hogy Bécsben sikkasztásért hat havi börtönt és Berlinben politikai vétségért egy évi fogházat kapott. Beismeri, hogy 260.000 dinár értékü csekket és közel 100.000 dinár készpénzt sikkasztott és azzal megszökött. Háromezer dinár fizetése volt, azzal nem tudott kijönni, nyomorgott, ezért sikkasztott. Tagadja, hogy ennél többet sikkasztott és nem tudja, ki vitte el a többi pénzt, mert a társaság rajta ötszáznegyvenkilencezer dinárt keres. Másoknak is volt kulcsa a pénztárhoz és a könyvekben nagy rendetlenség uralkodott. Letartóztatásakor ötezer osztrák shillingje, 318 svájci frankja és 122 darab ezerdináros bankjegye volt. Bátyja jótállásával szavatosságot akart vállalni a kárért, amelyet évi 20.000 dináros részletekben meg akart téríteni, de a hajósvállalat ebbe nem ment bele.

Dr. Cserny Csirio, a bratislavai központ titkára a vállalat nevében Szlávik megbüntetését és az 594.000 dináros kár megtérítését kéri. Reitmann András, a Bayerische Lloyd hivatalnoka vallomásában elmondotta, hogy Szláviktól 10.000 dinárt kapott kölcsön. Petrugen Vásza hajózási hivatalnok, Saucer Ferenc irodaszolga, Prohászka Hedwig pénztárnokné és Mehr Gizella hivatalnokné kihallgatása után dr. Antonievics Dusán államügyész Szlávik szigoru megbüntetését kéri. Dr. Macák Mátyás védőbeszéde után a bíróság itélethozatalra vonult vissza. Délután két órakor hirdette ki a bíróság az itéletet, amelyben Szlávik Ferencet két és fél évi börtönre itélte.

Az ügyész és a védő felebbeztek az itélet ellen.

Gyüszü-játék

Szervezett banda fosztogatja a vasuti kocsik utasait

Szentáról jelentik: A szentai állomás főnöke már többizben jelentést tett a szuboticai vasutigazgatóságnak, hogy az utasokat egy jól szervezett szerencsejátékos társaság fosztogatja. Pénteken délután a Sztaribecsejről Szenta felé haladó 8144. számu személyvonatra szintén felszállt egy ilyen fosztogató banda, melynek három elegánsan öltözött fiatalemberekből álló tagja volt. A fiatalemberek az ugynevezett »gyüszü«-játékot kezdték játszani öt dináros tételben és ugy intézték, hogy az egyik állandóan nyert, a másik pedig vesztett. A vagonban tartózkodó utasok kedvet kaptak a játékra és mire a vonat Szentára befutott, a társaság valamennyi, a játékban résztvevő utast kifosztotta.

Az egyik kifosztot tutas még a vonatban jelentést tett egy csendőrnek, de a vonat közben befutott az állomásra és a kockajátékos banda nyomtalanul eltünt. Több kifosztott utas feljelentésére a rendőrség erélyes nyomozást inditott a fosztogatók mielőbbi kézrekerítésére.

A szentai vasutállomás főnöksége átiratában arra kérte a szuboticai vasutigazgatóságot, hogy terjessze ki a Vajdaságra is a Szerbiában érvényben levő törvényt, amely a vasuti tisztviselőket feljogositja a gyanusan viselkedő utasok igazoltatására.

HIREK

Jedlicskáné bolondja

Még a nyáron történt.

Augusztusban mindig nyitott ablak mellett alszom. Lakásom kényelmes és csinos volt, valamikor egy prépost lakott benne, aki azóta kivándorolt Amerikába. Az egyik reggelen énekszóra ébredtem. Együgyü, meglehetősen frivol dal volt, amelynek viszatérő dallama igy siránkozott:

»nem feledlek én,
lalla! lalla!
nem feledlek én a sirig!«

A reggeli szerenád végén egy csokor égővörös rózsa repült be az ablakon. Kiugrottam az ágyból, gyorsan magamra kaptam valamit és kinéztem. De az éneklő nő addig már eltünt a kis uccában. A csokrot vizbe tettem és ezzel azután napirendre is tértem az eset fölött. Másnap reggel ugy hat óra tájban ismét csengő női hang vert fel álmomból.

»Ha te el is feledsz,
lalla! lalla!
nem feledlek én.«

És amikor az ablakhoz futottam, az arcomba vágódott a vörös rózsacsokor. Most már izgatni kezdett a dolog. Mi ez? Szerelem? Vagy tréfa? Mit akar tőlem? Mért fut el mindig?

A következő napon nem ébredtem fel, de a csokor vörös rózsa ott hevert az ágyam előtt. Vasárnap hajnalban lesbe álltam. De a rejtélyes nő nem jött. Csalódottan feküdtem vissza az ágyba, amikor hirtelen felcsendült a szivszaggató dal, nyomában a vörös rózsacsokorral. Teljesen feldulta az életemet ez a bolond história. Lázasan kutattam összes nőismerőseim között. Tudom jól, hogy nincs rajtam semmi vonzó, elképesztő, vagy különös. Talán csak a tekintetem szomoru, a szemeim, amelyek nappal kéken, este zölden hullámzanak. De a lirai költő ma nem divatos. A nők a szemtelen férfiakra buknak. Ám bennem semmi vakmerőség sincs. Se hősi halált halni, se nőket, se várat ostromolni nem tudok. Általában mindentől, ami birkózással jár, irtózom. Különben pedig: szamárság az egész. De azért mégis visszaadtam Emiliának a titkos kézszoritást az asztal alatt. Micsoda pompás nő, a világ legguszusosabb lábaival, mekkora ökör vagyok én, hogy erre nem jöttem rá azonnal. Világos: *ő az!* És vacsora után lehivtam a parkba, félrevontam egy sarokba és biztatóan rámosolyogtam, hogy bátorságot öntsek belé.

— Maga a Csermáknéről akart velem bizalmas információkat közölni? — huzódozott.

— *Vörös rózsa és dal reggelben!* — mondtam nyomatékosan, mint a titkos kémek a jelszót és átöleltem, mire ő habozás nélkül felrugott és sirva elrohant.

— Nem értem — töprengtem az ágy szélén ülve — ugy látszik még sem ő volt az.

Reggel valami szivszoritó bánattal turbékolt az ismeretlen gerlice:

»Hogy aludtál? Mit álmodtál?
Lalla! Lalla!«

És az elmaradhatatlan rózsacsokor.

Délutánonkint a bájos Rozalindával tenniszeztem Palicson. Folyton a tyukszememen táncolt. A gomblyukában egy szál vörös rózsa illatozott. Szentséges Teremtőm, milyen vak egy férfi! Szegény nő mennyit szenvedhetett, epekedett, várt! — és részvéttel szájon csókoltam. Minek ez a sok felesleges ceremónia?

— Piszok fráter! — tört ki felháborodottan és ugy fejbe vágott a rakettel, hogy némán elvágódtam a porondon.

— Valószinüleg mégsem azonos — vontam le a konzekvenciákat sajgó fővel — és a vörös rózsás nő még jobban izgatott, mint valaha.

Ugy jöttem-mentem, mint egy alvajáró. Kombinációim sorra dőltek romba. A Manci egyszerüen lepofozott, Diána, aki azelőtt elérhetetlen angyal volt számomra, segitségért kiáltozott, amikor férfias gesztussal a mellemre rántottam szőke fejét, Leona pedig — akivel egyedül maradtam vacsora után a zongora mellett — kijelentette, hogy felvágja az ereit a kisollóval, ha hozzáérek. A városban ugy beszéltek rólam, mint egy rettenetes szatirról és a mamák hét patent lakattal zárták el előlem a lányaikat. De a rózsacsokrok menetrendszerü pontossággal érkeztek. Egy napon — amikor a vörös Rezedáné kutyakorbáccsal kergetett ki a hálószobájából — beleavattam titkomba a háziasszonyomat.

— Kedves néni, engem itt nem hagy békibe egy nő.

— Tudom — mondta ő flegmával.

Megragadtam a csuklóját.

— Honnan?

— Hát a rózsákról. Nem vagyok én vak.

Gyanu költözött a szivembe. Tán csak nem ő a titokzatos Szfinksz?

— Ismeri?

Legyintett.

— Ötven éve.

Lehültem.

— Ötven éve?

Számolni kezdett az ujjain.

— Lehet, hogy több is. Idejárt hozzám, amikor még az a pap is itt lakott.

— Milyen pap?

— A Jedlicska. Az volt a szerelme. A Jedlicska kiment Amerikába, a szerelme meg ittmaradt. Közöttük az Óceán. Akkor zavarodott meg. A város bolondja. A népek csufolják: »hogy van Jedlicskáné? Mikor jön haza a Mókuska?« Azóta megvénült, de a szerelmet nem felejtette el. Minden reggel rózsát dob be az ablakon. Még télen is. Ha csukva az ablak, akkor a párkányra teszi le. Az összes lakóimat elárasztotta virággal.

Na, most összeillünk a Jedlicskánéval.

Ő a város bolondja, én meg az ő bolondja lettem.

(—.)

*

— **Tanári áthelyezések.** Becskerekről jelentik: A közoktatási miniszter Crnjak Izsák polgári iskolai tanárt Novibecsejről Velikibecskerekre helyezte át, Basztilj Jelena tanárnőt pedig a kulai polgáriiskolából Novibecsejre helyezték.

— **Ártatlanul megvádolt anya.** Farkas Andrásné szentai asszonyt azzal vádolták, hogy leányán, Farkas Borbálán tiltott mütétet hajtott végre, amelynek következtében a szerencsétlen nő meghalt. Ebben az ügyben szombaton volt a főtárgyalás Pavlovics István törvényszéki elnök büntető-tanácsa előtt. A sulyos váddal terhelt asszony kijelentette, hogy nem bünös, csak azt tudta, hogy a lánya beteg, de arról, hogy mi a baja, sejtelme sem volt. Ő maga hivta el dr. Beleszlin orvost beteg lányához és mikor átmeneti javulás után ismét rosszabbodás állt be állapotában, ujból elhivta az orvost. Kijelenti, hogy semmiféle mütétet nem hajtott végre leányán. A bünpör egyetlen tanujának, Molnár Matildnak kihallgatása után az elnök ismertette a boncolási jegyzőkönyv tartalmát, amelyből kiderült, hogy Farkas Borbálán nem hajtottak végre tiltott mütétet, mert semmi nyom sem maradt és a halál szivbénulás következtében állott be. A biróság Farkas Andrásnét felmentette a vád alól. Az itélet jogerős.

— **Nincsics polémiája a Politika ismeretlen cikkirójával.** A Politika szombati számában egy névtelen demokrata politikus cikket irt, melyben élesen megtámadta Nincsics volt külügyminisztert azt állitván többek közt, hogy Nincsics nem mondott le, hanem egyszerüen kitették a kormányból. A cikkel kapcsolatban Nincsics szombaton este a következő nyilatkozatot tette:

— Nem akarok az ilyenfajta támadásokra válaszolni. A parlamentben majd alkalmam lesz részletesen kitérni mindezekre az infámiákra, amikor napirendre kerül a külpolitika. *Ma csak azt tartom szükségesnek, hogy megcáfoljam azt a kitalálást, mintha engem kényszeritettek volna arra, hogy lépjek ki a kormányból.* Aznap este, amikor beadtam lemondásomat, Uzunovics kijelentette az ujságiróknak, hogy már néhány nap óta kér engem, hogy álljak el lemondási szándékomtól, ez azonban nem sikerült nekl. Uzunovicsnak ez a nyilatkozata is *bizonyitja, mennyire szereti az igazságot az a bizonyos demokrata-párti politikus.*

— **Áthelyezések.** Szomborból jelentik: A belügyminiszter Szimics Iván sztarakanizsai jegyzőt állásából elbocsájtotta és helyébe Tatics Alekszander gazdasági tanácsnokot nevezte ki. Dvornics Zsárkó topolai rendőrfelügyelőt Odzsacira, Gutunya odzsacii rendőrfelügyelőt Novibecsejre, Csigurszki Szvetiszláv novibecseji rendőrfelügyelőt pedig Topolára helyezték át. — Tribanovics Milán szrbobrani irnokot a belügyminiszter aljegyzővé nevezte ki.

— **Lemondott Pálics József a Radics-párt elnökségéről.** Szomborból jelentik: Pálics József, akinek bünperét most tárgyalta a szombori törvényszék, bejelentette a Radics-párt zagrebi központjának, hogy a bácskai kerületi elnökségtől lemond, miután bünügyi eljárás van ellene.

— **A szombori görög-keleti szerb hitközség autonómiája.** Szomborból jelentik: A szombori görög-keleti szerb hitközség autonómiáját, mint ismeretes, a noviszadi zsinat felfüggesztette és kormánybiztost rendeltek ki az egyházközség élére. A kormánybiztos mellé igazgatóválasztmányt neveztek ki, amelynek tagjai azonban egymásután mondanak le tisztségükről. Az elmult nap lemondottak Nikolics György ügyvéd, Novakovics Izidor bankigazgató és Jeremics Sztoján ügyvéd azzal az indokolással, hogy az autonómia ellen nem kivánnak dolgozni.

— **Uj ügyvédi iroda.** Bakule Géza dr. volt törvényszéki biró Szuboticán megnyitotta ügyvédi irodáját, Frankopanszka ulica 16. szám alatt.

— **A noviszadi hidról a Dunába ugrott egy ismeretlen ember.** Noviszadról jelentik: A noviszadi vasuti hidról szombaton este a Dunába vetette magát egy ismeretlen ember. A közelben tartózkodó rendőr segitségére sietett, de mire csónakon leevezett, az ismeretlen eltünt a hullámok között.

— **A Revü** harmadik száma ismét kitünő tartalommal jelent meg. Különösen érdekes Lengyel Menyhért berlini filmcikke, S. Bokor Malvin irása a mai táncokról és egy interju a noviszadi szinház titkárával, a halálraitélt noviszadi operettegyüttesről. Tamás István folytatja kitünő filmszcenáriumát, amely nagy sikert aratott a közönség körében. A szuboticai mükedvelők közül Kladek Károly fényképét közli a Revü, amely mindenütt kapható. Ára három dinár.

— **Kártérítési per az uj orr miatt, a mely nem illik az archoz.** Newyorkból irják: Mabel C. Bain, az ismert operett-primadonna 100.000 dolláros kártérítési pert inditott Prat szépségintézet ellen azon a cimen, hogy az intézetben készült orr nem illik az arcához és ezáltal csökkentek a kereseti lehetőségei. A Prat-cég jogi képviselője előadta, hogy a müvésznő által megrendelt operáció a legteljesebb sikerrel járt és pontosan azt az orrot formálták meg, amelyet az énekesnő a neki bemutatott modelek közül kiválasztott. A biró elnapolta a tárgyalást és elrendelte a fényképeknek a beszerzését, amelyek Miss Baint az operáció előtt ábrázolták.

— **A tábla kihirdette az itéletet a Rákosi-pörben.** Budapestről jelentik: A budapesti itélotábla szombaton este hirdette ki az itéletet Rákosi Mátyás és társai pörében. A tábla nagyrészt jóváhagyta az elsőfoku biróság itéletét, csupán Weinberger Zoltán nyolc évi fegyházbüntetését szállitotta le hatévi fegyházra és három kisebb vádlott büntetését enyhitette.

— **Tiszteletbeli vármegyei főügyészek és főorvosok.** Szomborból jelentik: Petrovics Milivoj főispán a görög-keleti ujév alkalmából dr. Gál Rezső, dr. Veszelovszky József, dr. Jeremics Sztoján, dr. Guttmann Zsigmond szombori ügyvédeket vármegyei tiszteletbeli főügyésszé, dr. Lukics Miroszláv, dr. Gergurov Szotján és dr. Gergurov Koszta, dr. Osovics Nada, dr. Popovics János és dr. Kabos Márton orvosokat pedig tiszteletbeli főorvosokká nevezte ki.

Ma utoljára

A SORSÜLDÖZÖTTEK

8 felv. a proletárok életéből

Előadás 4 6 8·30 órakor

A VÁROSI MOZIBAN

— **A Ljubljana—noviszadi városközi sakkmérkőzés.** Noviszadról jelentik: A Noviszad—Ljubljana barátságos városközi sakkmérkőzés péntek késő éjjel ért véget. Az első táblán játszó dr. Ilics Radoszláv (Noviszad) — Jerosovval, a ljubljanaiak kitünő játékosával hét és háromnegyed óráig tartó küzdelem után tudott csak nyerést elérni. Dr. Ilics vezérrel megnyitás játékában mindvégig élénk és nivós küzdelem után megadásra kényszeritette a ljubljanai játékost. Eszerint a végeredmény Ljubljana: öt és fél pont, Noviszad: kettő és fél.

— **Churchill angol pénzügyminiszter Rómában.** Rómából jelentik: Churchill angol pénzügyminiszter feleségével Brindizibe érkezett, ahonnét folytatja utját Rómába. Az angol pénzügyminiszter utazásának — hivatalos közlés szerint — magánjellege van, ugy tudják azonban, hogy Rómában találkozni fog Mussolinivel és Volpi pénzügyminiszterrel.

Friss Michelin és Continental

AUTÓGUMMIK

minden nagyságban megérkezt k

„AUTOCAR“

müszaki vállalat autók és gépek eladására NOVISAD, Trifkovićev Trg 5. Telefon 132 258

— **Férjhez mennek a francia hadiözvegyek.** Párisból jelentik: Az 1919-es számlálás szerint Franciaországban 630.000 hadiözvegy huzott nyugdijat. A francia törvény félt attól, hogy a nyugdijjogosultságnak uj házasság esetében való elvesztése növelni fogja a vadházasságok számát, ezért kimondta, hogy a hadiözvegyek ujból való férjhezmenése esetén tekintélyes végkielégitést kaphatnak az államtól. A frank értékcsökkenése miatt nagyon sok hadiözvegy kiszámitotta, hogy jobban jár, ha fölveszi a végkielégitést és ezzel magyarázható, hogy a legujabb jelentés szerint idáig 262.500 özvegy ment ujból férjhez s vette föl a végkielégitést.

— **Sulyos visszaéléseket leplezlek le a francia becsületrend adományozásánál.** Párisból jelentik: A francia fkváros nagy szenzációja az a visszaélés, amely a becsületrend keresztjének adakozása körül történt és ami már a közbiztonsági hatóságokat is foglalkoztatta. A rendőrség a nyomozás során letartóztatta Marcell Rouette miniszteri vezérigazgatót. A szenzációt fokozza az a hir, amely szerint Marcell Rouette védőügyvédjének átadta azt a titkos listát, amely felöleli azoknak a neveit, akik már régebben szabálytalanul nyerték el ezt a magas francia állami kitüntetést. A francia sajtó-orgánumok közül egyedül az »Intransigent« jelenti be a nagy szenzációt, hogy legközelebb nyilvánosságra hozza a titkos listát.

Tisztelt Vilfan D. gyógyszerész laboratoriumának Zagreb, Ilica 204.

Használtam az Ön

„Vilfan-tea“ és „Vilfan-pilula“

készitményeit elhizás ellen és a hatás ki ünő. A három első doboz használata után elvesztettem összesen 5 kilogrammot

Tisztelettel

Sava A. Stanisavljević

Negotin.

12017|6

— **Eltemették Ribarzs Ottokárt.** Beogradból jelentik: A beogradi katolikus templomból szombaton délelőtt tiz órakor temették Ribarzs Ottokár meghatalmazott miniszter, külügyminisztériumi osztályfőnökőt. A temetésen résztvett a király képviseletében Prica admirális, a beogradi diplomáciai kar, továbbá a kormány számos tagja. Az egyházi szertartást Wagner Károly plébános végezte. A templomban a kormány nevében Nesics Ljuba varsói követ, a Szokol nevében Paukovics Gyura bucsuztatta a halottat, majd a menet elindult a katolikus temetőbe, ahol a halottat örök nyugalomra helyezték.

— **Ujabb hat hónapi fogházra és ötezer dinár pénzbüntetésre itélték a beogradi Novosti szerkesztőjét.** Beogradból jelentik: A beogradi törvényszék szombaton itélkezett *Kersovani* Ottokár, a Novosti szerkesztőjének ügyében, aki ellen *Sreplovics* mérnök, a közlekedésügyi minisztérium osztályfőnöke inditott rágalmazási pert a topcsideri vasutvonal épitésével kapcsolatos cikk miatt. Kersovani védekezésében előadta, hogy a cikk olyan kommentárokat tartalmaz, amelyekben semmi rágalom sincs, mert a rágalmazás nem is állott szándékában a cikkirónak. A megánvádló képviselője ezzel szemben azt bizonyitotta, hogy rágalmazás esete forog fenn. A bíróság bünösnek mondotta ki a szerkesztőt sajtó utján elkövetett rágalmazás vétségében. Az enyhitő körülményeket a bíróság nem vette figyelembe, mert Kersovani már volt büntetve a sajtóvétség alapján. Ezért a bíróság hat hónapra és ötezer dinár pénzbüntetésre itélte Kersovani Ottokárt. Beogradi sajtókörökben ezt az ujabb drákói itéletet nagy elkeseredéssel tárgyalják.

— **Megharapta a soffört.** Vrbászról jelentik: Kratz Meruzak, Flórián Péter és Gyura Péter kulai lakosok egy kulai kocsmában mulattak. Este ittasan autótaxit béreltek és megparancsolták Wagner Henrik soffőrnek, hogy teljes sebességgel hajtson Vrbász felé. Amikor elhagyták a cukorgyárat Kratz nekitámadt Wagnernek és mélyen belecharapott a soffőr arcába. Ezután megállásra kényszeritették a soffőrt és a sötétben elmenekültek. Wagner azonnal a vrbászi rendőrségre hajtatott. A rendőrség megindította a nyomozást és hamarosan elfogták a támadókat, akiket átadtak a kulai főszolgabiróságnak.

— **Jóváhagyták a sztaribecseji magyar dalárda alapszabályait.** Sztaribecsejről jelentik: A belügyminisztérium jóváhagyta az ujra alakult sztaribecseji Polgári Magyar Dalkör alapszabályait. A jóváhagyott alapszabályokat már el is juttatták a dalkör elnökségéhez.

— **A noviszadi Szerb Jótékony Nőegylet teadélutánja.** Noviszadról jelentik: A noviszadi Szerb Jótékony Nőegylet vasárnap délután négy órakor a Szlobodában teadélutánt rendez. A teadélutánon »A zsur egykor és most« cimü életképet fogják bemutatni.

— **Mikor a pisztoly felrobban.** Sztaribecsejről jelentik: Lepojev Rada sztaribecseji fiatalember egy régi rozsdás pisztollyal lövöldözött, miközben a pisztoly csöve szétrepedt és a szerterepülő vasszilánkok letépték Lepojev jobbkezének három ujját. A szerencsétlenül járt fiatalembert a lakásán ápolják.

— **A Francia Klub teadélutánja.** A szuboticai Francia Klub vezetősége értesiti tagjait és azok barátait, hogy vasárnap teadélutánt tart a Beograd-szálló éttermi helyiségében. A teadélután öt órakor kezdődik és nyolc óráig tart.

RÁDIÓAMATŐRÖK

Is akvéleményt adok, ké zülékeik felülvizsgálását, javitását végzem, uj kés ülékek sz ksz ru fel litását, mindennemü alk trészt szállitok legolcsóbban

CZUCZY EMIL OKL. MÉ: ÖK

SUBOTICA 11

Koldusok egymásközt

Nem verekedés, *nem* spanyolnátha és nem is éhenhalás. Csak ennyi: egy automobil elütötte a minap Patrick *Hing* londoni koldust. Beszállitották a közkórházba, ahol rövid ápolás után meghalt. Halála előtt kijelentette, hogy külvárosi padlásszobájában, a matrác alatt, takarékpénztári könyvecskéje van elrejtve. Kétezer font betétről szóló könyvecske. Szorgos munkájának gyümölcse. Egész életén át koplalt, koldult, nyomorgott, hogy szaporitsa betétjeit. Konyhák hulladékaiból táplálkozott és uraságoktól kikopott ruhákban járt. Utolsó kivánsága az volt, hogy vagyonkáját Jack *Chester* nevü rokonfoglalkozásu barátja örökölje. Jack Chester ur éppen a *Westminster* sarkán ácsorgott hivatalos minőségben, amikor a becses esetről értesitették. Még csak meg se rezdült kezében a rongyos kalap. Mindössze ennyit mondott:

— *Mindig tudtam, hogy az a Patrick derék gyerek!*

Hogy az ő bankbetétje mennyire rug, arról nem nyilatkozott.

(—.)

— **A vonat magával vonszolt egy juhászt a köpönyegénél fogva.** Sztaribecsejről jelentik: A Sztaribecsej—szrbobráni vasuti vonal mentén az országuton hajtotta nyáját Györgyei István sztaribecseji juhász. Már besötétedett, a mikor egy autó közeledett feléjük. A lámpától megijedtek a juhok és felszaladtak a pályatestre. Ugyanakkor közeledett a sztaribecseji vonat, mire Györgyei felszaladt a sinekre, hogy a juhokat lehajtsa onnan. A mozdony elkapta a juhász köpenyegét és mindaddig magával vonszolta a szerencsétlen embert, mig a köpenyeg el nem szakadt. Györgyei a sulyos zuzódásoktól, amelyeket a fejére kapott, elájult és igy feküdt öndudatlanul másnap reggelig, amikor magához tért és a közeli őrházba vánszorgott. Az őrházból lakására szállitották. Sérülései sulyosak.

— **A vrbászi Vöröskereszt egylet elitbálja.** A vrbászi Vöröskereszt egyesület csütörtökön este a Greinfinstein szálló összes termeiben elitbált rendezett, mely kitünően sikerült.

— **Bicskázás a sötét szuboticai uccán.** Elek Mihály harmincéves szuboticai ember pénteken éjjel V. kör Kraljevics Márkó uccai lakására igyekezett. Utközben egy ismeretlen utonálló támadta meg, aki bicskával több helyen összeszurkálta és elmenekült. Eleket a mentők beszállitották a közkórházba.

— **Halálra gázolt egy noviszadi autó egy hétgyermekes családapát.** Novisadról jelentik: Szombat délelőtt Noviszadon, a Temerini-uton, Velicsek Ferenc fuvaros leugrott kocsijáról és ugyanakkor az arra robogó 1338. számu autó elütötte. A szerencsétlen fuvarost eszméletlen állapotban beszállitották a noviszadi közkórházba, ahol délután egy órakor, anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, meghalt. A gázoló autó soffőrjét, Kovács Károlyt előállitották a rendőrségen, de minthogy bebizonyosodott, hogy a szerencsétlenségért nem terheli a soffőrt felelősség, szabadon bocsájtották. Velicsek Ferenc hét árvát hagyott hátra.

— **Indiai protestáns misszionárius Szomborban.** A szombori református egyház vendégeként január 20-án, csütörtökön Szomborba érkezik Satya Shoran Singha indiai protestáns bennszülött misszionárius, mint a Jugoszláviában is munkálkodó nemzetközi protestáns keresztyén ifjusági egyesület — Hršćanska Zajednica Mladih Ljudi — indiai vezérembere. A hindu apostollal együtt érkezik P. H. Sitters, a beogradi I. M. C. A. angol direktora és ennek neje, továbbá dr. Stojanovics, a keresztyén diákszövetség beogradi vezetője. Angol, szerb és magyar előadások lesznek a ref. egyház imatermében január 20-án, csütörtökön este (Csitaonica ul. 26.)

— **Megfojtott férfi a ládában.** Rómából jelentik: Az elmult éjjel Nápolyban a járókelők ládába csomagolva egy körülbelül harminc éves megfojtott férfi holttestét találták. Az orvosok megállapitása szerint a gyilkosság már napokkal előbb történt. A gyilkos személyére vonatkozóan eddig semmiféle nyomot nem találtak. A mostani eset hasonlit egy tavaly felfedezett gyilkosságra. Tavaly a Nápolyi-öbölben egy uszó ládát fogtak ki, amelyben egy ismert félvilági nő holtteste volt. Ez a bünecselekmény mind a mai napig kideritetlen maradt.

Eljegyzés. *Varjas* Erzsébetet eljegyezte Pataki László gépészmérnök (Sztaramoravica). (Minden külön értesités helyett.)

— **Kinevezés.** Sztaribecsejről jelentik: A hadügyminiszter dr. Krausz Oszkár sztaribecseji orvost tartalékos főorvossá nevezte ki.

— **Halálozás.** Breslauer Elek faszobrász f. hó 15-ikén hirtelen elhunyt. Temetése f. hó 16-ikán d. u. fél 3 órakor a Skotus Viatora ulica 9. sz. alatti gyászházból lesz.

— **Morfiumot vett be egy bródi uriasszony, férjének üzleti vesztesége miatt.** Bródból jelentik: Fürst Jakabné, Fürst Jakab bródi bőrkereskedő felesége, mialatt férje távol volt, nagy adag morfiummal megmérgezte magát és meghalt. Az uriasszonyt az keseritette el, hogy férje, akinek egy évvel ezelőtt még jómenetelü bőrkereskedése volt, teljesen tönkrement. Fürst Jakabné tragikus halála városszerte nagy részvétet keltett.

Ha fáj a feje és szédül, ha teltséget, bélizgalmat, gyomorégést, oldalszurást, mellszorulást és szivdobogást érez, igyék minél előbb valódi »*Ferenc József*« keserüvizet. Gyomor- és bélszakorvosok bizonyitják, hogy a *Ferenc József* viz remek természetalkotta hashajtó. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

— **Halálozás.** Sztaribecsejről jelentik: Özvegy Weljaclia Antalné novibecseji uriasszony a napokban nyolcvanhárom éves korában elhunyt. A köztiszteletben álló matrónát nagy részvét mellett temették el.

Roth Olga kozmetikai müintézete (Szubotica, Kralja Alekszandra ulica 4., Rossija Poncière-palota) az összes szépséghibákat, u. m. szeplőt, pattanást, májfoltot, szemölcsöt, alkalmatlan hajszálakat, arcbőrhámlasztást stb. garantált eredménnyel kezeli. Minden hölgynek érdeke, hogy a könnyen eltávolitható szépséghibáktól és az ezekkel együtt járó lelki depressziótól mielőbb megszabaduljon. Kiváló hatásu, saját készitményü szépségápoló szerek, kenőcsök, puderok, gyógyszappanok, arcfehéritő és szeplőkenőcsök szétküldése az egész országba utánvéttel. Tanitványokat kiképzésre elfogadok.

Dr. Dujić Lázár, ügyvéd Kulán ügyvédi irodát nyitott dr. *Jojkić* kir. közjegyző házában.

A szuboticai siker után a Ben Hur bevonul Budapestre. Érdekes vendégei voltak szombaton a szuboticai Lifka bioszkopnak. Gönczi Sándor, a budapesti modern filmkereskedelmi r.-t igazgatója és dr. Farkas Géza, a filmklub ügyésze jelentek meg megnézni — a Ben Hur-t. A budapesti kiküldöttek elmondták, hogy a szuboticai lapokból értesültek a Ben Hur rendkivüli sikeréről, azért jöttek el, hogy megnézzék a filmet s lekössék Magyarország részére.

A SAND február hó 1-én rendezi meg ezidei bálját a Bárány-szálloda összes termeiben.

— **Nagymennyiségü lőszert találtak egy kiszácsi gazdálkodó házában.** Noviszadról jelentik: A kiszácsi csendőrség szombaton házkutatást tartott Kollár Misa vagyonos gazdálkodó házában. Kollár hálószobájában az ágy alatt több bombát, nagymennyiségü ekrazitot, revolvereket és ágyugolyóhüvelyeket találtak. Mivel Kollár a talált lőszerek származásáról nem tudott felvilágositást adni, letartóztatták és beszállitották a noviszadi ügyészség fogházába. A lőszereket átadták a noviszadi katonai állomásparancsnokságnak.

Az egyesült ellenzék 16-ikán, vasárnap este fél 9 órai kezdettel társasvacsorát rendez a Bárányban, melyen Davidovics Ljuba is megjelenik.

— **Munkások és csendőrök harca.** Pélmonostorról jelentik: A beljei uradalom munkásai a görögkeleti ünnepek alatt zeneszó mellett mulatoztak a főherceglaki vendéglőben. Az éjjeli órákban csendőrök vetődtek be a vendéglőbe, a kik már kissé ittas állapotban voltak. A munkások társaságában volt egy-két leány is, akikbe a csendőrök belekötöttek. Pár pillanat mulva valóságos harctér lett a vendéglőből. A munkások botokkal és székekkel rontottak neki a kötekedő csendőröknek, kik viszont oldalfegyverüket vették elő. A harc több kisebb-nagyobb sebesüléssel végződött, két munkás, Nedics Obrad és Cicak Stanoje a fejükön szenvedtek sulyos sérüléseket, mig az egyik csendőr a szemén sebesült meg könnyebben.

Őrizkedjék a spanyol náthától! A svájci, franciaországi és angliai nagy spanyol náthajárvány idején 1918-ban és 1919-ben a legjobb eredménnyel alkalmazták a dr. Wander-féle Anacot-pasztillákat. Kapható mindenn gyógyszertárban és drogériában.

Bruck Imre, a *Bácsmegyei Napló* divattudósitója, női ruhatervező január hó 18-ikán Szuboticán a Szloboda-tér 2. sz. alatt (volt Farkas-féle ház) maison haute conture-t (női ruhakészitő műhelyt) nyit.

Noszti fiu esete Tóth Marival

január 20. és 22-én

a NÉPKÖRBEN

Jegyek már csak korlátolt számban kaphatók.

Bobor a DFC-nél marad. Prágából jelentik: Az utóbbi időben Szedlacsek távozásával kapcsolatban az a hir terjedt el, hogy Bobor, a DFC kiváló jobbszélsője is elhagyja egyesületét és Budapestre megy. A hir, mint utólag kiderült, nem bizonyult valónak, mert Bobor megegyezett a DFC-vel és szerződését egy évre megujitotta.

— **Letartóztatott zsebmetsző.** Vrbászról jelentik: A rendőrség letartóztatta Lakatos Géza noviszadi illetőségü egyént, aki több zsebmetszést követett el.

Az egyesült ellenzék 16-ikán, vasárnap este fél 9 órai kezdettel társasvacsorát rendez a Bárányban, melyen Davidovics Ljuba is megjelenik.

Kraljevbregi pezsgő a vezető márka!

A szubotical zsidó Nőegylet és Népkonyha táncmulatsága. A szuboticai zsidó Nőegylet és Népkonyha január 18-ikán bálat rendez a Bárány-szálló termeiben. A zenét Pátkai Sándor müvész-zenekara szolgáltatja. A meghivókat elküldték és ezuton kéri a rendezőség azokat, akik tévedésből nem kaptak, forduljanak az egyesület titkárához.

ENGLESKI MAGAZIN

BEOGRAD

Vuka Karadžićeva ul. 18 — Telefon 24-98

ZAGREB

Štrosmajerova ulica 10 Telefon 16-56

Elsőrendü uri divatáruház

Saját mütermében készit mérték után ruhát és fehérnemüt

Eredeti

Burberry Weatherproots

112 9

SZINHÁZ

A Népkör kulturestje. A Népkör szombaton jól sikerült kulturestét rendezett, amelynek kiemelkedő pontja dr. Munk Arthur értékes és érdekes előadása volt a tuberkulózisról. A szakszerü, de mégis mindvégig érdekes orvosi előadást — amelyhez hasonlót nem ártana gyakrabban tartani, minél szélesebb körök előtt — a közönség nagy figyelemmel hallgatta és tetszéssel fogadta. Nagy sikere volt a fiatal Szegedi Sándornak szépen előadott hegedüszámával. A fiatal hegedüsre, akit nem méltatlanul neveznek Nagy Jancsi utódának, fel kell figyelni, mert komoly tehetség, akinek nem nehéz még szép sikereket jósolni szülővárosa határán tul is. Szárics Piroska diszkréten kisérte zongorán. Szabó-Batancs Istvánné szépen és érzéssel adott elő Fráter-dalokat, Barsy Ily alkalmazkodó zongorakisérete mellett. A kulturestnek szép sikere volt.

Krombholz Károly hangversenye. Érdekes élményben volt részük azoknak, akik Krombholz Károly hangversenyét szombaton este a városi szinház koncerttermében végighallgatták. Kétségtelen, hogy szombat este nem beérkezett művész ült a zongoránál, de a hangverseny igy még érdekesebb volt, mert mindenkor öröm látni egy induló fiatal tehetséget. Krombholz Károly, aki néhány évvel ezelőtt még a szuboticai városi zeneiskola növendéke volt, határozottan ilyen tehetség, akiről nemcsak szülővárosának jóindulata, hanem a legszigorubb tárgyilagosság is csak elismerően nyilatkozhatik. Muzikalitása, az a gondosság, amellyel az interpretált zeneművek mélységeibe hatol, kitünő billentyü-kezelése és dinamikája egyaránt a legszebb igéretei annak, hogy Krombholz Károly neve hamarosan jóhangzásu lesz zenei körökben. Megértő közönsége nagy rokonszenvvel fogadta a fiatal zongoramüvész minden egyes számát és lelkes tapsokkal adott kifejezést elismerésének, amelyet Krombholz Károly minden tekintetben ki is érdemelt.

A tolvaj — mükedvelőkkel. Szombat este mutatta be Szabó Márton mükedvelőegyüttese Bernstein »A tolvaj« cimü szinmüvét a Bunyevacska Matica uj szinháztermében szép sikerrel. A főszerepekben Reiter Ilonka, Török Manci, Mayer Béla, Szabó Márton, Koncz Dániel és Kőhalmi Jenő arattak megérdemelt sikert. Az előadást vasárnap este megismétlik és annak méltatására még visszatérünk.

A Noszty-fiu esete — a Népkörben. A Népkör agilis mükedvelőgárdája nagy lelkesedéssel készül legközelebbi bemutatójára, Mikszáth Kálmánnak Harsányi Zsolt által dramatizált nagysikerü darabjára. A »Noszty-fiu esete Tóth Marival« január 20-ikán és 22-ikén kerül szinre, a mükedvelőelőadásoknál egészen szokatlan gondos rendezésben. A budapesti Vigszinház pompás diszleteinek tervei alapján mind a négy felvonásra teljesen uj diszletek és uj kosztümök készültek a bemutatóra, amelynek főszerepeit Pálfy Margit, Deutsch Janka, Kocsmár Lujza, Árvayné, Pénzes Sári, Kiss Ida, Garai, Mamuzsics, Nagy Pál, Várhelyi, Árvay, Mannheim és Hölzl játsszák. Az előadást óriási érdeklődés előzi meg.

A zagrebi szinház vendégjátéka. Szubotican. Szombaton reggel Szuboticára érkezett dr. Markovics Iván, a zagrebi Nemzeti Szinház igazgatója, aki a zagrebi opera és balett együttes szuboticai vendégszereplése ügyében tárgyal. Dr. Markovics Iván szombaton délután megjelent Gyorgyevics Dragoszláv polgármesternél, ahol Lepedát Illés bankigazgató és Petrovics Koszta városi mérnökkel együtt megtárgyalták a vendégszereplés részleteit. A zagrebi szinház valószinüleg február első felében fog Szuboticára jönni. A zagrebi szinház vendégjátéka iránt nemzetiségi különbség nélkül nagy az érdeklődés.

KINTORNA

— Nem csaptam be őtt — mentegetőzik a régiségkereskedő. — A réz ugyan uj, a munka azonban régi.

*

Vevő (a könyvkereskedőhöz): Egy szakácskönyvet kérek, meg akarom lepni vele a feleségemet.

Könyvkereskedő: Milyet parancsol? Francia, magyar vagy olasz konyha.

Vevő: Adja csak azt, ami a kirakatban van. »Jó polgári koszt« a cime, valami Zola irta.

*

Az apa megkérdi a fiát:

— Szeretnél te is kilencszáz évig élni, mint Ábrahám?

— Nem.

— Miért?

— Mert akkor még százéves koromban is egy taknyos kölyök lehetnék.

*

Wurm elmegy Grauhoz, hogy követelését behajtsa.

Mikor hazajön, megkérdezi a felesége:

— Na, fizetett?

— Nem, de legalább erkölcsi sikerben volt részem.

— Hogy-hogy?

— Hát témesen felbosszantottam.

— És mi ebből az erkölcsi sikered?

— Az, hogy a gazembert mérgében rögtön megütötte a guta.

KÖZGAZDASÁG

Az uj kamarai törvény

megszünteti a bánáti kereskedelmi és iparkamarát

Becskerekről jelentik: A bánáti kereskedelmi- és iparkamara szombaton kapta meg a kereskedelmi miniszter leiratát, amelyben a miniszter az uj kamarai törvény tervezetét küldi meg hozzászólás végett. A törvénytervezet kinos meglepetést keltett Becskereken, mert a tervezetben nem szerepel többé a bánáti kereskedelmi iparkamara és igy beigazolódtak azok a hirek, amelyek szerint a minisztérium a becskereki kamara megszüntetését tervezi. A kamara elnöksége azonnal összehivta az igazgatóságot, amely kedden tartandó ülésén fog érdemlegesen foglalkozni a törvénytervezettel és meg fogja tárgyalni azt az akciót, amely szükségesnek mutatkozik, hogy a kamara fenmaradását biztositsák.

A miniszteri leirat felhivja a kamarát, hogy január huszonegyedikén küldje el képviselőjét a minisztériumban megtartandó konferenciára, amelyen a kamarai törvényre vonatkozó megjegyzéseket kell előterjeszteni. A bánáti kamara a konferenciára terjedelmes és alaposan megindokolt memorandumot készit, a melyben a kamara fenmaradásának szükségességét bizonyitja.

A kereskedelmi minisztérium törvénytervezete szerint Felsőbánát a noviszadi kamarához, Délbánát pedig a beogradi kereskedelmi és iparkamarához fog tartozni.

Vigyázni kell a németországi sertésexportra. Becskerekről jelentik: A külügyminiszter értesitette a becskereki kamarát, hogy figyelmeztessék az exportőröket, hogy a jövőben fokozott mértékben ügyeljenek a Németországba szállitott sertésküldeményekre, mert egy zagrebi exportőr, aki hat levágott sertést szállitott Berlinbe, de nem távolitotta el a sertésekből a szivet és a tüdőt, majdnem elvesztette egész szállitmányát. A német beviteli törvények szerint ugyanis, a levágott importált állatok szivét és tüdejét el kell távolitani. Az exportőr csak hosszu utánjárások után tudott annyit elérni, hogy a sertéseket, mint harmadrendü hust, eladhatta.

RÁDIÓ-MÜSOR

(A város melletti szám a hullámhosszt jelenti)

Vasárnap, január 16

Bécs (517.2): Kórus. 11: Szimfónikus hangverseny. 16: Zenekari hangverseny. 18.10: Kamarazene. 19.30: Operettelőadás.

Zagreb (310): 17: Koncert. 20.30: Könnyü esti zene. 22: Tánczene.

Prága (348.9): 9.30: Mise. 11: Matiné. 15.30: Assisi szent Ferenc oratórium. 20: Vidám est.

London (361.4): 16.30: Katonazene. 22.15: Grieg-est.

Lipcse (365.8): 8.30: Orgonakoncert. 12: Déli zene. 20.15: Zenekari hangverseny. 22.20: Tánczene.

3000 DINÁRT
nyerhet, ha résztvesz az általunk kiirt dijazá i radioamateur versenyen.
KONRATH D.D. Subotica

Róma (454.5): 10.30: Egyházi hangverseny. 17.30: Jazzband 20.45: Koncert.

Berlin (483.9): 11.20: Koncert. 13.30: Hangverseny. 16.30: Koncert. 22.30: Tánczene.

Budapest (555.6): 9.15: Hirek, szépségápolás, 10: Nagymise. 19.20: Magyar dalok. 20.30: Koncert, utána tánczene.

Hétfő, január 17

Bécs (517.2): 11: Koncert. 16.15: Hangverseny. 20.05: Zenekari hangverseny.

Zagreb (310): 19.15: Operaelőadás.

Milanó (315.8): 16.30: Jazzband. 20.45: Koncert. 22.45: Jazzband.

Prága (348.9): 12.15: Déli zene. 16.30: Koncert. 20: Dán zeneszerzők müveiből.

London (361.4): 17: Tánczene. 19: Zenekari hangverseny. 21.45: Szimfónikus koncert.

Lipcse (365.8): 17: Koncert. 19.15: Operaelőadás. 22.45: Tánczene.

Róma (454.5): 17.30: Koncert. 21: Hangverseny.

Berlin (348.9): 16.30: Kamarazene. 20: Koncert. 22.30: Tánczene.

Budapest (555.6): 9.30, 12 és 15: Hirek, időjárás. 17.02: A m. kir. Operaház zenekarának hangversenye. 20.30: Hangverseny, utána cigányzene.

SPORT

A Hungária visszatért Budapestre. Budapestről jelentik: A Hungária több hetes spanyol és portugál turáról hazatért Budapestre. A csapat kisérői elmondották, hogy a turán a legnagyobb meglepetést Mandl okozta, aki minden mérkőzésen kiváló formában játszott.

Futballmérkőzés Noviszadon. Vasárnap délután a Radnicski és Zsak barátságos mérkőzést játszanak Noviszadon.

Wide nem versenyezhet Amerikában. Newyorkból jelentik: Wide, a svédek kiváló hosszutávfutója pár héttel ezelőtt kihajózott Amerikába, hogy az ottani egyetemi viszonyokat tanulmányozza és egyuttal néhány versenyen résztvegyen. A svéd rekorder elsősorban Ritolával, az Amerikában élő finn olympikonnal akart találkozni, az amerikai atléta-szövetség azonban nem adott startengedélyt Widének és igy a Wide—Ritola találkozás elmarad.

TŐZSDE

Zürich, jan. 15. *Zárlat:* **Beograd 9.125,** Páris 20.63, London 25.19, Newyork 519, Brüsszel 72.15, Milanó 22.65, Amszterdam 207.50, Berlin 123.15, Bécs 73.10, Szófia 3.75, Prága 15.345, Varsó 57.5, Budapest 90.70, Bukarest 2.80.

Noviszadi terménytőzsde, jan. 15. Buza 1 vagon bácskai 75—76 kg.-os 290 dinár. Zab 1 vagon 162.50 dinár. Kukorica 5 és fél vagon 139.50—141 dinár, 2 vagon bánáti 137.50, 40 vagon bácskai április 15-re. Tisza hajó 155 dinár, 1 vagon szerémi 147 dinár. Liszt 2 vagon 2-es 400—402.50 dinár, 1 vagon 5-ös 350 dinár, 5 vagon 6-os 281.50—282.50 dinár, 1 vagon 8-as 137 dinár. Irányzat változatlan, forgalom 59 vagon.

Szombori terménytőzsde, jan. 15. Buza 282.50—287.50 dinár, szerémi 282.50—287.50 dinár, dunai 285—290 dinár, begai 277.50—282.50 dinár. Rozs 215—220 dinár. Zab 157.50—160 dinár, szerémi 160—162.50 dinár. Árpa 185—190 dinár. Tengeri uj januárra 137.50—140 dinár, februárra 140—142.50 dinár. Bab uj válogatott 155—160 dinár. Liszt 0-ás G. és BB. 440—470 dinár, 2-es 390—420 dinár, 5-ös 340—370 dinár, 6-os 270—290 dinár, 7-es 190—210 dinár, 8-as 130—140 dinár. Korpa 115—120 dinár. Irányzat: változatlan.

Budapesti értéktőzsde, jan. 15. Magyar Hitel 84, Osztrák Hitel 13.5, Kereskedelmi Bank 116.50, Magyar Cukor 198, Georgia 26, Rimamurányi 94.30, Salgó 57.20, Kőszén 426, Bródi Vagon 5.90, Nasici 172.50, Ganz Danubius 199, Ganz Villamos 133, Atheneum 23.20, Nova 36.60, Levante 24.50. Irányzat tartott.

Budapesti gabonatőzsde, jan. 15. A gabonatőzsdén az irányzat nem egyenletes. A határidőpiacon a tendencia lanyhább, ugy hogy az árak 10—25 ponttal estek, mig a készárupiacon az irányzat és az árak változatlanok. Hivatalos árfolyamok pengő-értékben a határidőpiacon: Buza március 31.90—32.05, zárlat 32—32.05, májusra 32.80—32.90, zárlat 32.80—32.85, októberre 28.85—28.90, zárlat 28.85—28.90, rozs márciusra 26.35—26.40, zárlat 26.35—26.40, októberre 21.65—21.90, zárlat 21.60—21.65. A készárupiacon: Buza 30.50—33, rozs 24.80—25.20, árpa 18.80—20.40, sörárpa 24—28, köles 14.80—15.50, tengeri 16.60—16.90, zab 19—19.80.

Csikágói gabonatőzsde, jan. 15. Buza májusra 139, buza juliusra 130, buza szeptemberre 126.625. Tengeri májusra 81.125, tengeri juliusra 84.25, tengeri szeptemberre 86.125. Zab májusra 48.50, zab juliusra 47, zab szeptemberre 45.375. Rozs májusra 102, rozs juliusra 98.125, rozs szeptemberre 96.375.

Newyorki gabonatőzsde, jan. 15. Buza őszi vörös 151.15, buza őszi kemény 159.875. Tengeri 87.125. Liszt 675—710. Irányzat buzánál tartott, rozsnál és tengerinél alig tartott.

Reuma
Köszönőlevél
Dr. Rahlejev Ivan urnak
Beograd

Nagy hálával köszönöm az Ön **„Radio Balsamika"** orvosságát, amely kigyógyitott a reumámból, amely betegségben *már három éve szenvedtem*, ezért teljes szivvel mondok Önnek köszönetet és az orvosságot mindenkinek ajánlani fogom. Kérem Önt, hogy sziveskedjék sürgősen még egy üveggel utánvéttel küldeni. Maradok Önnek örökké hálás hive

Spasoje Zakić
zsinórgyári müvezető.

Tetovo, 1926. XII. 5. 287

A **„Radio Balsamika"** orvosságot készíti, eladja és utánvéttel szétküldi dr. **I. Rahlejev, Radio Balsamika** laboratórium Beograd, Kosovska 34. földsz. 6.

Szinházi kistükör

SZINÉSZ HISTÓRIÁK

Próba közben a rendező megállitja a színésznőt, aki egy elhagyott szeretőt játszik. A rendező ugy érzi, hogy a színésznő kétségbeesése nem eléggé nagy. Ezért igy szól hozzá.

— Több szint kérek, több életet. Képzelje el, hogy maga valakit őrülten szeret és faképnél hagyja. Igen. Szóval mit csinálna hasonló esetben?

— Én? Keresnék másikat.

*

Rachel egy napon meghivta Alexandre Dumast ebédre. Ezt irja neki:

— Kedves Dumas, nagyon örvendenék, ha holnap eljönne ebédre. Tudom, nem valami jól fog mulatni nálam, mert nem vagyok szellemes. De ha eljön hozzám, holnap után bizonyára szellemes leszek, mert — jó emlékező tehetségem van.

*

Egy vidéki *szinésznőnek* elmesélték, mit mondott az egyszeri nagyvilági hölgy, mikor a vonatban megkérdezték tőle, hogy nem bántja-e a füst?

A nagyvilági hölgy ezt válaszolta:

— Nem tudom, a jelenlétemben még nem dohányoztak.

— Jaj, de jó — *ujjongott* a kis vidéki szinésznő. — Na ezt legközelebb én is alkalmazni fogom.

Másnap a szinésznő vonatra száll, a fülkében egy ur ezt kérdezi tőle:

— Bocsánat, nem bántja a füst?

A kis szinésznő egy nagyvilági hölgy *modorával* igy szól az urhoz:

— Nem tudom... Ezt még sohase kérték tőlem.

*

Rossini, aki tudvalevőleg nem szivlelte Wagnert, egy napon kétségbeesett erőfeszitéssel kalimpálta a zongoráján a német zeneszerző egyik operáját.

— De kedves mester — szólt a tanitványa — a kotta meg van forditva.

— Tudom — válaszolt Rossini. — Próbáltam már amugy is. De ugy se volt jobb.

A HISTÓRIA HIRES PÖREI

Henri *Robert,* a jeles iró négy kötetbe jelentette meg a világtörténelem érdekes pöreinek történetét. Élesen rajzolt alakok vonulnak föl itt.

Minden emberi cselekedet közül a *lefenségesebb a halál.* Az a *pillanat,* mikor átcsuszunk a létből a nemlétbe, a mindenből a semmibe, az a lassu elhalványosodás, mikor egyszerre eldobjuk magunktól az életet s az ujjak kétségbeesetten kaparásznak, mintha valamibe bele akarnának fogódzni, élénken megvilágit minden történelmi arcélet.

Robert e munkájában helyes ösztönnel épp e *mozzanatoknál* időzik hosszabban, mert érzi, hogy a halál sokkal jobban jellemez egy hőst, mint hosszu értekezések.

Stuart Máriához hozzálépett a hóhér, hogy levetköztesse. Ő azonban mosolyogva szólt feléje:

— Hagyja. Én magam jobban tudok: sohasem voltak ilyen lakájaim.

Mikor a hóhér azt kérte, hogy bocsásson meg neki, ezt mondta:

— Szivesen megbocsátok, mert azt remélem, hogy véget vet minden szenvedésemnek.

A tömeg sirt, a hóhér zavarában négyszer sujtott tarkójára a bárddal, hogy lemesse a legszebb főt.

Lucia *Desmoulins* kivégzése előtt ezt a levelet irta édesanyjának:

— Jó éjszakát, édesanyám. Egy könny csorran ki szememből: te miattad. Az ártatlanságom nyugalmával megyek aludni. A te *Lucied*

Danton viszont — a vérmérsékletéhez méltóan — szenvedelmesen halt meg

— Ronda dögök — kiabált a vérpadon — azt orditjátok, hogy éljen a köztársaság s egy órán belül a köztársaságnak nem lesz többé feje.

Madame *Roland* kivégzésekor, szomoru téli nap volt, jeges szél, az eget köd boritotta. Kordélyán egyenesen, nyugodtan, bátran állott, fehér ruhába öltözködve, gyönyörü szépen. Mielőtt föllépett volna a nyaktiló lépcsejére, a Szabadság óriási szobrához fordult s remegő hangon kiáltott:

— Ó Szabadság, mennyire megcsaltak téged, mennyi bünt követtek el a nevedben.

Murat, Nápoly királya a kivégző katonákhoz igy szólt:

— Katonák, tiszteljétek az arcomat és a szivembe lőjjetek.

Michele *Ney* Elchingen hercege csak *ennyit mondott:*

— Katonák, egyenesen a szivembe!...

Keresztsoros rejtvény

Ady rejtvény — **Megfejése 10 egység**

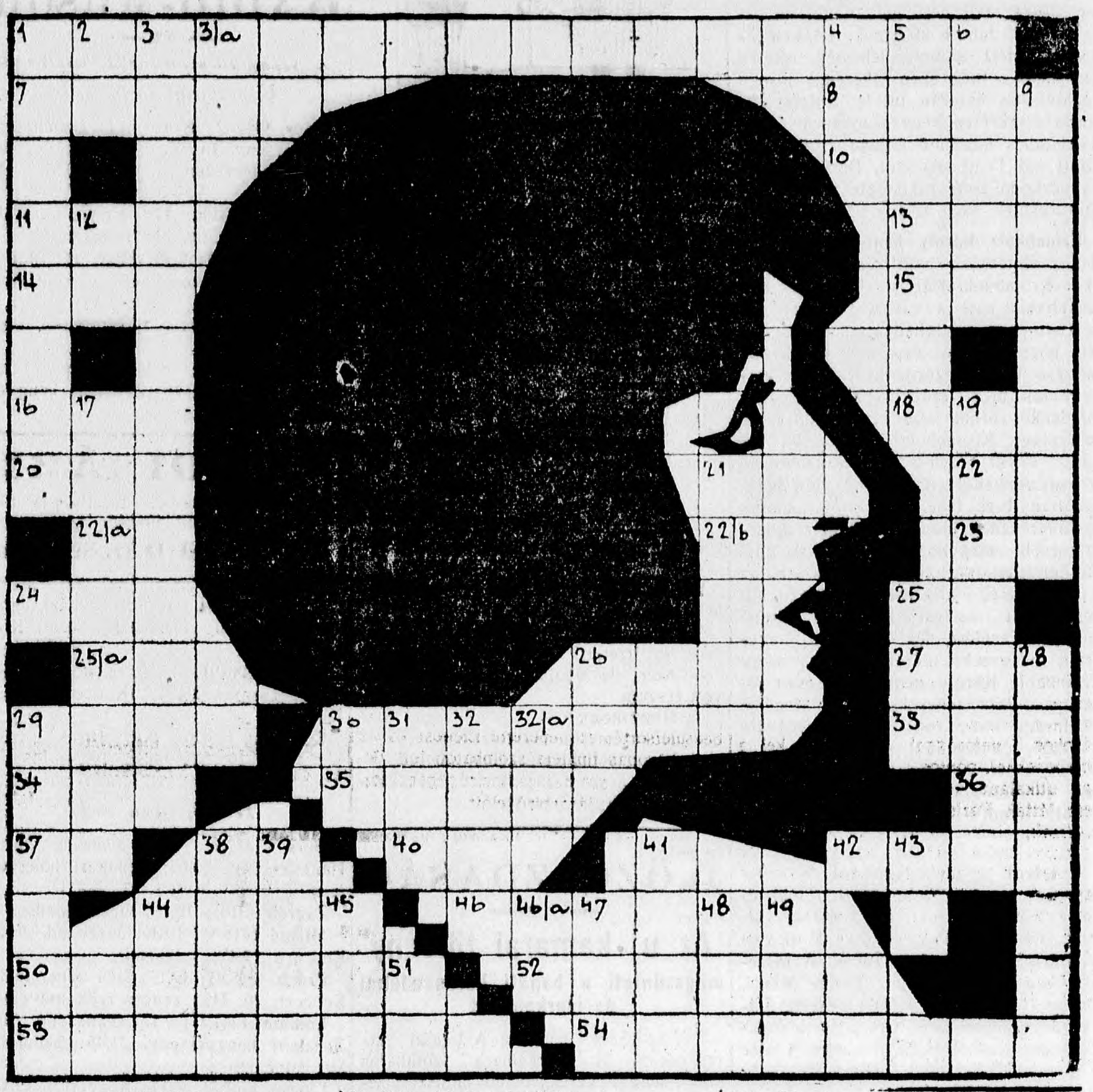

VIZSZINTES:

1. Egy Ady-vers cime
7. Ez irt levelet Charleshez
8. Kevesebb, mint bölcs
10. Papi állás (fon.)
11. Ady-versekben többször előforduló madár
13. A legtöbb vár ilyen
14. Térd — idegen nyelven (fonet.)
15. Ady Endre is ez volt
16. Tréfa — franciául
18. Léda majdnem ez volt Adynak
20. Világhirü svéd uszó keresztneve (egy betü hiányzik)
21. A rubin is ez
22. Helyhatározó szó (hibásan irva)
22/a. Egy mássalhangzó az abc végéről, egy az elejéről (visszafelé kettős mássalhangzó)
22./b. Német személyes névmás
23. Magyarország röviditve
24. Cigányosan igy ejtik ki a névelőt
25/a. = levegő
26. Sok Ady-vers szól hozzá
27. A románok származnak ettől az ókori néptől
29. Játék — szerbül
30. Értől — ideáig
33. Időmérő
34. Öregember kisér[illegible]
35. Könyv latin röviditése
36. Száj — latinul
37. Kötőszó
38. Hamvay Zoltán monogramja
40. . . . culpa
42. Ady is megénekelte
44. Van ilyen padló is
46. Vizi jármü (kettős mássalhangzója hibásan irva)
50. Chiron, kinek kertjét a költő megénekelte, ez volt
52. Drágakő
53. Magyar vármegye, Ady sokat irt róla
54. Igy irják idegen nyelven Ady nevét

FÜGGŐLEGES:

1. Egy *másik* Ady-vers cime (utolsó btüje elmaradt)
2. Vizszintes 23.
3. Ady-verssor
3/a. Megy — angolul
4. Sok van a könyvben
5. Fuvóhangszer
6. A legtöbb cigány ilyen
9. Ilyen az anyai kéz
12. Német prepozició
17. Néha ilyen a zápor
19. Ez volt Miami a ciklon után
21. Népies megszólitás
21/a. Vigyáz
25. Világnyelv
26. Egy ipari növény mássalhangzói
28. Uri lakás
29. Darvalról irt verset Lenau
30. Az a bizonyos állati lakhely
31. Ezt látjuk a levélboritékon
32. Fogyasszuk jó étvággyal
32/a. Minden kereskedelmi cikknek van...
38. Rossz hirt jelent
39. Hires filmkomikuspár egyike
41. Nemes fa — a betük más sorrendjében
42. Szaporodási sejt
43. Vagy kutya
45. Ruhadarab
46/a. Ugyanaz, mint vizszintes 22/b.
47. Ut — idegen nyelven
48. Hires francia költő neve (fonet.)
49. Igy kezdődik a lurkó
51. Ugyanaz, mint *22/a.*

Január 16-án
SZABÓBÁL
A GRAND SZÁLLODÁBAN
NOVISADON
51

A VILÁGLEXIKON
UJ MÁSODIK KIADÁSA
JANUÁRBAN MEGJELENIK
Messze fölülmul minden eddigi magyar lexikont
Ára 250 dinár, a régi Világlexikont 40 dinárba beszámitjuk
Kérjen mintaivet és ismertetést. Megrendelhető a **Bácsmegyei Napló** könyvosztályánál
327

KÖNYVEK

Az INNENDEKORATION januári füzete

Alexander Koch darmstadti kiadó cég kiadásában most jelent meg az Inneudekoration januári füzete. Az Inneudekoration kétségtelenül a legszebb folyóirat s ez a januári füzet méltón illeszkedik be az eddig megjelent füzetek közé. Ma bármennyire érezzük is még a lakáshiányt, a lakáskultura nálunk is kezd általánossá válni. Kezdjük megérezni és megérteni az otthon fogalmát s kezdjük belátni, hogy egy fal, egy lámpa, egy-egy butordarab mennyire emelheti *otthonunk* lakályosságát. Az Inneudekoration minden száma igen sok ötlettel szolgál arra, hogy miként tegyük szeppé, kellemessé az otthont.

A januári füzet többek közt egy bécsi városi házat mutat be, az uccai és a kerti frontját, lépcsőházát, az egyes szobáit, a szoba butorait, minden kép pregnánsan mutatja, hogy ugy az épitészet, mint a lakásberendezés, megtalálta már az uj utakat.

A füzet tartalmából idézzük még a következő cikkeket: A német lakásépités fejlődése. — Uj épitkezés. — Uj lakás. — Lakóház — bérház. — Egy ujkori lakóház. — A lakóház tipus.

Az Inneudekoration egyes példányai három márkáért kaphatók.

*

(Tristis: Bromdelirium. Regény. Megjelent Timisoárán 1927-ben). Ez a könyv amelynek szerzője egy erdélyi ujságiró. a párisi bohémvilág regénye. Szerepel benne mindenki: politikusok, müvészek, kalandorok, pénzkirályok és az élet királyai. A keret, amelyben a kis igénytelen szerelmi história lejátszódik, maga Páris, Páris a témája is a regénynek. A szerző végigkalauzol bennünket az összes boulevardokon, mulatókon, áruházakon, templomokon, szinházakon, bazárokon, valósággal versenyre kel a Griebenekkel, pontos és megbizható, akár egy utikalauz. Idegeneknek, akik még nem látták Párist, nélkülözhetetlen, mig azoknak, akik már megjárták Párist, kellemes emlékeztető az ott töltött szép napokra. A regény legsikerültebb figurája *Zwecsnikoff*, egy modern festő, aki sajnálja mázolmányait a burzsoák kezére adni és magánkivül van a felháborodástól, mikor meghallja, hogy képe *Corregio* mellé került. Ez a könnyed kedves humor vonul végig az egész történeten, amelynek stilusa, ugynevezett fonák helyzetei és maguk a szereplők is, erősen emlékeztetnek *Heltai* Jenő bohémalakjaira, akik koplalnak, szélhámolnak és csalódnak, mig a lelkük továbbra is üde, naiv marad.

Saját érdekében
mielőtt **RÁDIÓT** vásárol
kérjen ajánlatot
Leipnik Testvérektől
Hol az összes alkatrészek is kaphatók.
274 Terezijina ul. 5, Népkörrel szemben

FIAT
AUTÓK
a vezető világmárkák!
Vajdasági főképviselet:
AUTOMOBILIA
Fiat-garage **SUBOTICA**, I. Skadarska 7
a Heisler-fürdő mellett
Nagy raktár és választék minden tipusu használt és uj autókban. Ujabb kedvezőbb fizetési feltételek. Uj onnan bevezetett megnagyobbitott javitómühely. Legjobb szakemberek. Olcsó árak. Legmesszebbmenő garancia. FIAT-alkatrészek minden tipushoz raktáron

A JÓ VIDÉK

A szentai csata

Szentáról jelentik: Az egész várost élénken foglalkoztatja az a kávéházi botrány, amelynek főszereplői Elekes Tódor szentai soffőr és Pollák Zoltán autóügynök. A botrány nem azért érdekes, mert Elekes és Pollák véresre verték egymást, hanem mert olyan előzményei vannak, amelyekhez sem Pollóknak, sem Tódornak nincs semmi köze.

A dolog ugy kezdődött, hogy Vikor Béla moli kereskedelmi ügynök december 12-ikén Pollák Fülöp kartársa társaságában leutazott Noviszadra, ahol Wolner autógarázstulajdonostól 62.200 dinárért megvásárolt egy négyüléses Opel-kocsit. Nyomban kifizetett ötezer dinárt és átvette a kocsit, miután Pollák Fülöp meggyőzte a garázstulajdonost, hogy Vikor Molon direkte uszik a jólétben, csak momentán nincs elég pénze és pénz helyett váltót ad. A kocsi néhány napig jól viselte magát uj gazdájánál, de végül megbokrosodott és eltört. Beszállitották a szentai Bencsikgarázsba, ahol alkatrészek hiánya miatt nem tudták megcsinálni, mire Vikor a kocsit eladta harmincezer dinárért *Mátics* Milorád moli gőzmalomtulajdonosnak — természetesen készpénzért. Elekes és Pollák Zoltán ekkor még álmukban sem mertek arra gondolni, hogy ennek az autóügyletnek a noviszadi cégen kivül ők is megisszák a levét.

Elekes gyanutlanul bement a Royal-kávéházba és itt történik tulajdonképpen az első felvonás. Elekes, amennyire gyanutlanul betért a Royalba, ép olyan gyanutlanul, de viszont nem a leghizelgőbb módon nyilatkozott az időközben tudomására jutott autóvásárlásról. Nyilatkozatában emlitést tett a közvetitőként szereplő Pollák Fülöpről is. Pollák becsületsértésért beperelte Elekest és az első felvonás finálója szombaton fog lejátszódni a szentai járásbiróságon dr. Lalics Viktor járásbiró előtt.

Második felvonás. Szin: a szuboticai Városi Kávéház. Idő hétfőn este. Elekes vidáman charlestonozott, amikor feltünt a kávéházban Pollák Zoltán is, akinek közelebbi ismertetőjele, hogy Pollák Fülöp testvéröccse. Meglátni és végignézni egymást egy pillanat müve volt. A terepet azonban nem ismerték és igy nem bocsátkoztak közelharcba, hanem mindketten elhagyták a kávéházat.

— Maga niemand! — provokálta Elekes Pollákot, mire a megszólitott tullicitálta:

— Csirkefogó!
— Maga az!
— Hólyag!
— Te luftbetyár!

A hatásos párbeszédet egy hatalmas pofon követte és Pollák száján kibugyogyant a vér.

Elekes nyomban meglépett, felült a legelső vonatra és visszautazott Szentára. Pollák felment a rendőrségre, feljelentést tett Elekes ellen, majd autón ő is elrobogott Szentára.

Ezzel be is fejeződött a második felvonás, hogy helyet adjon a harmadik és egyuttal a legizgalmasabb felvonásnak, amely ismét a Royal-kávéházban játszódott le. Elekes már bennült törzsasztalánál, amikor Pollák Zoltán betoppant.

— Na most leszámolok vele — kezdte és egyenesen Elekes felé tartott. Itt már ismerősek voltak a terepviszonyokkal. Néhány pillanattal később a leggyilkosabb harc fejlődött ki és már több sebből vérzettek, amikor futólépésben megérkezett a rendőrség és a hadakozó feleket előállitották. Jegyzőkönyvbe foglalták a történteket és megindították ellenük az eljárást.

Ők mindenesetre kifizették egymást az autóügylettel kapcsolatban.

Iglaj.

ORVOSI DOLGOK

A spanyolnátha

Még élénk emlékezetünkben van a háboru utáni pánikszerü spanyolnátha pusztitása, amikor olvassuk az ujságok hirdetéseit: ujabb európai járvány fenyeget.

A betegséget nem a spanyolok fedezték fel, ők teljesen ártatlanul jutottak e nem éppen megtisztelő elnevezéshez. *A járványos nátha az ősz az orosz-japán háboru után, Kelet-Oroszországban tört ki és rendkivüli pusztitást végzett.* Az orosz »felcserek« nevezték el az ismeretlen járványos kórt *»is pankának«* — spanyolbetegségnek. Azóta rajta is ragadt e név. A németek és általában a nyugat-európai nemzetek *Grippe* néven ismerik a betegséget, ami tulajdonképen az influenzának felel meg, a két betegség azonban ugy látszik mégsem azonos, mert mig az influenzáról tudjuk, hogy okozója a Pfeiffer-féle influenza bacillus, *a spanyolnátha kórokozója, bacillusa eddig még ismeretlen.* Valószinüleg olyan parányi, hogy a mai mikroskóp ezerszeres nagyitása nem elegendő a felismeréséhez.

A spanyolkór, aszerint, hogy a légző vagy emésztőszerveken keresztül jutott a szervezetbe, a legkülönbözőbb formákban jelentkezhetik. A légutakon át való por- és cseppinfekció náthát, garat és légcsőhurutot, köhögést és tüdőgyulladást válthat ki. A hurutos tünetek gyakran terjednek át a fülre és a szemre is. Az emészetőcsatornákba jutott bacillusok mérgezéshez hasonló gyomor és béltüneteket okoznak.

A spanyolkór rosszindulatu, mérgező formája megtámadja, *valósággal megmérgezi az egész szervezetet:* reumaszerü fájdalmakkal jár, a bacillusok beészkelődnek az idegrendszerbe és sulyos agyvelőgyuladásokat idézhetnek elő.

A járványok leginkább a téli hónapokban lépnek fel, különösen kedvelik a nagy hődiferenciákat, amikor a tiz fokos fagyot hirtelen meleg napok váltják fel.

A járványos spanyolnátha ellen speciális gyógyszerrel nem rendelkezünk. A betegség kezdetén jó szolgálatot tesznek a rövid ideig tartó forró (42° C) fürdők, utána egy órai száraz pakolás. A német orvosok egy ujabb kininkészitményt is ajánlanak az *Eucupint*, amelynek napi egy — másfél gramnyi adagjai különösen tüdőkomplikációknál előnyösen befolyásolják a baj lefolyását. Komplikált, sulyos, mérgezéses esetekben életmentők lehetnek a tejinjectiók és a lószérummal való oltások is.

A gyógyitásnál sokkal fontosabbnak tartjuk a *spanyolnátha elleni védekezés* főbb irányelveinek ismerését.

Aköztudatba már teljesen átment az a téves hit, mintha a szeszes italok védelmet nyujtanának a fertőzés ellen. Ezt az elvet legfeljebb csak a megrögzött alkoholisták vallhatják, józan ember sohasem. *A szeszes italok lefokozzák a szervezet ellenállóképességét.* Hiába »dezinficiáljuk« a gyomrunkat konyakkal és pálinkával, amikor a fertőzés az orron és a léghuruton át jut a — tüdőbe.

A nagymérvü szeszivás gyomorhurutot és étvágytalanságot idéz elő, ami viszont csak hajlamosit a fertőző bajra. A bor nem dezinficiál, mert ha meg volna az a tulajdonsága, akkor nem kellene félteni asztali borunkat a — penésztől. *A bor a penészgombákat se képes megsemmisiteni, hátmég a spanyolnátha bacillusait!*

A spanyolkór elleni védekezés első pontja tehát igy szól:

1. A spanyoljárvány ideje alatt tartózkodjunk a szeszesitalok mértéktelen fogyasztásától.

2. Óvakodjunk a betegségtől, de ne rettegjünk tőle, mert *a félelmi érzések sorozata valósággal kikészíti, hajlamossá teszi a szervezetet a fertőzés befogadására. A derült lelki állapot a leghatásosabb védelem a spanyoljárvány ellen.*

3. Fürödjünk naponta. Erre a célra az ötperces forró izzasztófürdők felelnek meg leginkább.

4. Mellőzzük a kézfogást; üzenjünk hadat a kézcsóknak és mindenféle csókolózásnak.

5. *Erősitsük a szervezetünket, táplálkozzunk jól, kerüljünk minden olyan körülményt, ami a szervezetet legyengitené:* éjszakázást, dorbézolást, tulhajtott munkát, meghüléseket. Ne tévesszük el szem elől, hogy az alkohol mellett a nikotin és a koffein is csak gyengiti a szervezetet.

6. A járványok idején kerüljünk minden olyan zárt helyiséget, ahol *tömegek fordulnak meg.* Ne menjünk kávéházba, szinházba, moziba, táncmulatságba, ne utazzunk vonaton, ellenben sokat tartózkodjunk a friss levegőn, a napon: sportoljunk.

7. A kezek dezinficiálására ne használjunk értéktelen reklámszereket. A legjobb fertőtlenitő: a meleg viz, a szappan és körömkefe. Kézmosás után tiszta alkohollal száritsuk le kezeinket. Az alkoholos, esetleg kölnivizes kézmosást naponta többször is végezhetjük. A száraz kéz, illetve tenyér kevésbbé alkalmas a baktériumok felvételére, mint a nedves.

8. A torok, száj és az orrnyálkahártya tulzásbavitt «dezinfekciója» teljesen céltalan, hiszen a fertőzés a levegővel a tüdőkön keresztül történik. Az orrmosás, az orrdezinfekció is több kárral, mint haszonnal jár.

Szerencsére *az igazi spanyolnátha* egyszeri kiállása *immunissá*, védetté teszi az embert egész életére, de legalább is huszonöt esztendőre. Innen van az, hogy a spanyoljárványok idővel veszitenek intenzitásukból és *a halálozási szám-arány is állandóan csökken.*

A spanyoljárvány leküzdésének leghatásosabb módja az volna, ha kivétel nélkül minden beteget *járványkórházakban különithetnénk el*, ámbár igen gyakran megtörténik az is, hogy a legveszedelmesebb bacillushordozók azok az *egészséges emberek*, akik a bajt egyszer már kiállották.

Német orvosok tették azt az érdekes megfigyelést, hogy jóddal, illetve *jódgőzökkel dolgozó munkások* — csodálatosképen — *a legnagyobb spanyoljárványok alatt is mentesek maradtak a betegségtől.*

(m. a. dr.)

A spanyolnátha
ismét itt van! A nátha megelőzésére és leküzdésére
„Bayer“
ASPIRIN-TABLETTÁK
a legkiválóbbak. A nátha kisérő jelenségei: a láz, fejés egyéb fájdalmak gyorsan megszünnek
387

NYILT-TÉR

Köszönetnyilvánitás

Mindazon jóbarátok és jóismerősök, kik tragikusan elhunyt szeretett fiunk, illetve testvérünk, Krausz Árpád elhunyta alkalmából részvétkifejezésükkel vigasztalhatatlan nagy fájdalmunkat enyhiteni igyekeztek, fogadják ezuton leghálásabb köszönetünk megnyilvánitását.

377 A gyászoló család

A **Suboticai Népzenészek Egyesülete** ezuton kéri fel a t. tagokat a tagsági dij befizetésére. A befizetés határideje január 17—27.

403 **Vezetőség**

Nyilatkozat

Alulirott Kiss István Mátyás petrovoszelói földbirtokos kijelentem, hogy kiskoru fiam Antal adósságaiért felelősséget nem vállalok.

B-Petrovoszeló, 1927. jan. 14.

339 **Kiss István Mátyás**

OPŠTINSKO POGLAVARSTVO BACKI-MONOSTOR
Br. 20/1927.

Objava

Stavlja se do znanja da će se dana 30 januara 1927. god. putem javne licitacije prodavati dvadeset čamovih oblica prosečne dužine 18—20 met. a debljine 44—56 cm.

Prodaja će se vršiti označenoga dana u opšt. dvorani u 9 časa pre podne.

Uslovi se mogu videti u beležničkoj kancelariji svakoga radnoga dana za vreme zvaničnih časova.

U Bač-Monoštoru, 10. januara 1927. god.

M. Mitrović beležnik — 381 — **Mata Šecemešić** knez

Kávéház és étterem megnyitás !

Tisztelettel van szerencsém értesiteni a n. é. közönséget, hogy a »Srpski Kralj« (Bárány) kávéházat és éttermet folyó hó 15-én megnyitom, ahol az igen tisztelt vendégeimet a legjobb és legpontosabb kiszolgálásban részesitem. Esténkint elsőrendü francia »Jazz-Band« zenekar. A n. é. közönség szives pártfogását kéri őszinte tisztelettel

Tumbász Lázár
362 szállodás és vendéglős.

Pályázat

A temerini izr. hitközség a kántor és metszői állásra »Schochet Ubodek Vkoreh« f. évi május 1-ére pályázatot hirdet.

Pályázni szándékozók ebbeli kérvényüket életkoruk, családi állapotuk és eddigi müködésükről szóló bizonyitványaik beküldése mellett, legkésőbb f. évi március 15-ig alulirt hitközségi elnökhöz annál is inkább nyujtsák be, mert későbben érkező kérvények nem vétetnek figyelembe.

»Mol« előnyben részesül.

Fizetés megegyezés szerint. Természetbeni lakás, kerttel, 2 öl kemény tüzifa és szokásos »Schehita«.

Utiköltségre csak a meghivottak tarthatnak igényt.

Temerin, 1927 január hó 10.

Halmos Ernő s. k. jegyző. — **Schossberger Simon** s. k. elnök.

Pályázat

A Sand pályázatot hirdet a megüresedett buffet bérletére. Személyes ajánlatok január hó 25-ig fogadtatnak el naponta délután 1—2 óra között a Beograd kávéházban.

3046 **Titkárság**

Hirdetmény

Felhivjuk tagtársainkat, hogy könyvecskéik kicserélése céljából egyleti helyiségünkben a hivatalos órák alatt a következő sorrendben jelentkezni sziveskedjenek:

F. hó 17-én, hétfőn	1—200	sorszámig,
» » 18-án, kedden	201—400	»
» » 19-én, szerdán,	401—600	»
» » 20-án, csütörtökön,	601—800	»
» » 21-én, pénteken	801—1000	»
» » 22-én, szombaton	1001—1200	»

Subotica, 1927. január 15.

360 *Concordia Pokopno Udruženje*

Községi Elöljáróság Čoka.

5. szám.

Hirdetmény.

A čókai téli vásár 1927. január 16-án tartatik meg A vásárra vészmentes helyről mindennemü állat felhajtható.

Čoka, 1927. január 6-án.

Toma Lazić s. k.
közs. jegyző.

Hirdetmény

Közhirré teszem, hogy feleségem Takács Jánosné sz. Szuplics Mária engem jogos ok nélkül elhagyott és tőlem különváltan él. Kijelentem, hogy tartozásaiért szavatosságot nem vállalok és igy neki senki ne hitelezzen, mert a hitelben vásárolt árukat én nem fogom kifizetni.

Subotican, 1927. évi január hó 14 én.

354 **Takács János**

Oglas

Subotičkom garnizonu potreban je jedan majstor tišljer.

Kandidat, koji želi da se primi ove službe mora da je podanik Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, da nije mladji od 22, niti stariji od 40 godina, da ima majstorsko pravo, da je zdrav i da je pismen.

Pobliži uslovi mogu se videti u kancelariji Inžinjerskog Odelenja Potiske Diviziske Oblasti svakog dana od 8—12, i od 16—18 časova.

Kandidati neka najdalje do *15. februara 1927 godine* pošalju molbe i uz iste propisna dokumenta po čl. 12. zakona o činovnicima i ostalim državnim službenicima gradjanskog reda kao i Pravilu o postavljanju majstora Službeni Vojni List strana 717 za 1924. godinu.

Vendéglő és volt fodrászüzlet helyiségek Subotica legforgalmasabb helyén, gyümölcspiacon csak örökáron eladók és azonnal átvehetők. Bővebbet Földes ruhaüzlet.

Atutazók

A suboticai vasuttal szemben levő „Oblić" vendéglőt átvettem, szépen átrenováltam és barátságos otthonnak rendeztem be, ahol a t. közönségnek kitünő olcsó konyha és elsőrendü italok állanak rendelkezésre. Pontos és udvarias kiszolgálás.

A t. közönség pártfogását kéri

165 **Jovan Vučak**

Háziasszonyok!

Csak

ROTH-PAPRIKÁT

vásároljanak, miután az vegyileg megvizsgált

csemegeédes

Minden mennyiségben kapható

VOJNOVIĆEVA ULICA 6

Beograd-szálló mögötti kis utcában 416

Kiadó lakás üzlethelyiséggel

A város központjában két szobából és megfelelő mellékhelyiségeiből álló nagy utcai üzlethelyiséggel **azonnali beköltözésre** kiadó Cim a kiadóhivatalban 382

Nyilatkozat

Tudomására adom mindenkinek, hogy sem Tari Sándor, sem dr. Kriszháber ügyvéd nem jogosult fiam, kiskoru Tary Lajos érdekében semilyen intézkedést tenni, — földet bérbe adni, pénzt fölvenni vagy kifizetni, — ezekre kizárólag én, mint a kisk. term. és törv. gyámanyja, Bruzlay Gyuláné és férjem (I. kör, Paje Kujundžićeva ul. 42.) suboticai lakosok vagyunk jogositva.

Ennélfogva nevezetteknek semilyen — a fiam érdekében tett — eljárásukért felelősséget nem vállalok.

417

Vizvezetéki, csatornázási munkálatokat, fürdőszobák és angolklosetek szerelését garancia mellett pontosan végzi

KARDOS

villamossági és vizvezeték szerelési vállalat Subotica
Boška Vuića ul. 21. Telefon 122. Braun fatelepén

7975

150 hold prima föld

Vámteleken elsőrangu épületekkel **eladó** egészben vagy parcellákban.

Cim **Rádió Reklám Jugoszlávija Subotica**
Postafiók 48. 273

Szőlőoltványok

2—3 éves gyökeres oltványok, egy éves amerikai gyökeres és sima vadvesszők minden fajban valamint nemesitett 2—3 éves gyümölcsfák megrendelhetők

SÉVAR LÁSZLÓ
mintaszőlő és szőlőoltvány telepe
PETROVARADIN (Major) Postafiók 17
(Lerakat a vasuti raktárral szemben)

Arjegyzék kivánatra ingyen!

9239

Kereskedők figyelmébe!

Kézzel varrott **paplanok** minden minőségben a legolcsóbb árban kaphatók

S. Kramer Subotica, Trumbićeva ulica 11.
Szabó és paplanvatta gyári áron. 10046

Egy itteni nagy iparvállalat keres szerb, horvát

gyors- és gépirónőt

Nemetül tudók előnyben. Ajánlatokat a referenciák és fizetési igények feltüntetésével „374" szám alatt e lap kiadójába kérünk.

374

Jókarban levő és hibátlanul müködő

járgányt

keresünk megvételre

Ajánlatok

BRAĆA MESAROVIĆ A. D., BEOGRAD
Vuka Karadjića 18 I. emelet alá küldendők 3980

„DAMA"

FEHÉRNEMŰSZALÓN

A legujabb szabásu ingbugyik, hálóingek, kombinék, hozott vagy saját anyagból tüazsurral. Himzések, azonkivül ágynemüek, asztalnemüek, storok stb.

Tolstojeva (Ódor) ulica 21.

A legmodernebb férfi és női cipők raktáron

Mérték után a legdivatosab cipők angol és francia divatlap szerint. Javitások olcsón és izlésesen

Altmann cipőüzletében Subotica, Vilsonova ul. 16. Fazekas-ház 3961

LEVELEZÉS

Igaz boldogság a Krämer-féle menyasszonyi koszoruban és fátyolban esküdni. Sokolska 1. 178

19 éves hajadon 1,000.000 dinár készpénzhozománnyal férjhezmenne. Megbizva: »Amor« házasságközvetitő iroda Temesvár, Városház-ucca 16. 292

Két testvér fiatal, intelligens uriemberek, vaskereskedők, saját házzal és üzlettel mielőbb nősülni óhajtanak. Feltétlen komoly és készpénz hozománnyal rendelkezők irjanak «Mielőbb« jeligére a kiadóba. 314

Nősülnék 35—40 év közötti hajadont, vagy gyermektelen özvegyet, kinek 50.000 dinár hozománya van. Cim a kiadóban. 316

Beogradban melyik intelligens magyar nő ismerkedne meg 35 éves iparossal. Lehetőleg fényképes leveleket kérek »Bimbó« jeligére a Vreme kiadóhivatalába. 393

Független urinő érdeknélküli ismeretségét keresi fiatal idegen. «Kellemes estek« jeligére. 415

Házasság

céljából ismeretséget kötnék oly finomlelkü nővel, aki egy 36 éves elvált emberhez feleségül menne. Jó életképes vendéglőm, mészáros, hentes üzletem van. Közel az osztrák és magyar határhoz. Oly róm. kath hölgyek leveleit várom, kinek életkora 24—30 és hozománya 150.000 dinár ami biztositva lesz. Vagyonom értéke kb. 400.000 dinár. Leveleket „Jó férj" jelige alatt a kiadó továbbit. 395

HÁZASSÁG

Házasságot előkelő körökben diszkréten közvetit »Amor« házassagkozvetitő iroda. Temesvár, Városház-u. 16. Románia. 11050

Házasságot legjobb családoknál diszkréten elintézek Megbizást elfogad »Doktorné« Szubotica Ulcim: Pašićeva 3.

Házasságot urikörökben, nagy bel-, mint külállamokból is létrehozok a legnagyobb diszkrécióval. — Marie Feies, Vel.-Kikinda, Cara Lazara ulica br. 1625. 10984

Házassági ajánlat. 50 éves egészséges, eröteljes izraelita, özvegy ember, 20 év óta fennálló, életképes, bejegyzett cég tulajdonosa felmillió vagyonnal, hozzáillő idősebb, vagyonos leánnyal vagy özvegyasszonnyal óhajt megismerkedni házasság céljából. Csak komoly, fényképpel ellátott ajánlatot kérek »Boldog otthon« jeligére a kiadóba. Diskreciót garantálom. 399

Férjhezmenne fogorvos vagy orvoshoz izraelita urleány készpénz és berendezett lakással. Középkoru izr. gazdag uriasszony részére biztos egzistenciáju uriember férjet keresek. Megbizások «Doktorné« Subotica Pašićeva 3. I. 410

Butorozott szoba kiadó. Sudarević ul. 14. 357

FOGLALKOZÁS

Vállalok könyvlefektetést, mérleg készitést, elhanyagolt könyvek rendbehozását, *könyvszakértői munkákat*, állandó órakönyvelést, könyvvitel tanitást. Borbély L. mazán és birósági könyvszakértő. Noviszad. Postafiók 75.

Dieselmotor főgépész, okleveles, az összes motorokról, dinamokról és az összes gőzgépekről állami iskolákban vizsgázott, hosszabb ideig volt malomban, sörgyárban és villanytelepeken, mielőbbi belépésre állást keres. Szives ajánlatokat ajánlott levélben Papp Imre főgépész, Bačka-Topola, Dohány-ucca 813. kér. 84

Ügynökök 26

az ország minden helyén felvétetnek, kik a világhirü „ZOFOR" talaj oltó baktérium (ve ömagt ágya) eladásával foglalkozni kívánnak.

Biztos megélhetést nyujt

Prospektust küld és felvilágositást nyujt

Kovács Bálint, Novisad

Futoš i put 43

Ügyes fiut tanulónak felvesz Kiss József szabó Pačir. 194

Fiatal füszerkereskedő segéd ki az üvegszakmában is jártas azonnali belépésre állást keres. Cim: Pontos jelige alatt a kiadóba 210

Tanoncot füszerkereskedőnek felvesz Kádár Lajos füszerkereskedő Save Tekelija ut 30. 220

Olcsó tüzifa

a bradinai és sretniai uradalomból száraz, tuskómentes I-a bükkhasábfa, kb. 20 cm hosszu darabokra felvágva, bármely bácskai állomásra 10.000 kg-ként 3000 dinár, bármely bánáti állomásra Sentától a vasuti fuvar megtérítéssel, azonnal szállit:

Spitzer Herman

Sombor, Florián u. 3.

11442

Fiatal füszer- és rőfőskereskedőségéd, beszél szerbül, németül és magyarul, azonali belépésre állást keres. Cim: Balla András Pačir. 227

Futószőnyeg (rongypokróc) szövését elvállalom Trumbićeva 3. Gimnázium mellett. 246

11253

1 liter kitünő
siller bor 6 dinár
fehér bor 7 dinár

azonkivül *karácsonyi ürmös* saját főzésü *törköly-, szilva- és barack-pálinka, tea, rum, teasütemények* a legolcsóbban beszerezhetők:

NOJCSEK GÉZA

füszerkereskedésében

Utazót, aki a kalapiparban jól be van vezetve és elsőrangu referenciákkal bir, kalaposformák, kalapszerszámoknak jutalékos alapon való eladására keresek Kimeritő ajánlatok «Verlässlich« jeligére «Rádió Reklám Jugoslávija« Subotica, postafiók 48 küldendők. 272

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetüs és számszó kétszeresen számit. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbitunk Kérdezősködésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

Nagyobb kaucióval pénztárnoki vagy bizalmi állást keresek. Cim a kiadóban. 281

Fiatal segédet, ki a rövidáru szakmában (engro) perfekt, azonnali belépésre keresek. Irásbeli ajánlatot fizetési igény megjelöléssel »Szorgalmas és becsületes« jeligére a kiadóba. 291

Suche intelligentes deutsches fräulein, mit Musikkentnisse zu einen Knaben mit 8 Jahre. Anträge unter «Tüchtig« in des Blattes. 307

Fodrászsegédet jó munkást keresek. Ajánlatok Mészáros Géza fodrászhoz Senta. 310

Használt mezei vasutisneket

ócskavasban, csak nagyobb tételekben kassza ellenében

vesz

I. EHRLICH

Beograd

Poenkarova 2 II.

Jugobank-palota

384

Főzésben és kézimunkában jártas házikisasszony felvétetik «Megbizható« jeligére. 306

Társat keresek jól jövedelmező üzem megnagyobbitásához. Szükséges tőke 50.000 din. Cim a kiadóban. 315

FARSANGRA JEGYGYÜRÜK

párja Din. 190

valódi 14 kar. aranyból

ÁDÁM

3877

ékszerüzlet Subotica Rudics ulica 6.

Tanonc felvétetik szitta- és sodronyfonál készitéshez. Kovács Ferenc. Subotica. 317

Ügyes, jó fellépésü helyiügynököt kereskedelmi és iparvállalatok látogatására keresek. Ajánlatokat »Magas jutalék« jeligére Radio Reklám Jugoslavija, Subotica, postafiók 48 cimre küldendők. 322

Nagy forgalmu vendéglő és füszerkereskedés

modern szép, nagy házzal, ujszerü berendezéssel, 120.000 dinár értékü áruval, Bačkatopolán jutányos áron részletfizetésre is

eladó

Az üzleti berendezés és az áruraktár külön is eladók.

BÖMCHES

ügynöksége 413

Bačkatopolán.

Gépirónő szerb nyelvismerettel felvétetik a Weinhut celluloid gyárban. Pašičeva ul. 8. 330

Tapasztalt nem okleveles gyógyszerész szerény dijazás mellet állást keres Cim a kiadóba. 331

ABLAKÜVEG

minden méretben legelőnyösebb áron

Drag. Obradović

gyári lerakata Beograd

Kr. Milana 31. (Uroševa Pivnica)

Telefon 31—93. 9652

Házvezetőnő, intelligens, jó gazdaaszony, közepes években, azonnali belépésre kerestetik. Fényképes kimeritő ajánlatok Zagreb I., postafiók 67. küldendők.. 376

Selyemkalapok

az elegantia és divat remekei,

Párisi öltözékvirágok csodálatot keltő gyönyörü választékban. Báli ujdonságok

ESZTERKA cégnél

Aleksandrova ul. 9 Korzón

WATERMAN

„IDEAL"

TOLLTOLL

minden kézre megfelelő toll

VIG ZSIG. SÁNDOR

könyv, irószer és zenemükereskedés

Subotica, Főtér

9588

Garay-Szalónban január 15-étől 150 dinártól kezdődnek a legszebb ruhafazonok. Aleksandrova ul. 9. (Halbrohr-ház). Tanulóleányok felvétetnek. 347

Gyógyszerész gyakornok 15 évi jó praxissal (magyar szerb, németül beszél) szerény dijazás mellett kondiciót keres. Decsy gyógyszertár Savatekelije 28. 332

1 liter kitünő **siller bor 6 din.**

1 liter kitünő **feher bor 7 din.**

Tearum, cognac, liqueur, pálinkafélék kimérve és palackokban leszállitott árban kaphatók 152

Szilasi Sándornál,

Trumbićeva ul. 16, csirkepiac

Komló- és szőlőmunkásokat tapasztalt, megbizható embereket. 15 hold megmunkálására keres. Martin Ams, Sonta, Bačka. 348

Földmivesiskolát végzett, nőtlen fiatalember, gazdasági állást keres. Megkeréseket »Gazdász« jeligére a kiadóba. 313

Zongoristát keresek éjjeli mulató részére, szerb, magyar, német darabokban jártasat. Ajánlatok Neumann Andor, Sombor, Lastina ul. küldendők. 312

E. őnyomdát

1037

legujabb rajzokkal fölszerelve

olcsón szállit

Bleier Márk

I. Jugosl. Előnyomda Berendezési Gyára

— SENTA —

Gazdasszony, ki már tanyán alkalmazásban volt, zsidó vallásu, kerestetik. Irásbeli ajánlatokat kér: Polyákovits Ferencné, V., Gajeva ul. 30. 353

Endlizést (elszegés, bététek, csipkék applikálása) készit »Aida« kézimunka üzlet Subotica, (csirkepiac) 365

Reliefhimzéshez

tü és anyag kapható

363 **AIDA**

kézimunkaüzletben

Subotica, Csirkepiac

Tanitás ingyenes

Ügyes fiut tanoncnak felvesz Kiss József szabó, Pačir. 194

Felveszek fiatal, ügyes géplakatos segédet. Ajánlatokat fizetési igényeinek megjelölésével »Állandó munka« Pallas Reklam Subotica. 296

Jómegjelenésü fiatal leány kiszolgáló kisasszonynak felvétetik a Steiner cukrászdában. 369

Cimtáblákat Reklámtáblákat

3001

legszebben

és legolcsóbban készit

Szabó István

cimfestő utódai

Műterme:

Subotica, Sokolska ul. 10.

Fényképésztársat tőkével keresek suboticai műtermemhez azonnalra. Csakis szakember. Cim: Vojnovićeva 3. vendéglőben megtudható. 378

Kocsifényezősegéd, csak elsőrangu munkaerő, felvétetik. Erdei Bálint Subotica. 394

Francia-szerb órákat ad nagy gyakorlattal biró nyelvmesternő Novisadon. Cim a kiadóban. 385

Bankszolgának megbizható józan, lehetőleg óvadékképes egyén kerestetik. Centralna Banka, Subotica. 395

Irodistanőt, elsőrangut keres jó fizetéssel, vidékit esetleg ellátással is. Eszterka kalapszalon, a korzón. 407

Lakodalmas torták

50 dinártól kezdve, cukrászsütemény 2 dinár

Jan csek cukrásznál

Preradovićeva 8.

10988

VÉTEL-ELADÁS

Legolcsóbban vásárol készférfi-, női- és gyermekruhákat Földes Samu ujonnan berendezett ruháaruházában. Gyümölcspiac. Rudics utca. Divatos férfiöltönv 500 din., férfi raglán 600—700. fiu téliskabát 475. lánykabát 350. női raglán 550. gummi köpeny 250. szövetgumi 450. bőrkabát 850. szőrmebéléssel 975. divatnadrág 225. munkaköpeny 145 és öltönv 165. Vidékre utánvéttel, meg nem felelés esetén a pénzt visszaküldöm. — Saját érdekében ügyeljen a cimre. Földes Samu ruhaáruháza. Külön osztály mérték utáni rendelésre 5905

Söraparátust keresek megvételre. Andrija Švarc Subotica, Sentai-ut. 153

TŐKE

Épület-, butor- és portál-

asztalos

Palmotićeva ul. 20.

Háromuccára nyiló nagy sarok ház, üzletnek vagy vendéglőnek megfelelő, szabadkézből örökáron eladó vagy Suboticán egy megfelelő házzal elcserélhető. M. König, kefe- és meszelőgyáros, Bačka-Topola. 143

Egy csukott kocsi, szerszám és kocsis ruhák eladók. Paje Kujundžić ul. 32. 182

Paplan részletfizetésre gyári áron, heti vagy havi fizetésre. Raktáron klott és vatta minden mennyiségben, paplanok minden szinben és minőségben 140.— dinártól feljebb, paplan-varrás 55.— dinár. Bulovčić Béláné Német Margit paplanos, Subotica, Pašićeva 8. — Edénypiac. Gőzfürdő során. 9549

Üzemnagyobbitás miatt eladó egy jó állapotban levő Selmar-Hecht-féle 16 keretes 900×1600-as négy részü siksita. Üzemben csak január végéig tekinthető meg. Ugyanott keresünk egy használt, de jó karban levő szallagfürészt és eladó továbbá egy jókarban levő 5 HP. villanymotor. Berger Jakab villanymalom Subotica. 218

Eladó egy M. Á. cséplő magánjáró kainedur 8 H. P. 15 éves Hoffer elevátorral és egy Robai cséplő magánjáró kainedur 6. H. P. 20 éves Bácskai elevátor. Lorenc Klumpnernál Zsabalv Bácska. 228

Eladó üzleti berendezés 2 pult, kassza, üvegszekrény stb. Cim: Kralja Petra Park 9 — házmesternél. 239

Szallagfürész gép Kirchner-féle használt vas álványnyal jó karban olcsón eladó Ulreich Testvérek vaskereskedésében 326

KORZO MOZI

Csütörtöktől-vasárnapig
Fanamet filmek!
2 sláger! 2 szenzáció!

Bécsi kurtizán

Világvárosi történet.
Főszereplők: Anna Nilson
Conway Tearle
Ezenkívül
Őfelsége a republikáns
Burleszk sláger.
Főszereplő Raymond Griffith

LIFKA MOZI

Csütörtöktől—szerdáig
7 napig. Fanametfilm.

BEN-HUR

világattrakció 8 felvonásban
mindkét rész egyszerre.
KATONAZENE
Rendes helyárak!
Elővételi pénztár egész nap.
Két- és félórás előadás.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbítunk Kérdezősködésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

Harzi kanárikat ajánlok saját tenyésztésemből, legjobb énekesek, szolid árak. Árak hang szerint. Kakas 250—300—400 dinár, nőstény 75—100 dinár. Franjo Ševeček Maribor, Ghegova 10. 373

Családi házak üzlettel, kisebb nagyobb lakások, irodahelyiség, üzletek, szőlők, szántóföld eladók. Kristály és bronz csillárok, hálószoba butorok kaphatók Lang agentura, Pašićeva ul. 3. I 409

Eladó malom. Minden konkurrencia nélkül áll. Remek szép emeletes épület. Társas viszonyok miatt minden elfogadható áron sürgősen eladó. Adorján, Bácska. 237

Eladó egy kisebb családi ház az V-ik körben Birkás fatelep mögött, a kis uccában Rudnička ul. 10. Érdeklődni csak ünnep és vasárnap délután lehet. 245

Wilsonova 22 alatt uj hálószoba eladó. 248

Zongora. rövid, alig használt, azonnali megvételre kerestetik. — Ajánlatok »F. M.« jeligére a kiadóhivatalba küldendők. 358

BÁLI

és jelmezes
felvételek
stílusos művészi beállítással
kizárólag
REMÉNYINÉL 252
készülnek leszállított árban

Rádió készülék 7 lámpás Telefunken gyártmány hangszóróval komplett eladó. Ugyanott valódi perzsa szőnyegek. Cim a kiadóban. 271

Egy rövid zongorát vagy pianinót vennék. Ajánlatok Subotica Póstafiók 87. 276

Uri és női fodrász-szalonomat megnagyobbitottam, ahol leszállitott áron bubihajvágások 8 dinárért, diákhajvágás 6 D, fejmosás 6 D, hosszuhajvágás 8 D, ondolálás 8 D, manikür 6 D, arcápolást, hajfestést, parókakészitést és babajavitást a legolcsóbb áron végezünk. —

LAGNER

uri és női fodrászszalonjában, Subotica, Pašićeva ul. (Edénypiac.) 89?

«Vas és füszerüzlet« Egy tizenkétezer lakosu bácsmegyei nagyközségben vasuti fővonalon, nagy környékkel, kiterjedt vevőkörrel, a legforgalmasabb főuccán, jól szortirozott raktárral, berendezéssel, más vállalkozás miatt eladó a helyiség bérbeadó, esetleg lakházzal együtt is eladó. Cim a kiadóban. 277

Ujonnan épült lakházak italmérési engedéllyel együtt eladók.
Cim a kiadóban. 282

Somborí fura csak akkor jó, Ha az Cirilovtól való.
M. CIRILOV
SOMBOR 116 6

Cséplőgarnitura eladó Magyar gazdasági 60 colos elevátorral együtt. Kazán Nikolson magánjáró. — Nagy kerék áttétellel bármilyen elfogadható áron Tudakozódni lehet Hauerland Józsefnél Sonta Bačka. 304

Szántómotor, 80 HP, W. D. német gyártmány, 6 vasu, üzemképes, eladó. Budisin Gyura, Vel.-Kikinda. 324

Használt zongora, rendkivül olcsón eladó. Schlesinger keményitőgyár, Skótus Viatora ul. 59. 325

Észak-Amerikába kivándorlók figyelmébe!

Akiknek szülei vagy hozzátartozói 1924 julius előtt már Amerikában élnek
1927 julius 1-ig
kivándorolhatnak, ha erre előbb megszerzik az engedélyt. — Igényjogosultak megbizását felvesz i:
Jugoslavenska Express Agencija A. D. Zagreb
Podzastupstvo:
Subotica Manojlovićeva 7.
(Vass Ádám sörcsarnok mögött)
Augsburger Imre
Ugyancsak felvilágositást nyujt Kanada és Argentiniába előnyös feltételek mellett kivándorolni szándékozók részére. — Utbaigazitás dijtalan 224

Esztergapadot megvételre keresek, ajánlatokat Zentai Béla, Senta cimre. 305

Harminc év óta fennálló gyógyszertár, szerb községben, teljes felszereléssel eladó és bármikor átveheto. Bővebbet: Daubner József gyógyszerésznél, Uljma, Bánát (Vršac mellett) 397

8286
Révai Adolf Subotica
Sokolska ulica 2. (volt Gombkötő-ucca, Kunetz-féle ház). Telefon 551
Ajánl:
Szavatolt kőmentes **épitőmeszet**, elsőrendü fehér darabos **meszet**, beocini portland **cementet**, elismert kitünő minőségü tešlici **RETORTA FASZENET** pécs-szabolcsi kétszer mosott **KOVÁCSSZENET**

Harzi kedvtelen kanária kiállitáson többször kitüntetett énekesek, saját tenyésztés, garantálom az élő megérkezést. 300—350 dinár. Tenyésznőstény 80—100. Karl Riedl, Maribor, Aleksandrova 21. 372

Házat, vagy házhelyet a posta vagy vasut közelében, cca 100—150 m² területüt megvételre keresek. Cim: Rádió Reklám, Subotica. Postafiók 48. 366

Jókarban lévő hálószoba butor olcsón eladó. Cim a kiadóban. 391

Cséplőgarniturát vennék Astra szivógáz MÁV gyártmányut. Schumacher János, Mol (Bačka). 300

Eladó 8 HP Hoffherr Express gyári magánjáró cséplőgarnitura, 1911-ben épült. 6 HP Marschal gyári magánjáró lokomobil 48 colos Hoffherr körülgyürüs cséplővel. 1000 m/m. 5 éves Hoffherr cséplő, 7 HP gyári magánjáró benzinmotor szalagfürésszel, hasitóbaltával. A gépeket darabonként is eladom, esetleg csereüzletet is kötök. Balázs Balázs, Subotica, Palićki put. 386

Negyven dinártól
lakodalmi torták
két dinártól
süteményeket
a Steiner cukrászdában
Nagytemplom előtt 907

Eladnám szalagfürésszel felszerelt négy hengeres, 28 HP magánjármotoromat amely morzsoláshoz, daráláshoz és szecskavágáshoz is alkalmas. Hajagos István, Čantavir, Szent Antal ucca 79. 268

Eladó más vállalat miatt nagyobb mezővárosban a főtéren, a legszebb helyen jó menetelü cipészüzlet cipőkereskedéssel. Cim a kiadóban. 406

Farsangra jegygyürük
párja Din. 140
fémjelzett 14 karátos aranyból
SZENDE aranyműves
Aleksandrova u jca 11 318

VÁROSI MOZI
Január 19-től Január 23-ig
BIZET VILÁGHIRÜ OPERÁJA
Carmen
2 rész 12 felvonás.
Mindkét rész egyszerre
TELJES VÁROSI ZENEKAR

Uj zongorák és pianinók
a legjobb bécsi gyártmányok a legolcsóbban beszerezhetők részletfizetés mellett is
A. KELEMEN
hangszerkészitőnél
VEL. KIKINDA
Ugyanott az összes hangszerek legnagyobb raktára
Alapittatott 1898. 1181

Eladunk jókarban levő 8 éves 8. számu Hoffherr és Schrantz gyártmányu »Express« láncos magánjáró cséplőgarniturát. Bővebbet a tulajdonosnál Petrás és Valenta, Padina (Banat). 404

Eladó kisebb lakóház, közel a főtérhez, szép, magas helyen 4 egymásba nyiló szoba, konyha, spejz, kamra, pince, nyitott folyosó, villany bevezetve mindenhova. Soha sárba, sem sötétbe nem jár. Cim: Pallas-Reklám. Tel. 447. 408

Eladó 4½ lánc prima szántóföld és a városban szép lakóház. Felvilágositás kapható dr. Wilhelm Jenő ügyvéd irodájában. 416

Különbejáratu butorozott szoba a központban február 1-re kerestetik. Ajánlatok Pompadour kozmetika, Városház-épület, kéretnek. 412

Selyemkalap különlegességek érkeztek Kalapszalon
POGANY
Alakitásokat vállalok
Ljubibratić-ház, Flórián szoborral szemben

Narodni Bioskop
(Telefon: 300)
Csak még ma vasárnap
MACISTE
az erő és vakmerőség csodája. Legbriliánsabb és legszenzációsabb filmjében. Mint Szardinia királya (Fekete kancellár) Az eddig megjelent Maciste-filmek leg ifiunőbbje, szenzációs kalandor attrakció 6 rendkivül lebilincselő felvonásban. Főszerepben: MACISTE a vigkedélyü, borzalmas erejü kalandor Mint kisérő 2 felvonásos fulrengetően kacagtató komédia

Hétfőtől—csütörtökig hatalmas szenzációja lesz szuboticának. Külföldi világvárosokkal egyidőben bemutatóra kerül **Roda Roda** a vidámságbirü szatiristának legszenzációsabb müve **Csákó és kalap (Feldherrenhügel)** hatalmas katona komédia a vidám filmjátszás nagymesterével **Harry Liedtké**vel a főszerepben. Harry Liedtke e pompás filmjét 4 hétig játszák a budapesti premier mozik. A hadtestparancsnok nehéz szerepét Roda Roda maga játsza. Gondoskodjék jegyeiről, melyek elővételben már most kaphatók. — Telefon 300.

KÜLÖNFÉLE

Kláriával Vágyja, hogy arcának, nyakának, kezének, bőre üde, sima, bársonyos, rugalmas legyen, arca ne legyen nagyon zsiros vagy nagyon száraz, hogy ne legyen rajta bőrátka, börsenés, pattanás, ne legyen foltos, érdes és fonnyadt, sem pedig ráncos és friss szine mindig rózsás árnyalatu legyen — teljesül, ha Nimfa-krémet és Nimfa-pomádét használ. Kapható mindenütt. Postai szétküldés: „Nimfa" laboratorium Novi-Sad. Postafiók 162. 11397

Ne mulassza el az alkalmat. Női kézitáskák finom bőrből 30 dinártól. Női harisnyák nagy választékban. Selyem nyakkendők 28 dinártól. Férfi ing, prima anyagból 75 dinártól. Jó minőségü férfi zokni 15 dinár. Gyermekcipők 30 dinár. Duplán varrott szandál minden szamban. Vuj ovics János (volt Kis Bazár) Radićeva 3.

MEGNYILT FRIZIRSKI ATELJE KULIČ
Manojlovićeva ulica
Pletikosić salon
Szakmába vágó összes munkákat specialis elsőrangu munkaerők végzik.

Juniper zöld sósborszesz minden más gyártmánynál jobb és hatásosabb, erről meggyőződhet ha füszerkereskedőjétől ingyen mintaüveget kér leirással. 95

Zongorázni tanitok akadémiai módszerrel, rendkivül olcsón. Cim a kiadóban. 146

Uj virágüzlet! Kain Lajosné városi üzlet Városháza épületben (kenyérpiac) Telep: Palicsi-ut, villanytelep mellett. Ajánlja naponta friss élő vágott virágjait, rózsa, szekfü, ibolya, valamint cserepes virágokat, ciklamen erika, camilia, cirenária, délszaki növényeket, pálmák, diszfenyők. Készit eljegyzési valamint menyasszonyi csokrokat, szinházi diszkosarakat, halotti koszorukat, rendkivül olcsó árakon.

Különbejáratu butorozott szoba házaspárnak is, a Strosmajerova-uccán kiadó Cim a kiadóban. 251

Vendéglő jóforgalmu táncteremmel Čantaviren bérbe kiadó. — Évi haszonbér 25.000 dinár. Bömches ügynöksége, Bačka-Topolán. 414

Apolló Novisad
Jan. 13, 14, 15, 16-án.
SEJK FIA
érdekfeszitő keleti történet 7 felvonásban. Főszereplők: a halhatatlan Rudolf Valentino és Bánky Vilma
17, 18-án
Laon Fall operettje
Az elvált asszony

Butorozott szobát, előszobával azonnalra keres uri házaspár. Cim: Hütter Árpád, Subotica, Bene Sudarevićeva ul. 4. 254

Két üres szoba, külön-külön, a belvárosban, irodának kiadó. Cim a kiadóban 371

Butorozott szoba villanyvilágitással és konyha használattal, házaspárnak olcsón kiadó február 1-re. Cvetna ul. 14. 364

Vendéglő vagy szálloda bérletet keresek. Cim Vojnovićeva 3. vendéglő, Subotica. 379

Bérbeadó a csókai vasutállomásnál lévő jóforgalmu vendéglő, esetleg óvadékképes egyének elszámolásra is. Lično Pravo szükséges. Bővebbet: Verbai Rózsika, Csóka. 392

Trágyát ingyen kivitettek. Cim: III. Dulićeva ul. 27. Tüzoltó laktanya mögött. 402

Jókarban levő 418
rövid zongorát
keresek megvételre
Ajánlatokat ármegjelöléssel a kiadóba kérek

Eladó Becskereken több modern uri villa 4—5 szobás, 1—2 szobás, ujonnan épült, azonnal beköltözhető munkásházak. Bánátban vasut és község mellett 200 holdas birtok élő és holt felszereléssel, 4 évi lefizetésre, buzavalutában. Bodor Lajos ügynök. Velikibecskerek, Begeiski red 8. 10738

GUMIBÉLYEGZŐT bármilyen nyelven készit Molnár József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

Lakást, egy vagy két szobásat konyhával keresek. Cim: Pallas Reklámiroda. 298

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC Subotica. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva r.-t.-ndl. Felelős kiadó: FENYVES LAJOS Subotica

Most pedig, hogy ugyanezen nemzetiségek nyelve a legalsóbb iskolákban is nélkülözhetetlen.

Nem akarok a miniszter ur által elmondottakra reflektálni, nem azon észrevételre felelni. hogy ezen törvényjavaslat a nem magyarajku polgárok érdekében fekszik mert ez a hat napos vita már eléggé mutatja, hogy ezen törvényjavaslat mily érdekében fekszik a nem magyar ajku honpolgároknak.

»Megtámadtatik e javaslat pedagógiai szempontból is — mondja a miniszter ur — de a pedagógok nézetei e tárgyra nézve nagyon különbözők. Azok a pedagógok, akikkel én szoktam találkozni, egészen más nézetben vannak, mint Polit képviselő ur pedagógjai.«

Polit t. barátom hivatkozott a hires bécsi pedagógusra, Gessenre és ha az igen t. miniszter urnak nem elegendő egy Gessen tekintélye, szabad legyen nekem hivatkoznom egyéb, bizonyára a miniszter ur által is elismert pedagógiai tekintélyekre, ugymint Pestalozzira, Dittesre, Disterwgre, Kerr-re és Bormannra, akik mindannyian, — tekintve az elemi iskolának a feladatát, ellenzik az ezen törvényjavaslatban felállitott elvet. Hivatkozom továbbá egy Magyarországon is hiressé lett linguistára, *Commémius Amos*-ra, aki két századdal ezelőtt a sárospataki akkori kollégiumnak, jelenleg helvét hitvallásu jogakadémiának első szervezője volt és aki azt mondotta, hogy

egy más nyelvet, mint anyanyelvet az iskolába behozni, annyit tesz, mint gyermeket tanitani arra, hogy előbb nyargaljon, mint járjon.

Sokkal jogosabban kérdezhettem tehát én az igen t. miniszter urat, mint ő kérdezte Polit barátomat, kik azok az igen t. miniszter urnak pedagógjai, akikkel ő tanácskozni szokott. De tovább megyek. Hiszen a miniszter ur jól tudja, mi az elemi iskolának missziója s bizonyára azok közé nem tartozik, akik az elemi iskolák helyébe oly feladatot tüznek ki, amelynek csak egy akadémia felelhet meg.

Az orvosok, a kereskedők, a természettudósok, a lekészek, a jogászok, mindezek akarják szakmájuk érdekében az elemi iskolát igénybe venni. Most a miniszter ur segélyével hozzá jöttek a linguisták is, ugy hogy például a szerb iskolában most már három nyelvet kell tanitani. A szerb iskolákban, minthogy azok az egyházi élettel legszorosabb összefüggésben vannak, szükségkép az egyházi szláv nyelvet is tanitani kell, tehát most tanitani kell a szerb, az egyház szláv és a magyar nyelvet.

Munkásadó, tőkekamatadó,

harmadik- és negyedik osztályu kereseti adó

Fontos tudnivalók minden adózó számára

I.

Tudnivalók a III. osztályu kereseti adóról

Egyes pénzügyi hatóságok nemsokára hozzá fognak a III. kereseti adó tárgyalásához, miért is közöljük tájékozásul az alábbiakat.

Aki vallomást nem ad, birsággal sujtható. Az 1926—1928. ciklusra beadandó vallomásokban az 1923—1925. években elért három évi átlagos tiszta keresetet — üzleti eredményt — kell bevallani. Ha valaki 1923—1925-ben nem üzött foglalkozást, azt az üzleti eredményt kell bevallania, amelyet az üzlet fennállása idejében elért. Mészárosoknál az adóévet megelőző évben levágott jószágok száma, korcsmárosoknál a kimért ital mennyisége, a földbérlőknél a pénzbeli bérösszeg 25%-a a III. osztályu kereseti adónak az alapja.

Tiszta üzleti eredmény az üzletből, vagy a foglalkozásból eredő jövedelem, mely az üzlet vagy foglalkozás folytatásához szükséges kiadások levonása után fenmarad.

Levonhatók az évi bruttó eredményből az üzleti költségek, ugymint: üzlet, mühely, raktár évi bére, ezek fütési, világitási, tisztántartási és biztositási költségei, az alkalmazottak összfizetése, vasuti, szállitási — üzemi — fuvarozási és postaköltségek, üzleti tőketartozások kamatai, ha a hitelezők megneveztetnek és végül a szenvedett veszteségek. (Ez az 1924—1925. években általános volt ugy, hogy az adózók nagyrésze a privát vagyonából volt kénytelen élni.) Ellenben nem vonhatók le: az adózók privát lakásának bére, a háztartási költségek és a fizetett adók.

A harmadosztályu kereseti adókivetés megértésére szolgáljon az alábbi példa, amelyben a földbérlő adójának kiszámitását mutatjuk be. A bérlőnek számitásba kell vennie a kivetendő adót is, mert különben a rossz gazdasági évben ráfizet a bérletre:

Valaki bérel tiz hold földet, holdanként hétszáz dinár bérösszegért, vagyis az évi bér összege hétezer dinár. Ennek 25%-a a III. osztályu kereseti adó alap — 1750 dinár, mig ezen összeg 10%-a III. osztályu kereseti adó, vagyis — 175 dinár, amely adóösszeg utáni pótlékok a következők: 35% általános jövedelmi pótadó: 61 dinár 25 para, 60% hadipótlék 105 dinár, 30% rendkivüli pótlék (175 + 61.25 + 105 = 336.75 után) = 101 dinár, rokantadó a 336.75 dinár alapon számitva = 124 dinár, katonai kamarai pótadó = 62 dinár, községi és megyei pótadó 400%-kal számitva = 700 dinár, 100%-os utadó = 175 dinár, a jövedelemadó pedig minimum = 350 dinár vagyis az összes adók s pótlékok — minimálisan számitva — 1853 dinárt tesznek ki, tehát *az összadó több, mint maga az adóalap* Fontos tudni, hogy a feles és harmados bérlet, ha a bérlő a földet háznépével és nem béresek igénybevételével müveli meg, a *III. osztályu kereseti adó alól mentes.*

Ajánlatos, hogy mindenki az adó kivetését nagy gonddal kisérje, mert ha az elsőfoku adókivetésnél tévedés csuszik be, anak helyesbitése nagy nehézségekkel jár, ezért tehát mindenki érdekében áll, hogy az adótárgyaláson pontosan jelenjen meg.

A háboru előtti és a mostani tiszta keresetek megadóztatásának illusztrálására szolgáljon az alábbi eklatáns példa:

Egy közepes kereskedőnek a háboru előtti években (1913—1914) — hogy szerényen megélhessen — el kellett érnie az évi 3000 korona tiszta keresetet, amit akkor a következő adók terheltek: 10% III. osztályu kereseti adó — 300 korona. 35% általános jövedelmi pótadó — 105 korona, 5% betegápolási pótadó — 15 korona és 5% kereskedelmi kamarai illeték 15 korona, továbbá az akkori átlagos 40% községi pótadó — 120 korona, a 10% utadó — 30 korona, vagyis összesen fizetett 585 koronát, tehát az alapnak körülbelül egy ötödét. Ma ugyanazon kereskedőnek — hogy szerényen megélhessen — kell hogy legyen évi 30.000 dinár tiszta keresete s ha ezt vesszük alapul, ugy fizet III. osztályu kereseti adót — 3000 dinárt, 35% általános jövedelmi pótadót 1050 dinár, 60% háborus pótlékot — 1800 dinár, 10% kekereskedelmi kamarai illetéket — 300 dinár, 30% rendkivüli pótlékot (3000 + 1050 + 1800 dinár után) = 1755 dinár, rokkantadót — 2380 dinár, katonai kamarai pótadót — 1190 dinár, továbbá 100% utadó — 3000 dinár, 300% községi pótadót — 9000 dinár, 3000 dinár forgalmi adót, valamint jövedelmi, 90%-os állami pótlék s 30% rendkivüli pótlék címén — 4000 dinár, vagyis minimálisan fizet egy évre összesen — 30.675 dinárt, megélhetésre nem marad semmije, mert a tiszta keresetnek több mint 100%-át fizeti adóba, mig a háboru előtti időben a tiszta keresetnek csak az egyötöd részét fizette.

A negyedosztályu kereseti adó

A negyedosztályu kereseti adóvallomások közszemlére tételével kapcsolatban többször szóvátettük az adókivetés igazságtalanságát s azt, hogy a fizetéshez viszonyitva az adó tulságosan nagy. Az adókivetés igazságtalansága és aránytalansága nagyrészben annak tulajdonitható, hogy egyesek vagy nem adtak vallomást vagy nem jól töltik ki a vallomást.

Negyedosztályu kereseti adót 1925 április 1-től kezdődőleg nem tartoznak fizetni a fizikai munkások (kereskedő- és iparossegédek, gyári- és ipari alkalmazottak), az irodalmi munkálatokat végző alkalmazotak továbra is IV. osztályu kereseti adót kötelesek fizetni. A negyedosztályu kereseti adó egyharmaddal nagyobb, mint a munkások 3.30%-os állami és 1.7%-os önkormányzati adója együttvéve.

Negyedosztályu kereseti adó alá tartoznak a magántisztviselők következő járandóságai: *az állandó készpénzfizetés és a természetbeni járandóságuk pénzbeli értéke,* amelyet a piaci középár szerint számitanak.

Mentesek a IV. osztályu kereseti adó alól ugy a köz-, mint magántisztviselőknél a következő járandóságok: *lakáspénzek, napidijak, utiátalányok, segélyek és jutalmak.* A jutalmak után azonban a vállalat köteles adót fizetni, mert ezek rezsitételnek nem számithatnak.

Jegyzői s papi földek haszonértéke sem adóalap a 88.700/1910. évi P. M. rendelet értelmében.

Mit kell tartalmazni a vallomásnak?

A Pénzügyminiszteri Vezérigazgatóságnak 13.333/1922. számu rendelete értelmében *1921 évtől* kezdve mentesek a magántisztviselőknél is a *személyi és családi* drágasági pótlékok ép oly arányban, mint az állami tisztviselőknél.

Ezen jog érvényesitése érdekében *kötelesek a magántisztviselők* a »Vallomás« beadásának idejében az illetékes előljáróságtól, vagyis ott, ahol a vallomás beadatik, *hivatalos bizonyitványt kérni (amit anyagi felelössége mellett a munkaadó is kiadhat)* a következőkkel: hány családtagja van az adózónak 16 éven aluli és hány 23 éven aluli és hogy ezeknek van-e havi 200 dinár keresetük, illetve vagyonukból ily összegü jövedelmük — vagy nincs. A 16 éven felüli és 23 éven aluli családtagokra nézve iskolai igazgatói bizonyitvány szerzendő be arra nézve, hogy azok iskolába járnak, mert csak ez esetben számitható le a 16 éven felüli gyermekek után eső drágasági pótlék.

Igazolandó az előljárósági (esetleg munkaadói) bizonylatban (a bizonyitvány számának és kiállitási helyének megnevezésével) az *iskolai végzettség,* továbbá a felmutatandó szolgálati bizonylatokkal a szolgálati évek száma. Ezen bizonyitványok csatolandók a »Vallomás«-hoz, amelyek alapján megállapitást nyer a magántisztviselő fizetési viszonylata az állami tisztviselőéhez, vagyis a személyi és családi drágasági pótlék nagysága, amely az adókivetés során a IV. oszt. ker. adó alól mentesittetik.

Ha ilyen módon töltötték volna ki eddig is a »Vallomások«-at és igy szerelték volna fel, ugy nem lett volna annyi panasz az adókivetés ellen. Mulasztást követtek el a pénzügyi hatóságok is azáltal, hogy idejében nem közölték az adózó közönséggel a fenti rendelkezéseket — *vallomásbeadási hirdetményeikben továbbá akkor is, amikor az adathiányos vallomásokat nem adták vissza pótlás végett.*

Ahol a IV. osztályu kereseti adót tul, magasan állapitották meg, ott bizonyára nem vették figyelembe a drágasági pótlékokat — *ilyen esetben lehet adótör-lést kérni* az 50.000/1913. számu adókezelési utasitás 30. §-a alapján az *adónak téves kiszámitása* cimén a pénzügyminisztériumtól a leirt indokok felhozásával.

Mennyi az adómentes járandóság?

Az állami tisztviselőknek 1921 évtől 1923 év végéig annyi összfizetésük volt *dinárban,* mint amennyi 1920 év végén volt koronákban, vagyis 3500 koronáról 3500 dinárra *emelték fel* a fizetést, mig a *személyi és lakpénz pótlékuk napi* 20—25 dinárt tett ki, a családtagok után pedig *napi* 5 dinárt.

1923 év végével pedig annak az állami tisztviselőnek, akinek 1923 évben évi 3500 dinár fizetése és napi 20—25 dinár drágasági pótléka volt, az illetménye felemeltetett évi 6600 dinár alap és 3600 dinár állásbeli fizetésre, ezenkivül évi 1800 dinár lakbérre, havi 800—900 dinár személyi drágasági és minden családtag után havi 150 dinár családi drágasági pótlékra, feltéve, ha a családtagok havi keresete vagy vagyonuk jövedelme a 200 dinárnál kisebb, mert ha az ennél nagyobb, akkor a családtagok *nem részesülhetnek drágasági pótlékban.*

Itt jegyezzük meg, hogy a »Vallomás«-ba ugy az adóköteles, mint az adómentes járandóságok, az arra megfelelő külön-külön rovatokba beirandók.

A fentiek szerint tehát egy érettségit végzett, két családtaggal és tiz évi szolgálati idővel biró magántisztviselőnek 1921 évi 52.000 korona évi összefizetéséből IV. oszt. kereseti adó alá venni csupán 8900 koronát lehet, mig 34.300 korona személyi és 8800 korona családi drágasági pótlékot adómentesiteni kellett volna. Vagyis *a személyi drágasági* pótlék a kisebb állásu magántisztviselőknél *hatszorta,* a középállásuaknál *négy-ötszörte,* mig a középen felülieknél *háromszorta* nagyobb volt 1921 évben, mint az adó alá eső fizetés, mig egy családtagra eső évi pótlék 4400 koronát tett ki.

1922—1923 években pedig a tuloldalt leirt magántisztviselőhöz hasonló állami tisztviselőnek a fizetése (akinek a fizetéséhez alkalmazkodik a magántisztviselő fizetése is) ugyanannyi volt, illetve *maradt, csupán a személyi és lakpénz* pótléka emelkedett évi 34.200 koronáról 38000 koronára, mig egy családtagnak az évi drágasági pótléka 4400 koronáról 7.300 koronára emelkedett.

Eszerint a peldaként felvett tisztviselőnek 1922—1923 években sem lehetett több az emlitett tisztviselőnek a IV. oszt. kereseti adó alapját képező fizetése, mert a drágasággal csupán a drágasági pótléka emelkedett és nem az adó alá eső törzsfizetése. Tehát 8900 korona fizetés marad továbbra is adóalapnak, mig a személyi s lakpénz pótlék emelkedett 8000 koronára és a két családtagra eső pótlék 14600 koronára, vagyis az összjárandóság 1922—1923-ban lehetett 103.500 korona = 25.875 dinár, tehát egy hóra kereken 2160 dinár. Az adó alá eső 8900 korona utáni IV. oszt. ker. adó kitesz = *316 koronát.*

1924—1925 és 1927 évekre pedig ugyanazon fizetési skála szerint adóztatandók meg a magántisztviselők, mint amilyen járandóságai voltak az állami tisztviselőknek 1922—1923-ig és nem lehet azokat viszonyitani az állami tisztviselők 1924—1927 évi fizetéséhez, mert akkor még nagyobb lenne a magántisztviselők adója.

Az adóvallomások beadásánál helyesen tennék a vállalatok és tisztviselők, ha a fentiek figyelembevételével járnának el, a most müködő felebbezéseket intéző *adó-bizottságoknak* pedig fentiek is szolgálhatnának támpontokul.

Tudnivalók a tőkekamatadóról

Most kezdődik majd a tőkekamatadó kivetése. Minthogy a legtöbb adózó nem tudja, hogy sokszor olyan követelés után is éveken át meg van terhelve tőkekamatadóval, amely követelés már nem áll fent, szükségesnek tartjuk a tőkekamatadóra vonatkozó főbb tudnivalókat közölni.

Az adó alapja a kézizálogra, kötelezvényre, váltóra, vagy személyi bizalom alapján adott *kamatozó* kölcsön, vagy

életjáradék s bizonyos kötvények kamata, illetve osztaléka.

Adó alá vonhatók: az életjáradék, a melyet valaki vagyon, vagy vagyonrész átengedéséért kap, az elvált nő nőtartásdija, a vételár, vagy haszonbérhátralék, ha az után az adós kamatot fizet, a bérbeadott gyógyszertárak dija. Pénzüzérek, ha ezzel üzletszerüen foglalkoznak, a telekkönyvileg biztositott követeléseik után tőkekamatadót, egyéb kamatjövedelmeik után III. osztályu kereseti adót fizetnek.

Mentesek a tőkekamat adó alól: Az életjáradék, amelyet valaki özvegyi jogon földhaszonbérletből, vagy eltartásból származtat, az ideiglenes nőtartási s a megitélt gyermektartási dij.

Külföldiek belföldről származó kamatjövedelme szintén adómentes, ugyszintén a részvények osztaléka.

Községek a vadászati és halászati jog bérbeadásából kapott összegek után, ha ezt a költségvetésbe felveszik közigazgatási célokra, nem fizetnek adót s ugyszintén, ha a férj és feleség közt nincs különvagyonkezelés, az egymástól származtatott kamatjövedelmek után nem fizetnek kamatadót.

Ha a váltókezes a nem fizető adós váltóját magához váltja, az igy szerzett követelés kamatai után nem fizet adót.

Az áruhitel biztositására adott kötelezvények és váltók kamatai.

Az árvapénztárban elhelyezett tőkék kamatai csak akkor kamatmentesek, ha a tőke pénzintézetnél van elhelyezve, ellenben kamatköteles, ha magánfeleknek van kiadva.

Nem kell tőkekamatadót fizetni a felebbezett ügyvédi, mérnöki, orvosi s haszonhonóráriumok után sem. Figyelmen kivül hagyandók továbbá a peres ügyből követelt tőkék kamatai is.

Mentesek a tudományos, közmüvelődési, jótékonysági, közegészségügyi célokra szolgáló alapok kamatjövedelmei.

A humor határán van a törvénynek az az intézkedése, hogy az, akinek *évi összjövedelme nem haladja meg a 630 koronát, nem fizet kamatadót* a kamat jövedelmei után.

Ez az intézkedés 1875-ben került a törvénybe, azóta a 630 koronát nem valorizálták.

Az adóalap az elmult naptári évben élvezett kamatjövedelem, 1927-re tehát az 1926-os alapon fizetendő az adó. A tőkekamatadót annál a községnél irják elő, ahol a kamatot élvező lakik.

Helyesen cselekedne minden adózó, ha megtekintené a községnél levő tőkekamatadó lajstromot, hogy nincs-e felvéve adózásra olyan követelések után, mely már rég megszüntek, vagy mentesek, ha igen, kérje ezek törlését 25 dinároS bélyeggel ellátott kérvénnyel.

Peresitett követelések tőkekamatadója függőben tartandó.

A munkásadó befizetését a pénzügyi hatóságok most fokozottabban ellenőrzik; pénzügyi közegek jelennek meg a munkaadóknál, hogy ennek az adónak a befizetéséről meggyőződjenek. Minthogy a közönség egy nagy része még ma sincs tisztában ennek az adónak sem kiszámitásával, sem fizetési módjával, szükségesnek tartjuk közölni a következőket:

Minden fizikai munkás — nemre és szolgálati beosztásra való tekintet nélkül — tizennyolcadik életévének betöltésétől hatvanöt éves koráig, ha *évi* keresete ötezer dinárt meghalad — a természetbeni járandóság pénzértékével együtt — tartozik munkásadót fizetni. Fizetni tartoznak tehát a müvezetők, főgépészek, főmolnárok, valamint a házicselédek is. *Mentesek* a munkásadó fizetése alól *a mezőgazdasági napszámosok,* azonban azok a napszámosok, akik nem kizárólag a mezőgazdaságban dolgoznak, kötelesek évi átlagos keresetük után adót fizetni. Ezeknek adóját *az adókivető bizottság állapitja meg.* Az egyéb fizikai munkás adóját a *munkaadó tartozik levonni* és az állami adót a Financijszka Upravánál, a községi pótadót a községi adópénztárba tartozik befizetni.

Ipari vállalatok, pénzintézetek, szállodák, nagykereskedők, épitési s egyéb vállalatok kötelesek a munkásaikról az ugynevezett »*Spisak*«-ot kiállitani *két példányban.* Ilyen »*Spisak*« nyomtatvány megrendelhető a Minerva-nyomda rt.-nál Szubotlcán. A »Spisak«-ot minden hónapban két példányban kell kiállitani.

A Spisak-ba felveendők a tizennyolc éven aluli és hatvanöt éven felüli munkások is. Ezekre vonatkozólag azonban az adókat az egyes rubrikákba *nem kell beirni,* csupán a »Jegyzet«-rovatban kell feltüntetni a születési évet, hónapot és napot, illetve meg kell emliteni, hogy évi keresetük nem tesz ki ötezer dinárt.

Az adó havonként utólag fizetendő. *A tulóra nem esik adó alá.*

A kis kereskedők, iparosok, földbirtokosok (ez utóbbiak évi fizetéses béreseik után), magánosok (házicselédjeik után) és egyéb munkaadók az év elején beadott vallomásuk alapján *negyedévenként tartoznak az adót megfizetni.*

Az adót a munkaadó jogositott a munkás fizetéséből levonni.

Minden fizikai munkás részére az adó befizetése alkalmával adókönyvet állitanak ki. Ezt a munkaadó veszi kézhez és ha a munkás a szolgálatot elhagyja, a munkaadó köteles az adókönyvet kiszolgáltatni. Az a munkaadó, akihez a munkás szolgálatba lép, az adókönyvet átadni tartozik. Ha valamely munkás szolgálatbalépéskor nem tudja az adóbefizetését igazolni, *szolgálatba léphet,* az uj munkaadó a legközelebbi alkalommal beszolgáltatandó »Spisak« jegyzetrovatában köteles ezt a tényt felemliteni. Ha pedig az adót nem Spisak-kal, hanem negyedévenként fizeti, a munkás munkábalépte után három napon belül köteles bejelenteni a pénzügyi hatóságnak.

Azok, akik természetbeni lakást élveznek, a pénzbeli fizetésükhöz a lakás ellenértéke fejében havi 60—120 dinárt, az élelmezésért havi 240—480 dinárt kell felszámitani minőség szerint.

A munkásadó 1925 április 1-től van életben s ettől a naptól kezdve a munkás nem köteles negyedosztályu kereseti adót fizetni.

Az állami adó 3.3%, a községi pótadó maximuma 1925-re 1.6%.

A községi és vármegyei pótadó százaléka a munkásadónál a következőképpen számitandó: 0.50 alapszámot szorozni kell a községi s vármegyei pótadó százalékával, a kapott számot 10.000-rel osztva kapjuk az illető községben fizetendő önkormányzati adók százalékát.

Példa a kiszámitásra a következő: az 1925. évi április-junius hónapokra szóló pénzügyi törvény 52. §. szerint a községi pótadó maximuma (magasabb százalékban való szedését csak a noviszadi tartományi pénzügyigazgatóság engedélyével lehet), mig a vármegyei pótadó Bácskában 1925-re 15%-ban, az iskolai adó 5%-ban lett megállapitva. Ezek szerint tehát 300 + 20 = 320 × 50 = 16.000: 10.000 = 1.60.

Az a munkás, akinek 100 dinár heti fizetése van, tartozik fizetni állami adóba 3 dinár 30 parát, összes pótlékba maximum 1 dinár 60 p., összesen 4 dinár 90 p. Azokban a városokban, mint például Velikibecskerek, ahol a pótadó 270% volt, néhány parával kevesebb.

Egyes pénzügyi hatóságok a Spisakra 5 dináros bélyeg ragasztását követelik. Ez a követelés nézetünk szerint alaptalan, mivel csak *a vallomásokra kell 5 dináros* bélyeget leróni, már pedig a Spisak nem vallomás.

Épugy *szabálytalannak* találjuk, hogy azoktól az adózóktól, akik munkásadójukat negyedévenként tartoznak beszolgáltatni, *minden negyedévben követelik a pénzügyi hatóságok a vallomás beadását,* holott a pénzügyminiszter 26.581/925 rendelet 7. §. világosan kimondja, hogy a kiskereskedőknél, iparosoknál, gazdálkodóknál s minden más foglalkozásu munkaadóknál alkalmazásban levő munkásokról a *vallomás évente január havában adandó be,* tehát *évente egyszer.*

Ha a munkások évközben változtatják is gazdájukat, adójukat az eddigi adókönyvecskéjük alapján fizeti tovább a későbbi munkaadó.

PÁRISI PORTRÉK

FELICIEN CHAMPSAUR

A harmadszori csengetésre galambősz, ingujjas bácsika nyitott ajtót és én a kezébe nyomtam névjegyemet.

— Jelentsen be Champseur urnak.

Az aggastyán elnevette magát:

— Már be is van jelentve. Legyen szerencsém — és karonfogva kisért a dolgozószobájába.

— Nincs itthon az inasom — mentegetőzött — egyedül szeretek lenni, ha dolgozom.

Mintha csak azt mondaná: »nincs nálam aprópénz.«

A hatvanéves Felicien Champsaur egyike Páris legnépszerübb regényirőinak. Könnyen, pikáns irásait mindenütt ismerik. Egy ledér Maupassant ő, de kedélyesebb megbocsátóbb, aktuálisabb. Társadalom-javitó regényei nem okoznak lelkiismeretfordulást a legelvetemültebb gonosztevőnek sem és nem fekszik meg a lelkét lidércnyomásként. Rövidebben: népszerü regényiró, aki azonban nem mindig szolgál rá a népszerüséggel egyértelmü lekicsinylésre.

A gázkályha mellé ültünk le. Az öregur halkan csevegett. Az Andersen-mesék hősei ilyen tiszta kellemes öregek, csak még a hófehér szakáll hiányzott és a vadregényes táj.

— Szent Habakuk az életemre kiváncsi? Rögtön, rögtön, csak egy kis rendet csinálok a multamban, de előre is kijelentem: ne tápláljon vérmes reményeket. Nem követtem el egy fél gyilkosságot se, nem vagyok morfinista, börtönben se ültem, sajnálattal kell bevallanom: becsületben őszültem meg! *(Elpirult.)* Tizennyolcéves koromban irtam első regényemet, a *Dinah Sámuelt.* Utána egy siker-regényt a »Larriviste«-ot .Ötszázezer példányban fogyott el. Valódi nagy siker volt. Összesen ötven müvem van. Leggkedvesebb kötetem a »Mámoros szivek.«

— Sarah Berhard és Morris Bernard szerelme?

Ravasz mosoly a bajusz alatt:

— *Azt beszélik,* hogy őket irtam meg benne. Én hivatalból nem tiltakozom a pletyka ellen. Mindig élő alakokat szerepeltetek. Most fejeztem be nagy trilógiámat. Közös cimük: »Az utálat.« A szerelem és a nemek harcáról szól.

Az ember kegyes prédikációkat néz ki ebből az angyali öregurból, ám a javithatatlan Don Juan a nemek harcába avatkozik be. Vén kujon bárányborben.

— Egy táncosnő szerelme egy majommal. Tudja olyan ugrifüles vadóc.. Kisleánya születik, normális, csinos gyermek, aki megnyerhetné akármelyik amerikai szépségversenyt. Darwin mellett .török lándzsát. Jó az ilyen tudós az elméleteivel. Legalább lehet szidni, vagy védelmezni egy regény erejéig.

Kacagott. Jóizüen, mint aki az orránál fogva vezeti a világot.

— Ötleteim? Husz évre valók! Nézze ezt a fiókot. Csordultig van jegyzetekkel. Az igazi munka *csak most következik.*

Olyan tarkalelkü ez az ember, akár a regényei. Tisztelői *Lottihoz* hasonlitják, de ő *Boccacciót* és *Casanovát* vallja mestereinek. Jókedélyü és jó kondicióban van. Monomániája nem fékteleu, még csak nem is terjed tul a legális iro-dalmi önimádás határain. Mindenesetre: megvan győződve róla, hogy nagy müvész, akit kora nem méltányol érdemileg. Mert csak pénzt ád neki és nem helyet az akadémiában.

— Mikor megfogamzott bennem a téma, a szülés előtt elvonulok vidékre. Ó, az irás csudás dolog, életet adni a holt betükbe, hogy visszhangozzon a némák szivében is. Regényeimet hosszu studiumok előzik meg. Most a filozófiát bujom, pszichológiát és Egyiptomot tanulmányozom.

A tudás birodalmáról ugy beszél, mint más lábbal tapodható földi országokról.

— A történelmet és a kulturát cukrozva kell beadni, máskép nem izlik a mai közönségnek.

Felicien Champsaur, Páris kivénhedt cukrásza, filozófiát és szerelmet adagol ennek a gigászi gyermeknek. Kezében mézesmadzag, amelyen falánk olvasók csüngnek. Ami az orvosok közt a kuruzsló, az ő a hivatásos irók seregében. De jótékony, gáláns és ártalmatlan. A medicinájába nem is hal bele a páciens, ha már nem gyógyul meg tőle.

— Szeretem az életet. *A szivem most is huszesztendős* — és belekönnyölt egy majombőrös párnába.

A szobája valóságos muzeum. Nippek, képek, szőnyegek, ezüst, bronz, márvány, ében és elefántcsont szobrok. Akárhová nyul az ember, müremekbe botlik. Kilincsek, tükrök, ablakok, ajtók, mind felbecsülhetetlen értéket képviselnek. Egy párna: latin orgiák. A menyezeten csillagok, amelyek a sötétben foszforeszkálnak. Falfreskó: egy nő, a francia Ágnes asszony, aki véres leplét mossa. Még a kályha ellenzőn is klasszikus képek: a szerelem Japánban, Kinában, Egyiptomban, Szudánban, az ókorban és a jelenkorban. Üvegre festve, párnára hímezve. Ez együtt, marokra fogva: Champsaur müvészete. És minden sarokban egy isten. Buddha Brahma, Mohamed, Mózes, Apolló, Jupiter, Vénus, az egész Olympus, a középkor tüzes szentjei, Metisztó és körötte félkaréjban bájos angyalok meztelenül, ugy, ahogy a jóisten keze alól kiszabadultak.

— Tele vagyok istenekkel — mondta szinte exkuzálóan — ha engem nem is kedvelnek, én mégis imádom őket és áldozok valamennyinek. Egyik bizonyára pártomat fogja majd.

Nincs a hangjában semmi frivol perfidia. Egy százhitü lélek a XX-ik században. Vannak csalódott emberek, akik semmiben sem hisznek. Ám Champsaur *mindenkivel jóba akar lenni.*

— Nézze — vezetett a másik szobába — *Bourdelle szobra!* És az a kép ott Louis *Legrand* portréja rólam. A többi figurák: *regényeim hősei.* Minden regényalakomat megmintáztatom. Mert az én regényeim valóban megtörtént, az életből vett esetek. Néhány alakom még ma is él.

— Hogy nem fél ennyi eleven kisértet között egyedül?

— A legjobb barátaim ők! *Még akiket megöltem és meggyaláztam, azok is szeretnek.*

A könyvtára monumentális. Akár egy diadalkapu. Négy kötetet adott emlékbe. Mig a dedikációkat irta idegsokkosan reszketett a keze és a toll ugrált gyönge ujjai között.

— *Igy fizettek az istenek* — mondta könnyed maliciával és leitatta a pacnikat.

A csengő ránkkiáltott. Az iró kiment ajtót nyitni és egy fiatal, szép, szőke leánnyal tért vissza. A bemutatkozásnál megkérdeztem:

— Szintén regényalak?

Az öregur zavartan, kicsit kipirulva:

— Igen. De még nem kész regény, csak az első fejezetnél tartunk.

Kedves jó Felicien Champsaur! *Ahogy én látom, nem is jut tovább az első fejezetnél.*

Tamás István

Világsláger! Most érkezett!
LOEVE-RADIO-
készülék, többcsövü lámpák (Mehrfachröhre) és alkatrészek
AUDION Ing. G. Deutsch
Novisad, Jermenska ul. 3. 11440

Somlyó Zoltán:

Egy Rodin-akthoz

Mint tengerhabbal szegett labdarózsa,
mely ringva reng a mélynek fövenyén,
itt kacérkodsz a szoba zord falárol:
ó, mért vagy rajz? Ó mért nem vagy lenyém!
Az arcodon szemérmes-bus mosoly van
és méla árny a csók kies helyén...
Lámpám kigyulva, minden este nézlek
tág szemével a vérbeborult észnek...

Néhány vonás a szent müvészirónnal,
pár karcolás, néhány völgy és halom;
alatta mintegy ravatalra dölve,
borzas fejem az iróasztalon.
És elvesztem a tért, amelyben élek
és elnémul a gyatra percmalom...
És béna kézzel, lent a képnek alján,
tapogatok az aktnak pár vonalján...

Ott kis cipőcske volna, szép kivágott,
hegyes kis orr, és antilop-betét.
Megbolonditná a bolond világot,
mely megbomlottan borulna eléd.
Opálbokáid táncra lengenének:
ó, vágyakat felrázó szüz minét...
De — meztelen, mint angyalok az égben.
S mint kis virág a széles mindenségben.

Följebb harisnya simulna a börhöz,
selyempókháló, könnyü, mint a hab...
mint a tiéd... a vér illatszerével
locsolva enyhén s vérnél pirosabb
ottlenn a térdnek gömbölyü oválján
az atlaszkötő, müremek — darab...
Mit szép kezed pirulva igazitgat —
De meztelen... fantáziát nem izgat.

Be ártatlan a két tejfényü oszlop:
a két comb, a test bezárt bapuja!
Fehér selyemből volna rajta holmi,
melyen átfénylik a bőr, a puha.
S köröskörül a csipke patyolatszin,
mint nyári kertben álmodó thuja...
De — meztelen... Szemembe vág a lénye,
nem száll belőle titkok hő reménye...

A testnek áldott, misztikus középje,
Rodin-delejjel meglehellt csipők!
Miként a földet átölelő délöv —
röhögne rajt a szoknyahős — ripők.
Mit tudhat ő az isteni csipőkről,
szent bölcsőkről vajj mit tudnak ők!
Forró lengő burnuszba öltöztetném...
De — meztelen. Nem bóditja az elmém.

S a váll s a nyak s a mell kis vajszigetje,
e lágyan árnyas-völgyes havas ut;
amely cikázva omlik le szeliden
s a tekintettel le a mélybe fut.
Ó, hol az álmok drága hüs szövetje,
mely eltakarva, megmutatni tud?!...
Mert meztelen, mint csillagok seregje,
vagy tengeren a felborult dereglye...

De lám... ez arc... a hajnak mámorában...
ez a tiéd!... előlem takarod!...
Elémrajzolt a müvésznek irónja
s hogy igy meglássalak: nem akarod.
És ijedtedben behuzod a vállad
s, magasba rántod karcsu két karod...
Ó, nem kell semmi... csak az arcod lássam!...
A többit: majd megálmodom csudásan...

Bucsu a hosszu nadrágtól

1.

Párisban kiadták a jelszót: *Le a hosszu nadrággal!* A férfidivatban uj korszak kezdődik. Bealkonyult a pantallónak.

A tulzások mindig megbosszulják magukat. Az idei divatreakciónak, a lötyögősen bő, szoknyaszerü nadrágnak a reakciója nem maradhatott el, s a visszahatás radikális nem állt meg, csak a nadrág teljes eltörléséné.

Jön a bugyogó!

2.

A francia divatsoviniszták nem nézhetnek tétlenül zsebre — nadrágzsebre — dugott kézzel, hogy a nadrágreformmal más metropolis ajándékozza meg a világot, ne Páris.

Az utolsó órában adta ki a jelszót Maurice de Waleffe.

Már fenyegetett a veszély, hogy Anglia, amely amugyis vezet a férfidivat terén, most is megelőzi a csatorna innenső partjának szabászlángelméit azzal, hogy kötelezőnek deklarálja a térdnadrágot.

A tipp elvégre kézenfekvő.

A rövid nadrág, *mint mondani szokás*, a levegőben lógott...

3.

Franciaország legelterjedtebb napilapja, a »Le Journal« első oldalon, vezércikknek közli Walaffe harci riadóját.

Az illusztris bugyogó publicista azzal a históriai megállapitással kezdi elmefuttatását, hogy a hosszu nadrág, ez a szabászati szörnyüszülött, tulajdonképen parvenü még száz esztendős sincs, hiszen csupán az 1830-as polgári forradalom után terjedt el szélesebb körökben. A neve — pantalon — szintén csak azóta nyert polgárjogot a francia nyelvben, ahová eredetileg mint gunyszó kopogtatott be. Az olasz komédia-triásznak volt beltagja Arlecchino és Bajazzo mellett a harmadik állandó figura, a kürtőnadrágos doktor Pantalon és eleinte bizony csak a suszterinasok kiabáltak az uralomrajutott harmadik rend gigerliskedő polgárja után, hogy *Pantalon! Pantalon!* . . . Azelőtt Culotte à la hussarde-nek, huszárnadrágnak hivták a franciák a hosszu nadrágot, a cikkiró szerint azért, mert a magyar huszárok hurcolták be azt a járványt Párisba. Ez az állitás kissé meglepően hangzik, de tény, hogy egyidőben a magyar lovassági egyenruhához nem tartozott hozzá a jellegzetes feszes, csizsmába-bujtatott, zsinoros nadrág. Ilyenformán lehet, hogy igaza van a bricseszszakembereknek.

4.

Különben sem fontosan a nadrágkérdés eldöntésénél a történelmi érvek. A pantalló személyes ellensége, Walaffe is csak másodsorban emliti ezeket. Nagyobb sulyt helyez a — politikai argumentumokra.

5.

A hosszu nadrág — mondja — a polgári rend testvérisége és egyenlőségideáljának kifejezője a divat terén.

A pantalló uniformizál. Egyenlősit.

Eltünteti a fennálló osztálykülönbségeket a csámpás pipaszárláb és az izmos sportvádli között.

A szabadság-ideálnak azonban valóságos arculcsapása. A láb rab benne.

6.

A nadrágölő bugyogó-lovag individuál-anarchista.

Erősen fasiszta zamattal.

— Kétszázmillió latin szeme tekint Párisra, — fejezi be cikkét igazi francianacionalista pátosszal — hogy átengedjü-e teljesen a férfidivat terén a hegemóniát az angoloknak, vagy végre: cselekszünk!

Megjegyzendő: kétszázmillió latin kissé sok, még akkor is, ha a spanyolokat, mórokat, portugálokat, délamerikaiakat, a törökországi szefárd-zsidókat, sőt a románokat is beleszámitjuk.

S ha feltesszük, hogy mindezeknek más dolguk sincs, mint szemüket a párisi tailor for gentlemanekre meregetni.

7.

Az esztétikai szempontok, amikről monsieur Walaffe hallgat (talán mert feleslegesnek tartja erről sokat *locsogni*, hiszen franciáknak ir s honfitársai született divatesztéták) mindenesetre a rövid nadrág mellett szólnak.

A pantallót az ember szépségérzéke száz év alatt sem tudta bevenni. Ronda. Buta. Kényelmetlen.

8.

Ha a rövid nadrág offenzivája megkezdődik, *nem lehet kétséges az eredmény.*

A hosszu nadrág ugy el fog tünni, mint a nők hosszu szoknyája és hosszu haja.

Az átmenet nehézségeire természetesen el kell készülni.

Mit fognak csinálni például a férfiak Németországban, ahol még ma is hosszu textilnemüt hord a nadrág alatt mindenki?

Egy darab kilóg majd a nadrágból.

9.

S hova lesz a serdülő ifjuság nagy szenzációja, az első hosszu nadrág?

Ezt esetleg ugy kell megoldani, hogy tizenhatéves korukig hosszu nadrágot viseljenek a fiugyermekek és akkor kapják meg az első rövidet.

Majd csak lesz valahogy . . .

10.

Isten veled, hosszu nadrág!

(d. t.)

TERE-FERE

Az utolsó regényes költő. Jean *Richepinnel* eltünt a föld szinéről az utolsó regényes költő is. Ő külsejében, lelkében egyaránt a régi romantikusok törvényesen leszármazott kései ivadéka volt.

Amikor a napoleoni birodalom részeire bomlott, a vihar rázta Franciaországot, a communárdok vörös soraiban harcolt, akik azt hitték, hogy hazájukat a szégyentől mentik meg, de csak uj bonyodalmakba döntötték. 1870. és 1880. között még váltig virágzott a kócos, titánkodó irodalom, költők akkoriban a Montemartre lankáin laktak, siralmas vityillókban, egy kertcske közepén, melynek ma már nyoma se maradt.

A borzas, kuszált szakállu költő szobájában mindössze egy rozoga szék volt, egy asztalka, melyen gyertyatartó nélkül» lobogott a viaszgyertya, egy szalmazsák, pár halom szalma, melyen két kutyája aludt. Richepin a gyertya pisla világosságánál irogatta zengzetes, keményen kikalapált verseit.

Térdén felül érő, élénkszinü skót szoknyában járkált a körutakon, leginkább abban lelte kedvét, hogy kutyáit idomitotta. Szerette a cirkuszt — amit cigány származásával magyarázott — istenitette a bohócokat, a csepürágókat.

— Az erőmüvészek — mondotta — pár pillanatig tartó mutatványért a legnagyobb fáradtságot állják ki, gyakorolják izmaikat, iskolázzák idegeiket, farkasszemet néznek a halállal. Ha mi is ennyire megtennők kötelességeinket, megannyi remekmü születne tollunkból.

Egyébként több izben föllépett a cirkuszban is, ott mondotta el verseit, oly igaz hévvel, hogy szereplése sohasem vált nevetségessé.

Később felöltötte a zöld frakkot, bekerült az akadémiába, szorgalmasan eljárt üléseire. Különösen a nagyszótár érdekelte. Legutóbb az akadémikusok azon vitáztak, vajjon fel kell-e venniök a nyelvkincsbe azt az egytagu francia szót, melyet Waterloonál mondott Cambrone tábornok (amely a mi nyelvünkben is egytagu szó), *Richepin*, az egykori káromkodások és szitkok költője egész lelkével védelmébe vette ezt a rövid kis szót. Neki köszönhetjük, hogy az akadémia fémjelezni fogja.

Kalinin, az orosz disz-paraszt. Egy moszkvai élclapban gyakran szerepel egy paraszt, aki a televényföldön áll, szőke kalászkoszoruk között, a háttérben egy fatörzsekből álló kunyhócskával, meg egy szélmalommal. Kezében sarló. Szeme mosolyog a jó aratásra. Orrán okuláré. Ő a szovjet diszparasztja, Kalinin.

A bolsevizmus nagy erőfeszitéseket tett, hogy a szovjet iránt bizalmatlan parasztságot megnyerje s a kisgazdát a városi munkásság fegyvertársává, testvérévé tegye. Kalinin személyében találták meg azt az orosz parasztot, akinek arcképei mindenütt láthatók. Ő az eleven lobogó.

Mikor *Szyerdlof* meghalt, Lenin őt idézte például, mint aki a szovjet eszményének megfelel. Kalinin belekerült a szovjet góthai almanachjába, ahol, a vörös főnemesek nevei szerepelnek.

Ez a paraszt parasztmódra beszél a társaival, de bizonyos tetszelgéssel emlegeti a cári uralom alatti szenvedéseit, a szibériai számüzetést, a börtönöket, emellett a gyárimunkást is barátian köszönti.

Csakhogy a tömeg nehezen ért meg bizonyos dolgokat. Ha Kalinin ennyire példakép s ily ily magasban van, hogy lehet paraszt? Hiába beszél, hogy ő is közülük való, a muzsikok némán rázzák fejüket, elfordulnak tőle. Amikor a népgyüléseken szónokol az egyenlőségről és a földosztás üdvös hatásáról, azok, akik nem kaptak semmit sem a polgárság birtokaiból és ma is épugy éheznek, mint annak előtte, igy kiáltanak közbe:

— Te persze azt hiszed, hogy egyenlő vagy velünk, mert tegezel bennünket. Ne járj automobilon és éhezz ugy, mint mi, akkor leszel az elvtársunk.

*

Ikarus — beérkezett. Párisban megtartották az aviatikának immár tizedik kiállitását is. Fölvonultak a németalföldi, — *masztodon-szerü* repülőgépek, egy olasz igen gyors aeroplán, aztán az angol repülés büszkesége, mellyel az óceánokat lehet átrepülni, aztán az a csodálatos masina is, mely 5400 kilométert tett meg egyfolytában, minden leszállás nélkül.

Aki megtekintette azt a kiállitást, voltaképen azon bámult el, hogy már a tizediket látja. Ez az ipar és az a láz,

A SZENT RÓKUS LÁBSÓS-FÜRDŐ

Elegendő, ha egy csekély mennyiséget a Szt. Rókus lábsóból beleteszünk egy lavor meleg vizbe és áztatjuk a fájós lábat 10—15 percig. Ezen idő mulva a láb dagadtsága, zuzódása, a kinzó égető érzések, legmakacsabb fagyások egy csapásra megszünnek és többé ujra el nem kezdődnek.

Hosszabb áztatás megpuhitja a tyúkszemet és bőrkeményedéseket annyira, hogy azok könnyü szerrel, kés vagy beretva nélkül eltávolithatók.

Meg lehet Ön győződve, hogy a Szent Rókus-Lábsó a legelhanyagoltabb lábat is tökéletesen uj á alakitja, ugy, hogy a szük cipő, sőt az uj cipő is épen oly n kényelmes lesz, mintha évekig hordta volna.

Egy nagy csomag Szent Rókus-lábsó ára 16 dinár.
Kapható minden gyógyszertárban és dro ériában. Ha nem kapná, forduljon az SHS királyság területére jogositott képviselethez:

NADA drogeria Kolar i Gabrić Subotica, Strossmayerova 2

145

mellyel halad, annyira ujnak tetszik, mintha tegnap keletkezett volna: inkább egy csoda müvének, mint a türelmes erőfeszités gyümölcsének.

Különben szakértők véleménye szerint a kiállitás semmi lányegbe vágó ujitást nem hozott. A gépek egyre tökéletesülnek, azok az ötletek, melyek pár év előtt még ábrándoknak rémlettek, megvalósultak. Mindig nagyobb-nagyobb erőt fejtenek ki a motorok, a légcsavarok kevesebbet fordulnak, az ellenőrző-készülékek biztosak, életveszedelemről már alig lehet szó. Az az utas, aki nem akarja tudni, hogy a fellegek között van, tul a magas hegyek ormán, egyszerüen végigheveredhet a lecsapható ágyakon, alva teheti meg az utat..

Kétségtelen, hogy Ikarius, az istenkisértő hős — beérkezett. Aki még fél a repülés ujdonságától, azt nyilván csak iskolai emlékei kisértik. A kiállitáson szerepelt a repülés története is. Ovidius parabolájától kezdve egészen a mai napig. Ábrák mutatták be *Leonardo da Vinci* repülőgépét. A Krisztus előtti negyedik évszázadban *Architás* megismételte Dedalus kisérletét. A tizennegyedik században egy bencésrendi szerzetes *Olivier de Malmesbury* szárnyat kötött magára, le akart ereszkedni egy toronyból, de eltörte lábát. Kontantinápolyban a tizenkettedik században egy szaracén át akart repülni az arénán, de szörnyethalt. A tizennegyedik században perugiai *Gian Battista Dante* készüléket szerkesztett magának, hogy átszálljon a trasimonei tavon, miután azonban kormánya eltört, ő is lebukott.

De Ikarus mégis — beérkezett!

*

»Védem a nőtleneket!« Angliában, Franciaországban egyre gyakrabban beszélnek arról, hogy az agglegényeket, akik nem alapitottak családot és mintegy sztrájkba léptek a társadalom érdekei ellen, szigoruan meg kell adóztatnia az államnak. Ennek a tervnek Olaszországban is több szószólója akadt. A *Secolo*-ban *Serao* Matilde, a hirneves irónő feltünést keltő cikkben kell védelmükre a nőtleneknek, az agglegényeknek.

— Isten neki, adóztassatok meg minden agglegényt, kopasszátok meg őket, ahogy tudjátok, semmi irgalmat, könyörületet ne ismerjetek, hanem nyomozzatok ki minden nőtlent, minden agglegényt, akárhol bujkál, uszitsátok rá az adódetektiveket is s ha nem akarnak fizetni, akkor árvereztessétek el holmijukat, — de ne nevezzétek őket önzőknek, nemzetietleneknek, hazafiatlanoknak. Sokan vannak közülük, kik ma is örvendenek, hogy nem házasodtak meg s a sokféle sértésre mosolyogva vállat vonnak: sokan vannak közülük, akik örülnek is ennek az adónak, hogy társadalmi bünbocsánatot kapnak általa. De vannak igen sokan szegény agglegények is: nagyon-nagyon sok szegény agglegény van. Ebben a fékevesztett részeg, kegyetlen modern életben igen sok agglegény él, aki harminc évvel ezelőtt, husz évvel ezelőtt minden gondolkodás nélkül elvehetett volna egy leányt, megélhetett volna vele tisztességesen, nem kellett volna félnie, hogy két, három, öt gyermekük születik, mert akkor a lakás, élelmezés, ruházkodás, tanitás, tizedannyiba se került, mint ma. Nézzétek meg a statisztikát: azt látjátok belőle, hogy az agglegények száma ijedelmesen megnövekedett, a modern agglegények nagy száma pedig arra vall, hogy azok, akik nem is szegények, képtelenek lennének eltartani feleségüket, gyermekeiket s ha megnősülnének, csak nélkülözést, nyomoruságot látnának. Aztán hány oly szegény agglegény van, aki fiatalkorában beleszeretett egy lányba, aki megszegte a szavát, otthagyta és máshoz ment. Szegény, szegény agglegény te, ki egy emlékezetes napon, valahol messze futóan találkoztál azzal a nővel, aki feleséged, hitvestársad lehetett volna, azzal a nővel, aki talán téged is szeretett rövid ismeretségtek alatt, de aztán az édes és bolond idill megszakadt, széttört, a nő eltünt életedből, de ott maradt szivedben s te neki áldoztad a magányodat. Agglegény, barátom, szurd le az adót. De aztán kérd meg az embereket, hogy hagyjanak békében a titkoddal, melyet lelkedbe zártál...

*

Mivel gyógyitanak a csodadoktorok? A háboru után se szeri, se száma a csodadoktoroknak. Mindenütt elszaporodtak ezek a hiszékeny önáltatók, vagy minden hájjal megkent kuruzslók és gyógyitanak.

Osty doktor egy francia folyóiratban beszámol tevékenységükről.

Az egyik csodadoktor Toursban a beteg köré krétával kört rajzol, tömjénnel füstöli körül, büvös igéket mond. Mások az altatáshoz, a spiritizmushoz folyamodnak, a szemekből olvasnak, vagy folyadékokkal kurálják a nyavalyásokat. Egy Jacob nevü zuávnak annyi betege volt, hogy hetekkel előbb számokat osztogatott a jelentkezők között. Egy másik a pácienseivel vizet hozatott, melyet megáldott, ebbe a vizbe a betegnek vattát kellett mártania, azzal be kellett dörzsölnie a homlokát. Egy harmadik viszont önborotvával borotválta betegjeinek szőrét, abból a fölfogásból kiindulva, hogy a nyavalyákat a bőr mögött serkedő szőrök okozzák s minthogy azokat nem birjuk kiirtani, legalább a bőr felületén lévőket borotváljuk le.

Néhány csodadoktor a szemölcsöt, a holttetemet selyemzsinórral gyógyitja. Annyi csomót köt a selyemzsinórra, ahány szemölcse van a betegnek, aztán a selyemzsinórt elássa a kertben, mire az elrothad, a szemölcsök lehullanak.

Vajjon meggyógyulnak-e ezek a betegek — kérdezi az orvos. Igen — feleli — gyakran meg is gyógyulnak. Egy fiatalember nagy idegességről, nagy levertségről panaszkodott, dolgozni se tudott. Miután tizenötször fölkereste az önborotvás csodadoktort, teljesen meggyógyult. Miből? Ideges képzelődéséből. Kétségtelen, ezek a csodadoktorok hatni tudnak betegjeik lelkiállapotára. Sok diplomás orvos beéri azzal, hogy megtalálja a kórjelzést és rendelvényt ir, de nem foglalkozik a betegjének lelkével. Ellenben — állapitja meg az orvos — az is kétségtelen, hogy a kuruzslók gyakran vissza is élnek sugalmazásukkal, ugy hogy betegjeik belepusztulnak.

*

Mérges benzinfellegek. Azok a kék, rosszillatu fellegek, melyek az automobilok után szállnak, nemcsak orrunknak kellemetlenek, hanem egészségünknek is.

A párisi méregtani intézet igazgatója tüzetesen tanulmányozta a kérdést s megállapitotta, hogy a tökéletlen elégés folytán minden liter benzin 560 liter szénsavat, ugyanannyi széndioxidot termel.

A széndioxid tudvalevőleg különösen mérgező gáz, halálos ártalma a vérnek.

Párisban körülbelül 60.000 gépkocsi cirkál. Föltéve, hogy naponta e kocsiknak csak kétharmada van forgalomban s hogy mindegyikük csak 5 liter benzint fogyaszt és hogy 500 liter szénsavat, széndioxidot bocsát ki minden liter benzin után, a 40.000 autó naponta körülbelül százmillió liter széndioxidot áraszt el.

Nagy általánosságban a párisi uttestek kerülete 2000 hektár, (vagyis 20 millió négyzetméter). Ebből az következik, hogy az autók naponta minden négyzetméternyi utra 5 liter széndioxidot okádnak. Tekintetbe véve a körülményt, hogy a 2 méter magasságban lévő légréteg minden 2 köbméterjére 5 liter ilyen mérges gáz esik, a keverés oly veszedelmes, hogy halált is okozhatna, ha a széndioxid egy része fölebb nem szállna s el nem tünne a szelek által.

Annyi kétségtelen, hogy azok a rosszullétek, melyek az uccán váratlanul mutatkoznak, anélkül, hogy az orvosok az okát sejtenék, többnyire a benzinfellegek mérges gázainak tulajdonithatók.

ALAKOK

Szakács

(Óriási konyha az ivlámpák lila fényében. Középütt trónol a dupla tüzhely, mely sütőivel, rostélyaival, akkora, mint egy hadihajó. Üstök, rézkondérok, lábasok, fazekak, csuprok. A vágódeszkán, mely iróasztalnak is beillenék, bárdok, kések, nyársak hevernek. Hatásos szinpadi jelmezében, magas fehér turbánjával a tüzhely mellett szorgoskodik a szakács, hórihorgas, sovány, szőke férfi, átfülve a melegtől. Mikor megszoritom a kezét, érzem, hogy forró. Tizennégy éves kora óta süti a láng. Félig már meg van sülve. De azért nem eszem meg. Bemutat munkatársainak.)

— Ez itt a hideg — szakács.

— Furcsa. A konyhalányhoz hideg?

— Nem. ő a mártásokat keveri. Itt a sütő-mester ur, a cukrász, a segéd-szakácsok.

— Miért viseli ezt a fehér sapkát?

— A tisztaság miatt.

— Antiszepszis.

— A bajuszomat is lekötöm. Némely helyütt a szakácsok kopaszra borotválják fejüket, bajuszt se viselnek. Tetszik tudni: a haj.

— Az, amelyik a levesbe hullik? Ez tisztességtelen konkurrencia a humoristáknak.

— Marad még nekik elég irni valójuk. A légy stb.

— Itt csupa férfi szakácsot látok. Mi a véleménye a szakácsnőkről?

— A szakácsmüvészet — ugy látszik — mégis csak a férfiaké. Nem mondom, akadnak jó szakácsnék is, de ezek kivételek. Éppezért beszélnek róluk. Aki azonban jól akar enni, az szakácsot fogad. Arról nem beszélnek. A jó szakács nem csoda. Annak nincsenek »kitünő rétesei«, se »kitünő sültjei«, melyekről hetekig áradoznak, mert mindig jó rétest, mindig jó sültet készit. A nők szeszélyesen, találomra főznek, hangulataiktól vezetve, a véletlen, az ihletőjük. Mi véletlent nem ismerünk. Ahogy nincsenek nagy női zeneszerzők, ugy nincsenek nagy, alkotó szakácsnők sem.

— Hol tanult?

— Négy reált végeztem, aztán mindjárt kimentem Párisba. Ott eleinte nagyon kis pont az ember, legalól kell kezdeni, mig lassankint *chef* lesz belőle.

— Csakugyan ők az elsők a világon?

— Föltétlenül. Mindent ők találnak ki, a többi népek csak alkalmazzák. A békében mi álltunk a második helyen. A németek kotyvasztanak, kontárok, az olaszok pongyolák, az angolok nehézkesek.

— *Brillat-Savarin* azt irja, hogy a jó szakács lesz, de a jó sütőmester születik.

— Igaza is van. Magát a szakácsmesterséget ki lehet tanulni könyvekből, de a sütést, a pecsenyék piritását sohasem, hiába nézünk az órára, csak tapasztalatunk, érzékünk mutatja meg, mikor elég. Ez már müvészet. Tehetség kell hozzá. Némely ember, akármilyen szorgalmas is, egész életében tucat — szakács marad.

— Milyen most az emberek étvágya?

— Ma átmeneti korszakot élünk. A háboru után az emberek lázasan ettek, nem volt oly drága, ritka étel, mely kielégitette volna őket, kárpótolni akarták magukat a sok szenvedésért. Soha annyi tengeri rák, annyi szarvasgombával töltött *Tournedos* nem kelt el, mint abban az időben. Ma egyszerübbek, mértékletesebbek.

— És milyen az ön étvágya?

— Nyáron alig eszem valamit. Különben is eltelek a szaggal, az ételek izlelésével. Reggel kilenctől délután négyig, este héttől éjjel egyig itt kell forgolódnom, minden ételt külön-külön meg kell kóstolnom.

— Van valami divat?

— Sok étel egészen divatját multa. Emlékszik még a Stefánia-sültre?

(Marhasült, melynek közepén keménytojás szeletje sárgállott, mint egy érett fekély.) Ezt ma már sehol se látni az étlapokon, végképp lekerült róluk, akár a »gyökérsült« és sok más hideg hus, melyet leöntöttek mindenféle forró lével. A közönség frisset kiván.

— A töltött káposzta és a turós-csusza?

— Azok halhatatlan ételek.

— Mit gondol Lucullusról, az ő hires lakomáiról, a pávasültről és a fülemüle-levesről?

— Mesék. (Mosolyog.) Meg vagyok győződve, hogy ma a legegyszerübb polgári ebéd is dusabb, izesebb, mint ezek a legendás lakomák voltak. A szakácsmüvészet folyton halad.

— Fecskefészket esznek még?

— Elég gyakran, a levesbe szórják. Kedves inyencfalat a fenyőmadár és a szalonka bele is, a benne levő anyagokkal együtt. Piritott kenyérre kenik. Ez afféle romantika. A gyomor romantikája. Az emberek általában szeretik ételeiket távoli népekről elkeresztelni. Amit mi franciának nevezünk, többnyire nem is francia: a »párisi« Párisban német kolbász, a »francia saláta« salade russe. A »haché«, a husospogácsa *bouchée à la reine*, a tejeskávé bécsi kávé, a bécsi szelet viszont Olaszországban *milanese*. Kolozsvárott egy alkalommal kolozsvári rakott káposztát készitettem, hussal és rizzsel, ahogy nálunk szokás, de kinevettek. Ott nem ismerik a kolozsvári rakott káposztát. Ahány város, annyi szokás. Nálunk száz ember közül egy eszi meg az osztrigát, külföldön száz közül száz. A franciák nemzeti eledelét, a házinyulat bajosan lehet megetetni a magyarokkal. Bécsben a legelőkelőbb családok is eszik a lovat. Itt undorodnak tőle. Nem tudom, miért.

— Azért, mert én egyszer a lópecsenyében találtam egy szem-ellenzőt meg egy ostorvéget s ezt mindenkinek elmondtam. Én vagyok az oka. Énekes madarakat nem esznek?

— Csak fürjet.

— Nyers hust?

— Van egy vendégem, egy gyárigazgató, az a *beafsteket* teljesen nyersen eszi, tojással, vajjal, kavlárral, törött borssal összekeverve.

— Oroszlánpaprikást. Miért nem csinál neki egyszer oroszlánpaprikást is? Milyen gyönyörüen hangzik. Mondja, hallott a növényevőkről?

— Hallottam, de *(Fejét rázza.)* nincs jövőjük.

(Régi magyar közmondás tartja, hogy a szakáccsal nem jó haragban lenni, ennélfogva nem zavarom tovább. A konyhában egyre nagyobb a sürgés-forgás, csörömpölés és larma. Zubog a viz, dohog a láng. Libák és csirkék, pulykák és kacsák párolódnak a zsirban. Petrezselyem, gyömbér éles illata nyilal át a levegőn. Tizenkét szopós malac sápadt holtteste hever egy márvány boncolóasztalon, immár letorrázva és megkopasztva, kis csecsemő állatkák, melyeknek az ujév határozottan rosszul kezdődik, amennyiben az ünnep megakadályozta őket abban, hogy végigfussák disznópályájukat moslékban és sárban, kedélyesen röfögve mind a vágóhidig. Kis halott szemük meginditóan vesz részt ebben a csendéletben. Jó munkát és étvágyat kivánok a szakácsnak. Ő is nekem.)

Kosztolányi Dezső

HORNIMANS TEA
LONDON

101 ÉV ÓTA A LEGJOBB
VEZÉRKÉPVISELET:
ADOLF SCHOSSBERGER
NOVISAD
10527

ha olyan érzékeny kis teremtés vagy. A Habos I. és II. számát majd elküldöm neked, csak légy türelemmel.

Rosenberg Miklós. Dehogy haragszom fiam! Bizonyosan nem jutott a kezemhez leveled s azért nem kaptál tőlem választ. Mostani megfejtéseid is jók. A beküldött rejtvények közül már le is adok egyet. Ügyes fiu vagy.

Pataki Tibor. Versed tele van szellemes ötlettel. Kár, hogy kissé hosszu s ez által kissé döcögőssé vált. Jó megfigyeléseid vannak és idővel, ha gyakorlatod nagyobbodik, egész ügyes verselő leszel. Rövidebb dolgokat esetleg le is közölnénk. Rajta, faragj tovább is, a jövőnek szüksége van ilyen emberekre. Rejtvényeid jók, leadjuk őket.

Brummer László. Rejtvényeid nem elég világosak. Próbálj rövidebb, egyszerübb dolgokat csinálni.

Szatmáry Lilike. Sajnálom, hogy nem láthattam a képeidet, mert hallom a szerkesztő bácsiktól, hogy nagyon szépek. Kelden hozd fel, majd én is megnézem. Vagy pedig ird meg, mikor vagy otthon és majd én elmegyek és megnézem az összes festményeidet.

Malni Zina. Örömmel hallottam, hogy felgyógyultál. Remélem ezután ujra küldesz rejtvényeket és ismét irsz oly szép és kedves levelet, mint azelőtt. A Maca is gondolhatna többet a Habostortára.

Fehér Maca. Ügyes leány vagy. A kézimunkáid mind szépek. Jóleg a hurzós izléses és jól van csinálva.

Schuon Krista. A mese kissé hosszu, de kevés javitással majd le fogjuk közölni.

Stein Károly. Rajzod jó. Küldj be többet is.

S	1 1 1 1 1
S	1 1 1 1 1 1

Kedd
Szerda
Csütörtök **Kolbász**

Kata néni ette a ludjait és gügyögve beszélgetett hozzájuk.

— Úgy, ugy libuskáim ám, ám, ámám. Egyétek a szemet, hizzatok szépen, lesz finom sültecske, jó zsirocska és puha párnácska a tollukból, ha jó kövérek lesztek.

Hallgatja ezt András bácsi a pitvarból és nem állja meg, hogy közbe ne szóljon.

— Jó volna anyjuk egy kis pénzecske is. Lám a szomszéd Mária sok ropogós százast hozott haza a városból, amit a libákért kapott.

— Mit is gondol apjuk, hogy eladjuk ezeket a szép libákat?

— Hát persze, hogy azt. Ügyes asszony bemegy a vásárosba a libákkal, eladja a piacon jó drágán, mindjárt veszi a pénzen percet, gyümölcsöt, azt is eladja jó nyereségre s mikor már összegyült a sok pénzecske, bevásárol télire olcsón keszkenőt, meleg szoknyát és egyebeket. S még pénzt is hoz haza az urának. Az azután az ügyes asszony, aki így csinál, nem az, aki itthon ságog. — Okoskodott s adta a tanácsot András gazda.

Elgondolkodott Kata néni a hallottakon, hiszen jó volna ha ő olyan ügyes volna. De már hogyne volna ügyes. Dizony ügyes asszony ő. Azért hivják talán Gerelyes Katának.

Másnap tel is pakkolt hat libát és elindult a közeli városba. Csak ugy gyalogszerrel ment, az uton elábrándozott, hogy fogják őt irigyelni a szomszédok, mikor megtudják nagy ügyességét. Bezzeg nem fogják mondani, mint azelőtt, hogy azért nincs semmijük, mert élheterlenek. El is határozta magában, hogy ezután sok libát, majorságot fog tenyészteni és a városban jól eladván őket, ott még ügyesen egyebeket is fog árulni s így majd nagy jövedelme lesz.

Szép volt az ut nagyon .amely a városba vezetett, csörgedező patakocska mentén járt Kata néni, a tulsó oldalon tenyves erdő tartott jótékony árnyékot. Bizony szükség is volt egy kis árnyékra, mert a nap már magasan járt és Kata néhit bármily szép remények bizlattak, mégis tudta, hogy a piacon már korán reggel ott kell lennie, ha jó üzletet akar kötni. Ezért szorgalmasan kezdett lépegetni és nemsokára asszony körülvette és rövid alka után, mind a hat libáját jó áron megvették.

— Ez aztán nagyszerü kezdet, most már látom, hogy máma jó napom lesz, — örvendezett Kata néni.

Sketett hamar a pékhez és két nagy kosár perecet vásárolt tőle„ amit jó áron szeretett volna tovább adni. Gondolkozott merre vegye utját, amikor egy nagy épület ablakából diákok integettek és hivogattak: Jöjjön csak néni jöjjön! Be is ment Kata néni a Kollégium ősi épületébe, de alig ért az első folyosóra, egy kis diákszerég vette körül. Kata néni, aki csak néha-néha járt a városban, a nagy zürzavatos beszéd közepette egyik csodálkozásból a másikba esett. A hunczut fiuk ezt rögtön észrevették és hamarosan egész kis előadást rendeztek Kata néninek. Az egyik szavalt, a másik latin olvasmányból mondott fel egy részletet, volt amelyik a számtan tudományát magyarázta, majd másik történelmet, földrajzot. Kata néni csak ámult-bámult engyi tudomány hallatán. Egy éles csengő hangja tétetette magához, ekkor azonban már üres volt körülötte az egész hosszu folyosó, de üres volt a két karján a két kosár is. Azok a gézenguz diákok mesterkedtek itt.

Hangos jajgatásba kezdett, mire az iskolaszolga haragos tenyegetése feleli: Nem tudja, hogy az intézetben tiltva van bármiféle áruk eladása? Oruljön ha büntetés nélkül kimehet innen.

Kata néni ügyeskedik

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ vasárnapi ingyenmellékiete

abotica, 1927. január 16. 2

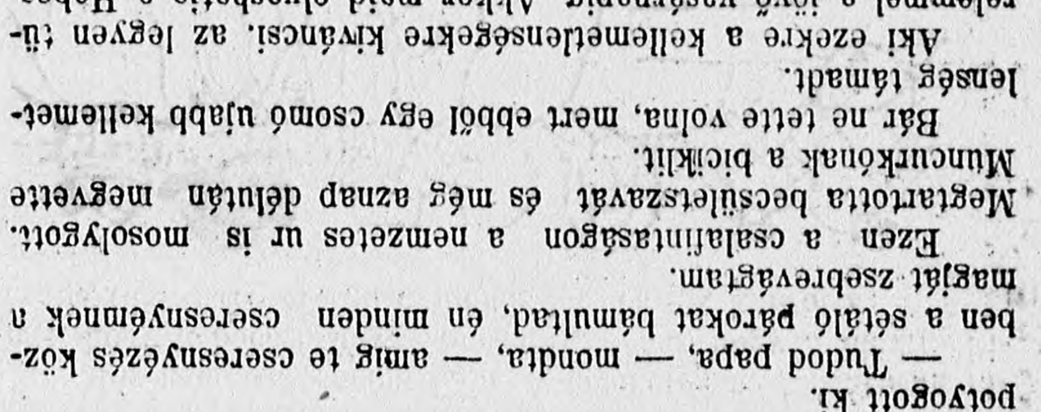

Morgó Mackó esetei

Irta: Kubán Endre

Tizenötödik fejezet,

melyben Muncurkó az ujságból megtanulja, hogyan csapja be az apját és végül biciklit kap.

— Mordizomadta! — fakadt ki Morgó Mackó nemzetes uram, — amióta a városban vagyunk, ezzel a Muncurkó kölökkel mindig csak mérgelődni kell.

A mostani mérgelődés pedig az volt, hogy Muncurkó már két nap óta folyton azzal vekszálta a nemzetes urat, hogy vegyen neki biciklit. Látott pár városi fiut biciklizni és azóta ő is bicikli után veszkődik.

— Nem veszek, — mondta azonban minden kérésére Morgó ur, — nem veszek biciklit.

De Muncurkó csak nem hagyta abba a kunyorálást. Egyik nyári napon ebéd után is a bicikliről lamentált.

— Mordizomadta,— kiáltott rá a nemzetes ur, — fogd be a szádat, mert megeszlek elevenen.

Aztán fogta az uccán vásárolt legujabb lapot és ráparancsolt Muncurkóra:

— Olvasd fel nekem a friss napihireket.

És Muncurkó kénytelen-kelletlen olvasott. Sokféle hir volt ott az ujságban, többek között ez is:

— A cseresznyemag áldozata. Kecskefi Muki tanuló ma reggel cseresnyézés közben néhány magot is lenyelt. Az egyik

Busan hagyta oda a kollégium ódon falait. Ide nem jön többet, határozta el magában Hanem most munkára fel, pótolni kell ezt a veszteséget, ami érte, hiszen csak nem mehet így szégyenszemre haza, mit szólna az apjuk, hogy csak enynyire ügyes az ő Katája.

Kis idő mulva tele volt a két kosara piros almával és finom körtével. El is határozta, ha ezt eladja hazamegy és nem ügyeskedik többet. Kirakta mutatós nagy toronynak, kinálgatni látnivalónak a szép gyümölcsöket. Szoknyája ráncait megigazgatva, leült ő maga is egy nagy kőre s javában számolgatta mennyi nyeresége lesz, ha sikerül mind eladnia a gyümölcsöt. Nemsokára egy csapat fiu közeledett a csalogató piros almák felé. Válogattak, alkudtak s egyszerre oh, jaj, megismerik Kata néniben a délelőtti előadásuk egyetlen közönségét és a már nem létező perecek gazdáját. Mint megvadult csikósereg készakarva felrugták Kata néni kosarait s gurult, gurult a sok szép alma és körte szerte a piacon. Vége volt a nyereségnek, mert a gyümölcs javát mind felszedték a vásott lelkü diákok.

Nagy szomorusággal ment Kata néni hazafelé. Elég volt neki az ügyeskedésből. Az uton még a verebek is kacagva ujságolták egymásnak a nagy vásár történetét. Apjuk mikor meglátta szép reményekkel kérdezte, hogy hát mennyi a nyereség asszony. — Oh, oh! — Kata néni csak lehult a lócára, mint egy szárnya szegett madárka s könnyek között, a sürü csuklásoktól alig tudta elmesélni mi történt s egyre csak ezt sóhajtozta:

— Bár hagytál volna itthon ügyeskedni, minthogy a városba küldtél gágogni.

Igy történt, s Kata néni azóta sem járt a városban.

Anyanyelvünk

Anyanyelvünk szépen zengő,
Elbüvölő arany csengő,
Hárfahang, mely égbe szárnyal,
Andalító csalogánydal,
Erre tanit minket anyánk,
Édes apánk azt hagyja ránk.

Az anyanyelv oly drága kincs,
Melynél drágább a földön nincs,
Ezt a nyelvet, fiuk, lányok,
Igaz szivvel használjátok
Ezt a nyelvet szeressétek,
Soha el ne felejtsétek!

És akkor csoda történt.

— Hurrá, — kiáltotta Muncurkó és a következő pillanatban talpra ugrott, — meggyógyultan.

Már nem volt semmi baja. A nemzetes ur hamarosan rájött, hogy a bocs csunyán becsapta, csak hogy a biciklit kicsalja tőle. Erre Morgó ur dühös lett és ezt kiáltotta:

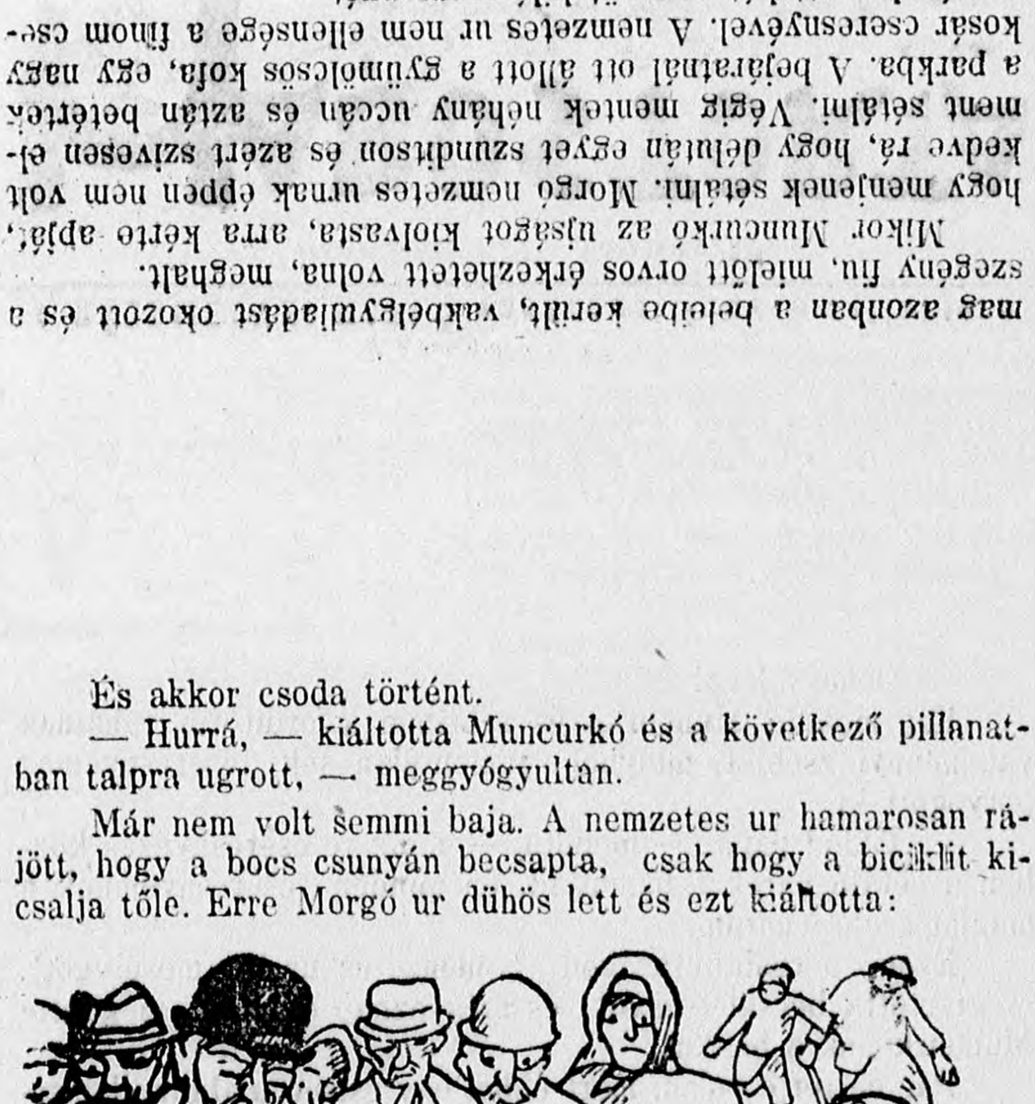

— Nem kapod meg a biciklit, mordizomadta, mert becsaptál!

— Ugyan papa, — mondta kedélyesen Muncurkó, — örülj hogy életben vagyok. Inkább vegyél nekem biciklit, mint koporsót.

— Ebben igazad van, — morfondirozott a nemzetes ut, — de azért félek még mindig, hogy a sok lenyelt cseresnyemagtól valami bajod lesz.

mag azonban a beleibe került, vakbélgyulladást okozott és a szegény fiu, mielőtt orvos érkezhetett volna, meghalt.

Mikor Muncurkó az ujságot kiolvasta, arra kérte apját, hogy menjenek sétálni. Morgó nemzetes urnak éppen nem volt kedve rá, hogy délután egyet szundikson és azért szivesen elment sétálni. Végig mentek néhány uccán és aztán betértek a parkba. A bejáratnál ott állott a gyümölcsös kofa, egy nagy kosár cseresnyével. A nemzetes ur nem ellensége a finom cseresznyének, vett hát vagy öt kiló cseresnyét.

— Mordizomadta, jó lesz uzsonnára, — mondotta mosolyogva.

— Jó lesz bizony papa, — mondotta Muncurkó is és szintén mosolygot, de nagyon huncutul.

A parkban leültek egy padra és miközben nézegették a járókelőket, vigan ették a ropogós cseresnyét.

Az öt kilóból már alig volt egy-két szem, mikor Muncurkó egyszerre felordított:

— Jaj, meghaltok! Végem van!

És ezzel a padról lefordult a földre.

Legutóbbi számban rejtvényeinek helyes megfejtése a következő: **Kiss Ernő, Benedek Elek, Dókor.**

A helyes megfejtésért a jutalmat **Révész György (Debelacsa) kapta.**

Helyes megfejtők a következők: Bellan Mici, Lukács László Silberberg Annuska, Grósz Bözsike, Deutsch Lilika, Scheinberger Annuska, Czobor Erzsi és Eszti, Deutsch Magda Szegő Juci, Blum Vera. Révész György, Schoman Pali, Kiss Dini, Kántor Gizi, Haubner Béla, Jeneí Pali.

Szerkesztői üzenetek:

Sebők Lilike. Leveled nagyon érdekes és kedves. A tényképnek nagyon fogok örülni. Előbb-utóbb a tied, aztán majd elkülödöm én is az engémet és kérésed is teljesitem fogom, ilyen majd reá pár emlékszt. Az egészségedre jobban vigyázz.

alkohol, hogy nyugodtan koccinthatunk!

Egy szendvicsnek leharapta a felét, a másikat oda dugta Tihamér szájába:

— Tudod, ha az ember nagy urakkal eszik, legyen mindig óvatos. A római császárok és a Borgia-pápák, ha valaki nagyon utjukba állt, ebédre vagy vacsorára hivták magukhoz és ott olyan bort vagy gyümölcsöt kináltak neki, amely egyenesen a másvilágra szállitotta őket.

— Oh, csak nem félsz ilyesmitől?

— Méregtől nem. De amint látom, nagyon értesz a bájitalok keveréséhez. Nem akarom, hogy abban az esetben, ha valamilyen szerelmi bübáj áldozata leszek, te másképpen érezz, mint én.

Mind a ketten kacagtak, édesen, csiklandósan és persze, ez alkalom volt a csókra.

Kopogtak az ajtón. Az ördög tudja, hogyan tájékozódik Ádámné arról, mikor jöhet be kopogtatás nélkül, mikor csak előzetes kopogtatás után. De tény, hogy sohasem tört rá tapintatlanul az emberre.

— No, mi az Ádámné, miért jött?

— Bocsánatot kérek, nagyságos ur. Egy uriember keresi, nem tudom sehogysem lerázni, azt mondja, feltétlenül beszélni kell a nagyságos urral, sürgős dolog.

— Miféle ügyben!

— Azt mondta: irodalom!

Tihamér mentegetődzve nézett Micire«

— Megengeded egy percre, édes? Lehet, hogy valami fontos ügy. Addig talán bemehetsz a másik szobába. Vagy itt akarsz maradni?

— Nem, jobb ha átmegyek. Magammal viszem a teát is!

Mici átsietett a szomszédos szobába, de a küszöbön még odasugta Tihamérnak:

— Közben te is idd ki a teádat, nehogy kizökkenj a hangulatból!

A két szobát csupán függöny választotta el egymástól. Fagyöngyökből szött indiai függöny. A gyön-

gyök mozaikjai egy kiterjesztett farku paradicsommadarat ábrázoltak.

Az ajtón ujabb kopogtatás. Egy magas, kopasz, angolbajuszu, pislogó szemü ember lépett be. A szeme mindjárt nem tetszett Tihamérnak, mert egy pillanatra sem nyugodott, idegesen nézett jobbról-balra, seholsem akart megpihenni. Mint aki nagy zavarban van, vagy szörnyen ideges.

— Bocsánat — mondotta — Kalotai vagyok.

— Mivel szolgálhatok?

— Csak egy pillanatra zavarom. Egy amerikai irodalmi ügynökséggel állok összeköttetésben. Filmscenáriumokat kérnek tőlem. Az ön regényeire gondoltam. Szeretném tudni, hogy milyen feltételek mellett engedné át őket megfilmesitésre. Már meg is vettem őket. Magam fogom angolra leforditani a rövid meséjüket és azt hiszem, rövidesen már ajánlatot tehetek a mesternek!

Két szeme az asztalra nézett, a süteményekre, szendvicsekre és megint mentegetődzött:

— Engedelmet, látom, éppen uzsonnájában zavartam. Talán nem is tetszik egyedül lenni?

Tihamér megkerülte a szemtelen kérdést:

— Kérem, nem tesz semmit. Szóval ön Amerikába akarja kiküldeni a regényeimet?

— Igenis.

— Ez ellen semmi kifogásom nem lehet, mert hiszen ön az én engedélyem nélkül is megteheti ezt. Meghatalmazást, megállapodást azonban csak akkor kötök és efféléről csak akkor tárgyalok, ha ön már konkrét megbizással jön, tehát amikor Amerikából már olyan választ kapott, hogy regényeim valamelyike csakugyan érdekli az ön megbizóit!

Kalotai helyeslően bólintott:

— Igaza van, uram, ez igy helyesebb is. Látszik, hogy a mesternek már nagy gyakorlata van ilyesmiben. Mégis kötelességemnek tartottam tiszteletemet tenni és jelezni, hogy foglalkozom az ön müveivel is. Nagy sulyt helyezek a magyar iróknak amerikai elhelyezésére. Mert kérem, ha a mi kiadóink csupa kül-

X.

Tihamér délelőtt tizig aludt és mikor kinyitotta szemét, elsö gondolata ez volt:

— Ma nem dolgozom semmit!

Hiszen sokat az utóbbi időben anugysem dolgozott, de valljuk be, némi lelkiismereti furdalást érzett ezért és mindenféle okoskodással próbálta magát megnyugtatni. Azt mondta, hogy most anyagot gyüjt, hogy valami nagy, uj vállalkozáshoz fog fogni, ami annyit fog jövedelmezni, mint ez a sok piszlicsér munka együttvéve. És hogy egyáltalában semmi értelme sincsen a garasokért való robotolásnak. Nem munkával, hanem ötletekkel lehet csak pénzt keresni. És neki mindjárt lesz valami pénzzé váltható ötlete, mihelyt egy kissé kipihente magát. De ma semmiesetre nem dolgozik. Estére előadása van, pihen, frissen és üdén kell tartania magát. Még Micivel sem találkozik. Megkérte, hogy csak előadás után jöjjön a müvészcsobába. Onnan mennek együtt vacsorázni.

Amint igy elnyujtózott az ágyán és az estére gondolt, kénytelen volt bevallani, hogy minden hangoskodása ellenére, amellyel a lámpalázról szokott nyilatkozni, alaposan izgatott és be van gyulladva. Előszedte a kéziratát és nézte. Ösztönén szólva elég lassan

fogjak. Ha holnap csakugyan telt házad lesz, el kell ám csakugyan vinned!

— Bár a vonaton ülnénk már!

— Hálókupéban megyünk?

Tihamért most már öszintén nevetett:

— Adta kópéja, de gyorsan belejöttél a stilusba. Persze, hogy hálókupéba. De akkor ugy állitjuk ki az utlevelet, hogy a télességem vagy.

— Nem baj. Az ilyen bizonyitány csak akkor veszélyes, ha az anyakönyvvezető állitja ki. Szerencsére azonban az utlevelekét nem ott adják. Most azután én jobban drukkolhatok a holnapi esténél, mint te. Egyáltalában, hallod-e, nem járja, hogy egy csepp lámpaláz sincsen. Nem is beszélsz soha az előadásodról, mintha az csak olyan mindennapi dolog lenne. Tudod, hogy engem nagyon izgat, hogy miképpen fogsz fesseni trakkban, hogyan beszélsz, tapsolnak... Azt hiszem, elragadóan szeretetreméltó lehetsz a dobogón. És nem lehet annál nagyszerübb érzés, mint egy té-

földi iró müveit adják ki, akkor legalább mi is jelentessük meg irásainkat a külföldön. Ugylátszik, kérem, az irók csakugyan nem próféták saját hazájukban. Kimenni, kérem, dollárt, frankot és fontokat keresni! Tehát a viszontlátásra, uram, bocsánatot kérek...

Udvarias bókok közepette hátrált kifelé, még az ajtóban is mentegetődzött.

Tihamér félig nevetve, félig bosszankodva szólt be Micinek:

— Egy fellengzős bolond. Egyike az irókat boldogitó magánapostoloknak, akik azonban soha semmit nem tesznek.

De Mici feltünően idegesen és izgatottan jött ki a függöny mögül:

— Ismered már régóta ezt az embert? Láttad valahol?

— Nem... nem emlékszem? De miért kérded?

— Mert én... ismerem?

— Ismered?

— Igen. Ez az ember detektiv. Jól megfigyeltem a függöny mögül. És eszembe jutott, hogy hol láttam. Egyszer egy barátnöm adatokat akart gyüjteni házasságtörési perében és egy magánkutatóhoz fordult. Ez volt az. Egészen határozottan emlékszem, noha akkor nem hordott angolbajuszt.

Tihamér elhült. Felháborodva kérdezte:

— De hát akkor mit akart itt? Ki küldte? Kinek volt joga küldeni?

Mici megbántva tiltakozott:

— Tőlem kérded? Mit tudom én? Talán egyik elhagyott barátnőd akart bizonyosat tudni.

Tihamér hangja gunyosan, majdnem epésen hangzott, amint visszavágott:

— Vagy inkább Telegdy gróf!

Egy pillanatra ellenségesen néztek farkasszemet azután Mici a kalapja felé nyult.

— Szervusz. Elmegyek.

Tihamér ijedt, bocsánatkérő mozdulattal vette el Micitől a kalapot:

— Drágám, ne haragudj, hiszen nem akartalak

A teát egy jeges vödörbe állitotta és szekrényéből ötféle likőrt vett elő.

— Ezt az ötféle likört, melyek ugy vannak egymáshoz hangolva, mint a zongora hurjai és együttesen egy tökéletes akkordot alkotnak. Beath Jimmi braziliai néger állitotta össze. Mint minden nagy költő, ő is vérbajban pusztult el egy nyomorult kikötői kórházban, de likörkeveréke halhatatlanná teszi őt a szakértők előtt. Mert a világ legjobb likőrjei is, ha nem egymáshoz illők, undoritó keveréket adnak, miként a muzsikában is kakófónia származik, ha nem az összecsengő hangokat szólaltatjuk meg. Jimmi muzsikusa volt a likőrkeverésnek, szonátákat és szimfóniákat komponált belőlük és legbecsesebb alkotása a »megfagyott szerelem.«

A tea kihült és Tihamér félig megtöltötte a sötéten barnáló, pompásan illatozó itallal a finom porcellán csészéket. Azután mindegyik likőrből beleöntött egy kávéskanálnyit és beletett három szem cukrot.

— A nevezetessége ennek az isteni italnak, amely üdit és ekstázisba hozza az ember inyjét, hogy a beléje fagyasztott szerelem az emberben ujra életre kel, csipkefinomságu hangulatokat ad, hárfa és hegedü duetteje érzéki muzsikája bódit el...

— Óh, hiszen valóságos boszorkánymester vagy, aki bájitalt nyujt kevesének! — kacagott Mici.

— Valóban léteznek ilyen bájitalok, sőt ételek is — válaszolta Tihamér. — A szellemes ember, aki nem fal állati módra, hanem élvezi a mesterien készitett ételek egyéni zamatját és illatát, hangulatait hozzájuk alakitja. A remekbe készült étel éppen olyan kellemes ingert vált ki az emberben, mint az ópium vagy a kokain. Az egyházatyák, akik ezt igen jól tudták, éppen ezért bünnek bélyegzik az ételek élvezését és megfosztván azt müvészi jellegétől, egyszerü kazánfütési processussá fokozzák le.

Mici jóizüen kortyogtatta az illatos, kellemes izü teát.

— Barátom — jegyezte meg —, ebben annyi az

előadó letiszitását. Ez kitünően is régi igazság, hogy minél annak van igaza, aki beszél. A hallgató csak akkor ellenfél, ha egymaga van, vagy mondjuk, még két-három ember. De milyet tömegbe verődnek az emberek, még a legokosabbak is, elvesztik egyénisüket, nincs itélőképességük és egészen az előadó szuggesztiv hatása alá kerülnek. Csak az az előadó bukhatik meg ennélfogva, aki gyáva, dadogó, lámpalázas. Mert aki dobogóra áll, annak egyetlen és legtöbb tegyvere a tömény. Egy kissé hipnotizőrnek kell lennie. Ha nem tél a teremben ülőktől, már nyert ügye is van. Mert bár utólag, ha a hallgatóság szétoszlik és a tömegből megint egyének válnak ki, megbirálják, honcolják a mondottakat, de ez végeredményben már nem változtat a sikeren. Minden előadás erőtőba. Birkózás a tömeggel. Idegkérdés.

— De mégis nagyszerü lehet! Közveltenül élvezni a sikert!

— Igen, ha olyan elgantikus külsőségek között folyna le, mint ahogyan azt D'Annunzio irja le a Tüz első felezetében. Mikor az ünnepelt kötő megáll a világ legtündéribb épületének, a Doge-palota erkélyén, körötte az örjöngő, virágdiszbe ötözött Velence, ujjongó ászonyok beláttatlan sokaságа, akik mámoros lelkesedéssel kösönik a mestert, téritiak, akik a szellem kiválosága előtt hajtanak zászlót, az erotikának és tenségesnek isteni szövevénye... de most, nyár elején, szürkezakkós emberek előtt félig üres teremben beszélni, ez csak pénzkérdés, kedves és keszerves megalázkodás.

Adámné megint bejött, ezuttal egy nagy tálcán néhány szendvicset, apró süteményt és epret hozott.

— A teát mindig magam készitem — magyarázta Micinek. Imádom ezt a szláv szokást, melyben bájos melankólia és hangulat van. Azonfelül értem is kel ezt a mesterségét!

A villanyos teaszőben torrni kezdett a viz. Tihamér beszórta a teát és várt néhány pillanatig.

— Most pedig hemutatom a »megfagyott szerelem« nevü ital készitésének titkát.

bántani. De felháborító ez a dolog, felháborító! Hogy az ember tulajdon lakásában is kémekkel legyen körülvéve.

Mici nyugodtan válaszolta:

— Nem kell törődni velük. Dühöngenek. Irigykednek. Nem is fontos, hogy kicsodák. Örömet nem

Jó! megfigyeltem a jüggöny mögül.

tudnak adni, csak elvenni. Megörülnek, ha boldog cimberekel látnak.

— De hát mit akarnak? Mit akarhatnak?

Mici egészen odasimult Tihamérhoz:

— Mit bánom én? Így még jobb szeretni egymást, egy kis veszélyben, izgalomban. És néhány nap multva megszökünk... megyünk a Lidóra!

— Ohó... az még elvállik! Tudod, a jegyek...

Gondolatolvasás és gondolatátvitel

A gondolatolvasás lehetőségét és titkát egy Brown nevü amerikai fedezte fel 1875-ben. Azelőtt nem hallottak és nem igen tudtak erről.

Brown, aki felismerte azt, hogy a gondolatolvasásban semmiféle titokszerüség nincsen és hogy milyen végtelenül egyszerü annak a magyarázata, óvakodott a világgal a titkát megismertetni, ellenben azon volt, hogy nyilvános előadások keretében minél több anyagi hasznot merithessen belőle, ami sikerült is neki. Néhány évvel később Beard, Bishop és Cumberland, majd Angliában Carpenter és Németországban Preyer egymástól teljesen függetlenül fedezték fel a gondolatolvasás titkát és felfedezésüket európaszerte meg is ismertették.

A gondolatolvasás magyarázata és titka egyedül csak az *önkénytelenül fellépő reszkető mozgásokon alapul.* Ennek a bizonyitására elegendő, ha megfigyeljük azt, hogy miképen járnak el ténykedésükben a gondolatolvasók.

A gondolat, amelyet ki kell találni, különböző természetü lehet, igy pl. lehet valamely elrejtett tárgy, amelyet meg kell találni, egy szó, egy egész gondolatsor, szám, vagy utiterv, amelyet valaki összeállitott és amelyet a gondolatolvasónak meg kell fejtenie. A gondolatolvasó mindig figyelmezteti az illető egyént, hogy ne gondoljon semmi másra, hanem összpontositsa teljes figyelmét arra a tárgyra, vagy gondolatra, amit a gondolatolvasónak ki kell találnia. A »médium«-mal azután érintkezésbe lép még pedig akként, hogy kezét kezébe veszi, vagy homlokára szoritja, vagy hogy egy bot végét tartja, amelynek a másik vége az illető személy kezében van. Könnyen érthető, hogy a figyelemnek megfeszült és állandó összpontositása arra a képzetre, amelyet a gondolatolvasónak ki kell találnia, *önkénytelen* ideges mozdulatokat vált ki. A gondolatolvasónak tehát csak abban kell gyakorlattal birnia, hogy az ember önkénytelen mozdulatait megérezze. Igy pl. ha valamely elrejtett tárgyat kell megtalálnia, nem a gondolatolvasó vezeti a kisérleti egyént, hanem megforditva, amaz őt. Ha a gondolatolvasó ellentétes irányban mozog, az egyén részéről többé-kevésbé önkénytelen, határozott ellenállást érez, mig ha véletlenül helyes uton jár, az készségesen követi és hébe-korba apró mozdulatokkal jelzi, hogy mikor és merre kell térnie. Különböző ily fajta kisérlet jóformán minden gyakorlat nélkül bárkinek is sikerül, mert a legtöbb ember oly kevéssé tud uralkodni izmain, ha valamely bármely csekély indulat behatása alatt áll, hogy gondolatait a döntő pillanatban világosan elárulja. Hogy ez a magyarázat helyes, bizonyitja az a körülmény, hogy amikor a gondolatolvasó olyan médiummal találkozott össze, aki izmainak minden mozdulatán teljességgel uralkodni tud, kisérlete nem sikerül. Preyer, jénai egyetemi tanár a leghiresebb gondolatolvasónak ajánlkozott médiumul, de egyikük sem találta ki soha egy gondolatát sem, mert őrizkedett attól, hogy gondolatait egyetlen egy mozdulatával is elárulja. A magyarázat helyességéhez tehát kétség nem fér.

A *gondolatátvitel* miként je mindenesetre kissé komplikáltabb valami, mint a gondolatolvasás, de ebben sincs semmi titokszerüség, magyarázata ennek is elég egyszerü. Spiritisztaüléseken nem ritkán előfordul, hogy egyes egyének, akiknek a megbizhatósága minden kétségen felül áll, oly dolgokat közölnek, amelyekről azelőtt egyáltalán soha fogalmuk sem volt és amik talán a jelenlevők egyike vagy másika előtt volt csupán ismeretes. Ez a feltünő körülmény háromféleképen magyarázható meg: vagy egy elfelejtett képzetnek felszinre jutásával, vagy hogy a médium és a jelenlevők között, kik az illető dologról tudtak, kapcsolat van ép ugy, mint a gondolatolvasásnál, vagy pedig hogy az ember gondolata közvetlenül áthatolhat egy más valakire. Ha a két előbbit kikapcsoljuk, mint amelyeknek a megértése a már elmondottak után könnyü, megmarad a legutolsó kérdés, *miként hatolhat át az ember gondolata közvetlenül egyik egyénről a másikra?* Ne higyjük, hogy valami boszorkányos, titokzatos módon, hanem, amint az ezer és ezer fizikai kisérlet bebizonyitotta, az egész müvelet csupán *önkénytelen suttogáson alapul.* A kisérletnél van ugyanis egy leadó és egy felfogó médium. És noha a gondolatátvitel sikerülhet éberállapotban is, de bebizonyosodott, hogy hypnotizált egyéneknél, akiknek az érzékeik a hypnózis alatt sokkal élesebbek, *mint* ébrenlétkor, a gondolatátvitel sokkal könnyebben sikerül, mert a hallásuk a hypnózis alatt oly élessé, oly finommá lesz, hogy egészen gyenge hangokat is, olyanokat, aminőket éber ember észre sem vesz, meghallanak.

Sidgwick ez irányban számos kisérletet végzett; ha a leadó és felfogó, illetve a sugalló és felfogó egy ugyanazon szobában volt, a kisérlet 18%-ban sikerült, ha két egymás mellett levő szobában voltak, 9%-ot tett ki, ha pedig elkülönitett házakba helyezték őket, a kisérlet egyáltalán nem sikerült. Bebizonyitott tény az, hogy ha a sugalló tartósan az átviendő gondolatra irányitja megfeszitett figyelmét, nála önkénytelenül gyenge, reflektorikus beszélő mozgások lépnek fel, ha tehát a sugalló önkénytelenül suttog, a felfogó hallása pedig erősen elfokozott, igy könnyen megérthető, hogy a gondolatátvitel nem máson alapul, mint a *hangátvitelen.* A vizsgálatok kideritették, hogy a *sugalló a reflektorikusan bekövetkező gyenge beszélő mozgásokat csak a legnagyobb erőfeszitéssel képes elnyomni,* ép ugy, *mint* a hogy a gondolatolvasásnál a médium csak a legnagyobb erőfeszitéssel képes visszanyomni azokat az önkénytelenül és öntudatlanul beálló izomrezdüléseket, amelyek azután a keresőt a megfelelő helyes utra vezetik.

Bárhogy össze is szoritja ajkát a sugaló, ugy hogy legcsekélyebb hangot sem lehet nála meghallani, ha nyelvének és hangszallagjainak mozgását erőnek erejével visszafojtani nem képes, akkor a tulérzékeny felfogó könnyen hallhat olyan suttogást, amelyet másképen érzékelni nem tudna.

A gondolatátvitel tehát kétségen kivül a hangszallagoknak és a nyelvnek önkénytelen, reflektorikusan beálló mozgásain alapuló suttogásban leli magyarázatát, amelyet a tulérzékeny hallásu felfogó közeg meghall és a közönségben a gondolat kitalálás, a gondolatátvitel hitét támasztja.

Dr. Vécsei Jenő

Lulu néni

Irta: Heltai Jenő

Lulu néni afféle távoli rokonunk volt Szerettük. Szép fiatal szőke asszony volt, sokat és szivesen nevetett, csodálatos bugó nevetéssel, amely majdnem turbékolásnak hangzott. Ritkán járt hozzánk, mert gazdag volt, mi pedig szegények. Talán ezért is, valahányszor eljött hozzánk, cukrot hozott nekünk gyerekeknek és megsimogatta a hajunkat. Illatos, finom kis keze volt, amelyet sorban megcsókoltunk ilyenkor és azt mondtuk:

— Köszönjük szépen, Lulu néni.

Azután kiszaladtunk a szobából és kinevettük. A nevét nevettük. Lulu néni... hogyan hivhatnak egy nénit Lulunak? Igazi neve nem is ez volt, hanem Lujza. De az ura, aki selyemkereskedő volt, gyakran utazott Lyonba és eredetiben olvasta Paul de Kock regényeit, Lulunak kényeztette. Igy mindenki számára Lulu lett. Az ura is Lulu volt, Lajosból lett azzá. Gyerekük, szerencsére, nem volt, különben Lulu lett volna az is. Lulu bácsit még Lulu néninél is ritkábban láttuk, egész nap lótott-futott, elutazott vagy megérkezett és amikor nem lótott-futott, nem utazott és nem érkezett meg, a nádoruccai Velence-kávéházban vagy a váciuccai Koronában ült és buzgón tarokkozott mindaddig, amig Lulu néni elment érte és hazavitte.

Egy esős napon, amikor Lulu néninek nem volt esernyője, apám megbizásából és esernyőjével elkisértem a Velence-kávéházba. Bár apám szigoruan megparancsolta, hogy csak az ajtóig kisérjem, Lulu néni betuszkolt a kávéházba és belémdiktált egy habos csokoládét, meg egy nagy darab kuglófot. Amikor elfogyasztottam, a kártyaasztal mellől, ahol Lulu bácsi negyedmagával csapkodta a zöld posztót: mindenféle rejtélyes varázsigék röpködtek felém: kontra... tuletroa... Ha ma látnám azt a négy embert, azt hinném, álarcosbálba készülnek, szakálla volt mindegyiknek és egyiké sem hasonlitott a szomszédjához.

Lulu néni leült az ura mellé. A szakállasok kezet csókoltak neki, a pincér egy csomó ujságot hozott és Lulu néni olvasni kezdett. A játék tovább folyt, hangosan, szenvedélyesen... kontra, tuletroa... Lulu bácsi kijátszás előtt mindig végigsimitotta szakállát, a vonaton szokhatta meg ezt a gépies mozdulatot, amikor a hosszu ut unalmát nem tudta mivel elüzni. Osztás előtt néha odafordult a feleségéhez és megcsókolta a kezét. Tizenkétéves voltam akkor, de megmagyarázhatatlanul sajnáltam már Lulu néni illatos fehér kezét ezektől a bajuszoktól és szakállaktól. És hazamenet az esőben — titokban olvastam már egypár regényt — arra gondoltam, hogy hiába nevet annyit Lul unéni, talán mégsem boldog. Elhatároztam, hogy sohasem lesz szakállam.

Lulu néni mind ritkábban mutatkozott nálunk, anyám halála után pedig nem jött többé hozzák. Valahogyan azért még mindig tartottuk a rokonságot, születése napján virágot vittünk és verset mondtunk neki. Ilyenkor nagy ozsonnára gyült össze nála a gyerekrokonság, sok gazdag, kényes gyerek, akik között mi egy kicsit árván ődöngtünk. Nem izlett a finom ozsonna. Az egyik évfordulón elhatároztam, hogy olyankor megyek hozzá, amikor senki sincs ott és megmondom, hogy nem mehetünk el az ozsonnára. És délelőtt tizenegy órakor beállitottam hozzá egypár szál friss virággal és azzal a kopott versecskével, amely évek óta változatlanul ugyanazokat a jókat kivánta neki is, egyéb rokonainknak is.

A lakás minden ajtaja tárva-nyitva volt és csak a negyedik szobában akadtam rá Lulu nénire. A feketekeretes nagy állótükör előtt állt, háttal az ajtónak. A válla, a karja meztelen volt. Ingben volt és hosszu fehér nadrágban, a mely jóval térden alul csipkében végződött. Akkor ilyet hordtak a nők. Amikor a tükörben észrevett, elsikoltotta magát, hadonászni kezdett és rámkiáltott:

— Mész ki rögtön! Nem szégyeled magadat?

Nem, nem szégyeltem magamat. Együgyü, romlatlan fiu voltam, nem tudtam, miért kellene magamat szégyelnem? Inkább nevetni szerettem volna, olyan mulatságos volt, ahogy Lulu néni a hosszu fehér nadrágban kapálózott és toporzékolt és a fésülködő-köpönyege felé kapkodott. De ahogy jól nevelt fiuhoz illik, átmentem a szomszéd szobába és türelmesen vártam, mig felöltözik. Közben Lulu bácsi szakálla jutott eszembe... az is milyen hosszu! Majd olyan hosszu, mint Lulu néni nadrágja!

Nem kellett sokáig várnom, csak a fésülködőköpenyegét, meg a szoknyáját kapta magára és amikor megjelent a küszöbön, már nevetett is:

— Most már jöhetsz, kis szemtelen!

Elmondtam a verset, átadtam a virágot és megcsókoltam a kezét, azt az illatos, fehér kezet, amelyet olyan szivesen csókoltunk mindig. Most a friss szappan, meg a levendulaviz még illatosabbá tette. Meg nem állhattam, hogy meg ne mondjam neki:

— De jószagu vagy, Lulu néni!

Megint nevetett, azzal a furcsa, turbékoló nevetéssel:

— Jószagu vagyok? Ó, te huncut!

Szelesen átkarolta a nyakamat, magához ölelt és megcsókolta a hajamat. Fésülködőköpönyege a hirtelen mozdulat lendületében kinyilt, gazdagabban, forróbban ömlött felém a jószag. Gondolkozás nélkül megcsókoltam meztelen bőrét, hálásan, boldogan, hogy ilyen gyöngéd hozzám, kis anyátlanhoz. Ő pedig talán a meg nem született gyerekét dédelgette, amikor magához szoritott. De hirtelen furcsán nézett rám és eltolt magától.

— Most menj szépen haza és ne mondd meg senkinek.

— Mit, Lulu néni?

— Hogy... hogy ugy láttál.

Nem is mondtam meg senkinek. Sok, sok év mulva kezdtem csak sejteni, hogy ez volt az első szerelmes kalandom.

Lulu néni azonban, ugy látszik, nem őrizte titkunkat olyan gondosan, mint én. Ha meglátott, elnevette magát. Ha a társaságban asszonyok voltak, a fülükbe sugdosott. Kényelmetlenül éreztem ilyenkor magamat. Tudtam, hogy rólam van szó, mert az asszonyok kiváncsian néztek rám és mosolyogtak. Apámnak is elmondta. Apám nem szólt, de láttam, hogy elkedvetlenedik. És amikor egy év mulva megint virágot akartam vinni Lulu néninek, ridegen azt mondta:

— Fölösleges. Nem kell többé odamenned.

Házunkban nőttön-nőtt a gond és vele az érzékenységünk, a világtól való elzárkózásunk. Olyan természetesnek láttam, hogy Lulu nénivel sem barátkozunk többé. Évek multak el, anélkül, hogy hirét hallottuk volna. Nagyritkán, ha egyszer-egyszer véletlenül találkoztunk vele az uccán. De akkor is csak messziről köszöntöttem.

Kedvesen bólintott, bár egy kicsit hüvösen. És mindig szemrehányón nézett rám. Talán azért, hogy egyszerre, minden ok nélkül elszakadtunk tőle, kidobtuk életünkből, *holott szeretett minket.* Én meg elinaltam ez elől a szemrehányó tekintet elől, magyarázgatnom kellett volna... magam sem tudom mit. És kezét, illatos fehér kezét évekig nem csókoltam meg többé. Pedig kicsi és finom maradt, ahogy a kesztyüben felém integetett. Ahogy Lulu néni is szép asszony maradt, bár erősen nekigömbölyödött a rohanó évek során. Lulu bácsival is találkoztam egyszer-egyszer a kávéházban, — akkor én is kávéházba jártam már billiárdozni, kártyázni. Ő se nagyon fiatalodott, csak szakállát nyiratta rövidebbre. Amikor észrevettem, arra gondoltam, hogy alkalmasint kurtább lett a Lulu néni nadrágja is. De ebben a gondolatban sem volt semmi tiszteletlenség, Lulu néni maradt számomra mindig, rokon, szent.

Igy aztán lassan-lassan mindjobban eltávolodtunk egymástól, ahogy az élet amugy is széttép minden régi láncot, csak azért, hogy uj láncokra verje az embert. Néha-néha alkalmakkor összegyültünk még, akik megmaradtunk, lakodalmon ritkán, temetésen annál gyakrabban. Lulu bácsi temetésén is, amikor nagy idő után megint kezet csókoltam egyszer Lulu néninek. Illatos volt a keze a fekete keztyüben is, de a haja, a szőke haja fehér volt már.

Hangosan fölzokogott, amikor meglátott, bugó, turbékoló zokogással. Ugy zokogott, ahogy nevetni szokott.

Utoljára egypár év előtt egy külföldi szanatóriumban találkoztam vele. Magam is az ötven felé ballagtam akkor már, ő szegényke nem is ballagott többé, háromkerekü kocsin tologatta valami ápolófélé. De jókedvü volt halálosbetegen is, régi szépségének valami halvány emléke ott ragyogott még az arcán, a szemében és nevetése, a szeiden haldokló hetvenéves matróna csodálatos turbékoló, bugó nevetése, ugy hangzott akkor is, mint majdnem negyven év előtt a Biedermeier-szalónban, a feketekeretes nagy állótükör előtt. Megirtam édes apámnak, hogy Lulu nénit ugyanabban a szanatóriumban gyógyitgatják, hol engem. Megirtam, hogy orvosok, ápolónők, betegek mindenki egyformán lelkesedik és aggódik érte, Édes apám, aki tiszta életének hetvenkettedik évét élte akkor, expresszlevélben felelt.

— Édes fiam, — irta nekem — egy csöppet sem örülök annak, amit Lulu néniről irsz. A véletlen találkozás ellen természetesen nincs orvosság, de azért jól teszed, ha nem sokat mutatkozol vele nyilvánosan. Ma már megmondhatom, veszedelmesen kacér teremtés, az volt mindig, sohasem is fog meglavulni. Nagyon félek, őrizkedjél tőle.

Legfinomabb likőr essenciák **Káics illatszertárban** kaphatók Rudićeva ulica

ÁLLATTENYÉSZTŐK!

Az országban már mindenki tudja, hogy májmétolykór ellen a legjobb szer a

„DISTOL“

amelyet a hazai KASTEL d. d. vegyészeti, gyógyszerészeti gyár r. t. gyárt.

Őrizkedjék utánzatoktól és hamis Distol-tól

Csak olyan kapszulát fogadjon el, amelyen a „DISTOL“ bélyegző látható

A „DISTOL“ árai:

Kapszula bárányoknak drbja 3·50 din.
„ szarvasmarháknak „ 10·50 „

Kapható minden gyógyszertárban
Utasitással és felvilágositással szolgál a gyár

ADAGOLÁSI TÁBLÁZAT

Bárányok és kecskék:						
20 kg-ig	2	báránynak való	kapszulát	2	napra	
20—25 „	3	„	„	2	„	
25—35 „	4	„	„	2	„	
35—45 „	5	„	„	2	„	
45—55 „	6	„	„	2	„	
Szarvasmarhák:						
50 kg-ig	2	marhának való	kapszulát	4	napra	
50—100 „	4	„	„	4	„	
100—150 „	6	„	„	4	„	
150—200 „	8	„	„	4	„	
200—250 „	10	„	„	4	„	
250—300 „	12	„	„	4	„	
300—350 „	14	„	„	4	„	
350—400 „	16	„	„	4	„	
400—450 „	18	„	„	4	„	
450—500 „	22	„	„	4	„	
500—550 „	22	„	„	4	„	

„KAŠTEL“ tvornica kemijsko — farmaceutskih proizvoda d. d., KARLOVAC 8159

HALLÓ!!

Legalkalmasabb ajándéknak eredeti

amerikai **GILETTE** készülé

10 késsel és szappannal, eddigi ár **90 dinár**

Leszállitott reklámár:

65 dinár

Mindenütt kapható!

11681

Figyelem!

1927. január 1-től kezdődőleg leszállitott árak

2/2 KOMLÓZSINEG

Dinár 27·—

Kérjen árajánlatot

A FONÓ ÉS KÖTÉLVERŐGYÁR R. T.-től ODŽACI BAČKA.

Egy kurrens cikk eladás ra keresek Subotica területére egy ügyes és jó fellépésü

elektrotechnikust

Ajánlatok „Magas jutaték“ jelige alatt a kiadóba kerüljenek

367

Rejtvénybajnok-verseny

A Bácsmegyei Napló vasárnapi számában közölt rejtvények iránt megnyilvánuló érdeklődést honorálni szeretnénk és ezért

rejtvénybajnok-versenyt

rendezünk. A bajnokverseny február hatodikáig tart. Minden ünnepi számban több rejtvényt közlünk, közöljük azt is, hogy egy-egy rejtvény megfejtése hány bajnoki pontot jelent. Időnként kimutatást közlünk a bajnokság állásáról.

Minthogy nekünk magunknak nem lehet sorsolást tartanunk, ugy véljük a kérdést megoldhatónak, ha a bajnokság nyertesének sorsjegyet adunk. És pedig:

az első dij száz darab rokkantsorsjegy a szombori Hadirokkant Egyesület 1927 február 27-iki sorsolására kétezer dinár értékben,

a második dij ötven darab ugyanilyen sorsjegy ezer dinár értékben,

a harmadik dij huszonöt darab sorsjegy ötszáz dinár értékben. Aki tehát a rejtvénybajnok-versenyt megnyeri, annak kilátása van arra, hogy háztulajdonos lesz, mert február 25-ikén három ház kerül kisorsolásra. A bajnokverseny állását a jövő vasárnapi számban közöljük.

REJTVÉNY

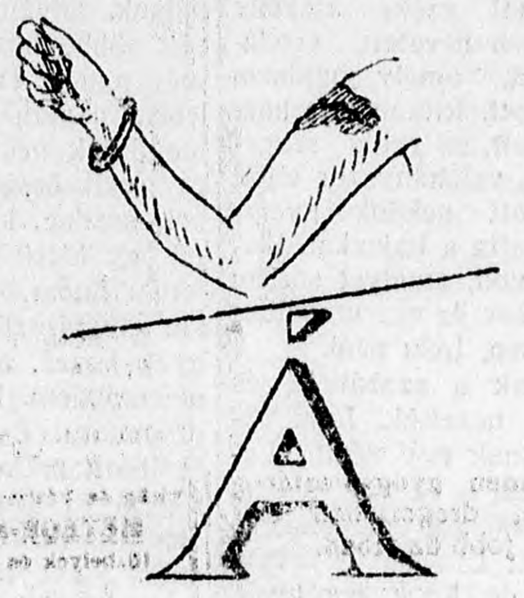

(Megfejtése 10 egység)

A mult vasárnapi számban közölt rejtvény helyes megfejtése:

„Piratlan szerdak“

Akavé akkor jó ha friss!

hogy ezt bebizonyitsuk, igen t. vevőinknek f. hó 11-től azaz keddtől kezdve egész 18-ig bezárólag

ajándékul

1 csomag pörkölt kávét adunk

Sugár Manó, Subotica

Dollár-kölcsönt

262

több évre olcsó kamat mellett közvetit

MÜLLER GÉZA ügynök

Panc evo, Novoseljanski put 19.

Mai naptól I-a teavaj

tej, tejfel, ementhali sajt, baksteini sajt, trapista, liptai stb., rendkivül olcsó árak mellett kapható.

Munkások részére 1 drb. trapista sajt D. 10

KUSKA MLEKARA

Vilsoneva ul. 20. Nagypostával szemben.

290

Elsőrendü patentirozott különleges áruczikk eladására franc a cég elárusitásban járt is

HÖLGYEKET

keres havi 6 000—7000 dinár jövedelem ellenében. Begyakorlás az elárusitás vezetője által Subotican történik. Bemutatkozni hetiön, 17-en, kedden, 18-án és szerdán, 19-én délelőtt 10—12-ig és délután 4—6-ig National Hotelben (Aleksandrova ul. 0) Szobaszámmal a portás szolgál 40

Biztos egzisztencia

Cikkeim árusitására keresek:

1. Vaskereskedéseknél, optikusoknál stb.
2. Kalapkészitőknél és kalapgyáraknál jól bevezetett, ügyes és elsőrendü referenciákkal rendelkező

UTAZÓKAT

3 Jugoszlávia minden nagyobb helyiségében ügyes és szorgalmas **helyi tigynököket** kereskedelmi és iparvállalatok látogatására. — Kimeritő ajánlatok eddigi müködés és referencia megjelölésével **„magas jutaték“** jelige alatt a kiadóba intézendők.

358

Vigyázzon a szemére!

Csak szaküzletben vásároljon!

A valódi **„ZEISS“** szemüvegek gyári lerakata

A. Mayerhoff

Subotica legrégibb és legmegbizhatóbb szakoptikusánál

Subotica Aleksandrova ul. 9. **V.-Bečkerek** Aleksandrova ul. 10.

MODERN TEMETKEZÉSI VÁLLALAT

Felhivjuk a nagyérdemü közönség becses figyelmét temetkezési vállalatunkra, ahol a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelü temetéseket jutányos áron rendezhet. — Nagy raktár budapesti érckoporsókban. — Diszes temetkezési kocsik.

Fekete Dénes temetkezési vállalatánál, Subotica, Pašićeva ul. 12

157

SPECIALIS ÜZEM

RADIÓ, AUTOMOBIL és STABIL

AKKUMULÁTOROKBAN

Ujonnan épit minden cél a akkumulátor telepeket javit és tölt bármilyen gyártmányut a legjobb gyártmányu anyaggal, garanciával.

E szakmában bárkinek szaktanácsal szolgál

WILHELM LÁSZLÓ, PAŠIĆEVA UL. 2.

4219

A legutóbbi évtizedek politikai történelme

Vázsonyi Vilmos beszédei és irásai

Történelem, amelynek eseményeire emlékszünk s amelynek kortársai vagyunk.

Minden müvelt embernek el kell olvasnia. Legalmasabb és érdekesebb, mint bárminő regény.

A két hatalmas kötetből álló diszmü ára 560 dinár.

Megrendelhető 100 dináros havi részletekben a

MINERVA R. T.

könyvosztályánál.

213

ECYENES ÉS EGÉSZSÉGES

TÖLGYFA KOMLÓOSZLOPOK

7 és 8 mt. hos zuságban 12—16 cm. a végén vastagságban, minden menyiségben ab bármely bacskai állomásra a onnal szállitásra nagyon mérsékelt árba kapnatók. Bővebbet

PUŠIĆ Đ. BOGDAN

A VITÁNJI ERDŐBIRTOK TULAJDONOSNÁL

NOVI SAD, PAŠIĆEVA ULICA 17

Minden este

RÁCZ PISTA

zenekara játszik

Horváth Lajos

vendéglőjében